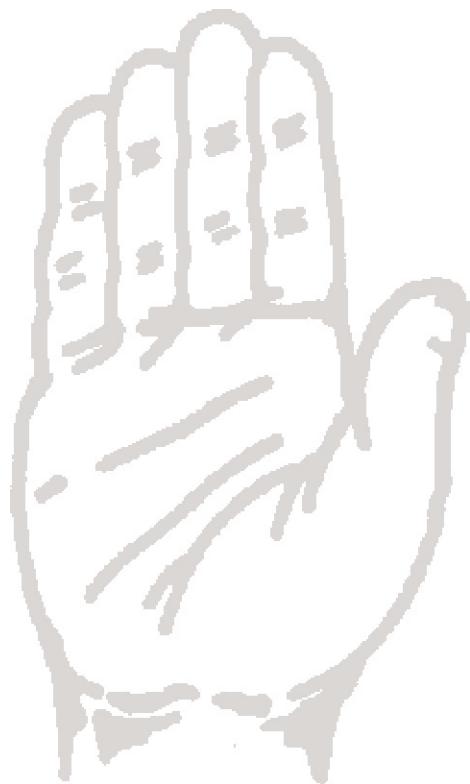

વિસ્તરતી ક્ષમિજ

(ધોરણ-૧૦ પછી શું ?)

: સંપાદક :

ડૉ. મનીષ એમ. દોશી (એન્જિનિયર)

: પ્રકાશક :

ગુજરાત પ્રદેશ કોંગ્રેસ સમિતિ

રાજ્યા ગાંધી ભવન, સંસ્કાર કેન્દ્ર માર્ગ, એલિસબ્રિજ, અમદાવાદ-૩૮૦ ૦૦૬.

ફોન : (૦૭૯) ૨૬૫૭૮૨૧૨/૧૩ • ફેક્સ : (૦૭૯) ૨૬૫૭૮૫૮૯

e-book : www.incgujarat.com

વિસ્તરતી ક્ષિતિજ

(ધોરણ-૧૦ પછી શું ?)

બારમી આવૃત્તિ, ૨૦૨૧

- અમો આભારી છીએ શૈક્ષણિક સંસ્થાના આચાર્યશ્રી, અધ્યાપકોશ્રી તથા સાથીદારોના કે જેઓના સહયોગ વગર આ કામગીરી પૂર્ણ કરવી અધરી સાબિત થાત.
- અમો વિશેષ આભારી છીએ દર્શન ઈન્સ્ટીટ્યુટ ઓફ એન્જિનિયરિંગ, રાજકોટના.
- આ માહિતી પુસ્તિકામાં આપેલ માહિતી માટે અમો આભારી છીએ વિવિધ વર્તમાનપત્રોના કેરિયર કોર્નર્સ, કેરિયર્સ મેગેજીન વગેરેના.

www.careerpath.info
www.incgujarat.com

પ્રકાશક :

ગુજરાત પ્રદેશ કૉંગ્રેસ સમિતિ

રાજ્યવ ગાંધી ભવન, સંસ્કાર કેન્દ્ર માર્ગ,
એલિસબ્રિજ, અમદાવાદ-૩૮૦ ૦૦૬.

ફોન : ૨૬૫૭૮૨૧૨/૨૧૩

ફેક્સ : ૦૭૯-૨૬૫ ૭૮૫૮૮

e-book : www.incgujarat.com

સંપાદક :

ડૉ. મનીષ એમ. દોશી (એન્જિનિયર)

મુખ્ય પ્રવક્તા, ગુજરાત પ્રદેશ કૉંગ્રેસ સમિતિ

ફોન : ૯૪૨૬૦ ૦૧૫૮૮

email : manishdos@gmail.com

અમીત ચાવડા (MLA)

પ્રમુખ,
ગુજરાત પ્રદેશ કોંગ્રેસ સમિતિ

જાલા વિદ્યાર્થી ભાઈ-બહેનો,

ધોરણ-૧૦ અને ૧૨ પછી જીવનની પ્રગતિ માટે અભ્યાસ-ક્રમોની પસંદગી અતિ આવશ્યક બની જાય છે. હાલના સ્પર્ધાત્મક વાતાવરણમાં ગુજરાતનાં વિદ્યાર્થી-વિદ્યાર્થીઓ પોતાની ક્ષમતા અનુરૂપ અભ્યાસક્રમ પસંદ કરી શકે અને તેમાં અસરકારક દેખાવ કરે તે માટે સતત બારમા વર્ષે કારકિર્દી માર્ગદર્શન પુસ્તક દ્વારા ઉપયોગી માહિતી આપવાનો ગુજરાત પ્રદેશ કોંગ્રેસનો આ સંનિષ્ઠ પ્રયત્ન છે.

વડાપ્રધાન ડૉ. મનમોહનસિંહ તથા કોંગ્રેસ પક્ષના રાષ્ટ્રીય અધ્યક્ષ શ્રીમતી સોનિયા ગાંધીના નેતૃત્વ હેઠળ કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા દેશના દરેક બાળક માટે શિક્ષણનો મૂળભૂત અધિકાર “રાઈટ ટુ એજ્યુકેશન” ઐતિહાસિક કાયદો બનાવવામાં આવ્યો છે, જેના લીધે ગરીબ, સામાન્ય અને મધ્યમ વર્ગના બાળકોના ઉજ્જવળ ભવિષ્ય ઘડવાની તક ઉપલબ્ધ થઈ છે, બીજી બાજુ ગુજરાતમાં શિક્ષણનું મોટાપાયે વ્યાપારીકરણ સરકારના આશીર્વાદથી થઈ રહ્યું છે.

ગુજરાતમાં રાષ્ટ્રીય સંસ્થા આઈ.આઈ.ટી.ની સાથે સેન્ટ્રલ યુનિવર્સિટીની સ્થાપના થઈ છે. જે ગુજરાત માટે ગૌરવરૂપ અને સીમાચિહ્નરૂપ સાબિત થશે. એક તરફ કેન્દ્ર સરકાર શિક્ષણ માટે કરોડો રૂપિયાની નાણાંની ફાળવણી કરી રહી છે. બીજી બાજુ, ગુજરાત સરકાર શિક્ષણ માટેના નાણાં ઉત્સવ પાછળ વેડફી રહી છે. જેનાથી ગુજરાતના વિદ્યાર્થીઓ સારી શૈક્ષણિક સુવિધાઓથી વંચિત રહે છે. ગુજરાત સરકાર દ્વારા છેલ્લા ૧૫ વર્ષથી આચાર્ય, અધ્યાત્મકો અને અન્ય કર્મચારીઓની ખાલી જગ્યાઓ ભરવામાં આવતી નથી, જેના લીધે અભ્યાસ કરતા વિદ્યાર્થીઓના ભાવિને ગંભીર નુકશાન થાય છે અને લાયક યુવાનોને નોકરીથી વંચિત રહેવું પડે છે.

વધુ માહિતી માટે પ્રદેશ કોંગ્રેસ કાર્યાલય પર સંપર્ક કરી શકશો. આ ઉપરાંત, આપના શહેર/જિલ્લા તથા તાલુકા કક્ષાએ કોંગ્રેસ સમિતિ દ્વારા માહિતી ઉપલબ્ધ કરવામાં આવશે. આ પુસ્તક તૈયાર કરવામાં કોંગ્રેસ પક્ષના મુખ્ય પ્રવક્તા ડૉ. મનીષ દોશી તથા સહયોગીઓએ જહેમત ઉઠાવી છે તેઓને પ્રદેશ કોંગ્રેસ વતી અભિનંદન પાઠવું છું. આ પુસ્તક અંગે વિદ્યાર્થી/વાલીઓનાં સૂચનોને આવકાસું છું.

આપના ઉત્તમ ભવિષ્ય માટે શુભેચ્છા પાઠવું છું.

જાલા વિદ્યાર્થી ભાઈ/બહેનો,

ધોરણ-૧૦ અને ૧૨ના વિદ્યાભ્યાસનાં વર્ષો એ જીવનની કારકિર્દિના અતિ મહત્વનાં વર્ષો છે. આપ આ અતિ મહત્વનાં વર્ષોમાંથી પસાર થઈ રહ્યા છો ત્યારે આપની ઉજ્જવળ કારકિર્દી અને ભવિષ્યમાં સફળતાનાં ઉત્તમ શિખરો સર કરો તેવી હાર્દિક શુભેચ્છાઓ પાઠવું છું.

કોંગ્રેસની આગેવાની હેઠળની યુ.પી.એ. સરકારે શિક્ષણ માટે અનેક યોજનાઓ અમલમાં મૂકી છે અને યોજનાઓના અમલીકરણ માટે ધણ મોટા પ્રમાણમાં નાણાંની ફાળવણી કરી છે, પણ રાજ્યના શિક્ષણ વિભાગમાં ચાલતા મોટા ભષ્ટાચારથી વિદ્યાર્થી જગતને તેનો લાભ પૂરતા પ્રમાણમાં મળી શકતો નથી. વાર્ષિક ૪.૫ લાખથી ઓછી કૌટુંબિક આવક ધરાવનાર અને ઉચ્ચશિક્ષણ મેળવવા માંગતા વિદ્યાર્થીઓ માટે લોનની સુવિધા પણ યુપીએ સરકાર દ્વારા કરવામાં આવી છે. રાજ્ય સરકારે પણ ગુણવત્તા ધરાવતા વિદ્યાર્થીઓ માટે સ્કોલેપશીપમાં વધારો કરીને પીઠબળ પૂરું પાડવું જોઈએ. દેશની જનતાનું કલ્યાણ થાય તે માટે રાઈટ એજ્યુકેશનનો આશીર્વાદરૂપ કાયદો પણ યુપીએ સરકાર લાવી છે, જેના કારણે સામાન્ય અને મધ્યમ વર્ગના બાળકોને મફત શિક્ષણનો અધિકાર પ્રાપ્ત થયો છે. ગુજરાતને શિક્ષણના નામે પછાત બનાવવાનું કામ ગુજરાત સરકાર કરી રહી છે. રાજ્યમાં ઉચ્ચશિક્ષણનું મોટાપાયે વ્યાપારીકરણ થઈ રહ્યું છે. વિદ્યાર્થીઓ ગુણવત્તાસભર શિક્ષણ મેળવી શકતા નથી. જેના કારણે રાજ્યના વિદ્યાર્થીઓને દેશમાંથી કે બહારથી કોઈ નામાંકિત કંપનીઓ કેમ્પ્સ ઈન્ટરવ્યૂમાં ખૂબ જ ઓછી નોકરીઓ આપે છે. ધોરણ-૧૨ પછીની સ્નાતક કે ડિશ્રી/ડિપ્લોમા કક્ષાની પ્રવેશપ્રક્રિયા છેલ્લાં થોડાં વર્ષોથી વધુ જટીલ અને વિલંબકારી થતી જાય છે. ધોરણ-૧૦ અને ધોરણ-૧૨ ના વિદ્યાર્થીઓ અને તેમના વાલી સતત મહેનત કરીને સારી સફળતા માટે પ્રયત્નશીલ રહેતા હોય છે. રાજ્ય સરકારની જવાબદારી છે કે વિદ્યાર્થીઓને ભવિષ્યમાં આગળના અભ્યાસક્રમ માટે યોગ્ય માર્ગદર્શન પૂરું પાડે, પરંતુ તેમ કરવામાં સરકાર સંદર્ભ નિષ્ફળ નીવડી છે.

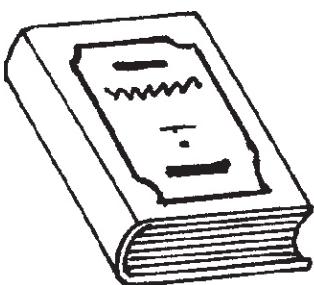
ગુજરાત પ્રદેશ કોંગ્રેસ સમિતિ દ્વારા ગુજરાતમાં ધોરણ-૧૦ અને ધોરણ-૧૨ પછીના અભ્યાસ માટે માર્ગદર્શન પૂરું પાડતું પુસ્તક પ્રસિદ્ધ કરવાનું ઉમદા કાર્ય પક્ષના સંનિષ્ઠ આગેવાન કોંગ્રેસ પક્ષના મુખ્ય પ્રવક્તા ડૉ. મનીષ દોશી (એન્જિનિયર) અને તેમના તમામ સહયોગીઓ મારફત કરવામાં આવ્યું છે, જે ખૂબ જ સરાહનીય પ્રશંસનીય છે. તેઓ સર્વેને હું અભિનંદન પાઠવું છું.

પરેશ ધાનાણી

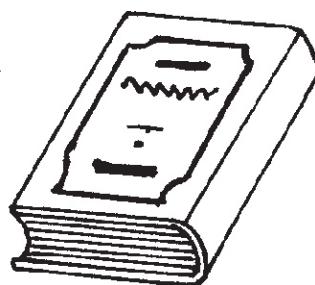
વિધાનસભા કોંગ્રેસ પક્ષના નેતા
ગુજરાત વિધાનસભા

અનુક્રમણિકા

● સફળતાની ચાવી	૧
● ધોરણ ૧૦ પછી શું ?	૩
૧. એસ.એસ.સી. પછીના વિકલ્પો	૬
૨. હાયર સેકન્ડરી અભ્યાસક્રમો	૬
૩. ધો. ૧૦ પછીના ઈજનેરી ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમો	૮
- ધો. ૧૦ પછીના ડિપ્લોમા ઈજનેરી અભ્યાસક્રમો અને તેમાં પ્રવેશ મેળવવા માટેની લાયકાત	૯
- ધો. ૧૦ પછીના કયા ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ માટે હાઈસ્ક્યુલ કક્ષાએ કયા વિષયો	૧૦
રાખેલ હોય તો જે તે વિષયના કૃપાગુણ મળવાપાત્ર છે તેની યાદી	
૪. ડિપ્લોમા ઈજનેરી અભ્યાસક્રમોમાં ઓનલાઈન એડમિશન (વર્ષ ૨૦૨૧) માટેની સૂચનાઓ	૧૧
૫. ઈન્ડો-જર્મન ટુલરૂમના જોબ ઓરિએન્ટેડ કોર્સ	૧૩
૬. ફાઈન આર્ટ ડિપ્લોમા - માલ્ટિમિડીયાના અભ્યાસક્રમો	૧૪
૭. કૃષિ યુનિવર્સિટી દ્વારા ચાલતા ધો. ૧૦ પછીના અભ્યાસક્રમો	૧૫
૮. આઈ.ટી.આઈ.ના ટેક્નિકલ અભ્યાસક્રમો	૧૬
● ધોરણ-૧૨ વિજ્ઞાન પ્રવાહ (શ્રુપ-એ) પછી વિવિધ અભ્યાસક્રમની તકો	૨૧
● એન્જનીયરિંગ શા માટે બેસ્ટ ચોઈસ છે ?	૨૨
● ધોરણ-૧૨ વિજ્ઞાન પ્રવાહ (શ્રુપ-બી) પછી વિવિધ અભ્યાસક્રમની તકો	૨૩
● ધોરણ-૧૨ સામાન્ય પ્રવાહ પછી વિવિધ અભ્યાસક્રમની તકો	૨૪
● વિજ્ઞાન પ્રવાહમાં શ્રુપની પસંદગી	૨૫
● સફળ કેરીયર માટે કોર્સની પસંદગી કેવી રીતે કરવી ?	૨૬
● ધોરણ-૧૨ પછી મળતી શિષ્યવૃત્તિઓ	૨૭
૯. ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીના અભ્યાસક્રમો	૩૫
૧૦. ઈન્ડિયા ગાંધી નેશનલ ઓપન યુનિવર્સિટી (IGNOU)	૩૭
૧૧. ધો. ૧૦ પછી નોકરીની કેટલીક તકો ... સ્ટાફ સિલેક્શન કમિશનની મેટ્રિક એક્ઝામ	૩૮
૧૨. ઈન્ડિયન એરફોર્સ-ઓરમેન (નોન -ટેક્નિકલ ટ્રેડ)	૩૮
૧૩. અગત્યની વેબસાઈટ	૩૯

www.careerpath.info
www.incgujarat.com

-ઃ સફળતાની ચાવી :-

"Winners don't do different thing, they do things differently."

❖ સફળતાની ચાવી :

અભ્યાસમાં બોર્ડની ધોરણ 10 એસ.એસ.સી.ની પરીક્ષામાં ઉચ્ચ સફળતાનો પ્રથમ પડકાર લેવો પડે છે. પછીથી આ કમ અભ્યાસ અને ડેરિયરમાં આવ્યા કરે છે. આ વિવિધ તબક્કામાં વિદ્યાર્થી, યુવાન, ઉમેદવારે સફળતા કેમ મેળવવી, કેવી વ્યૂહરચના કરવી, તેની રજાનીતિ શું હોઈ શકે ? તેની સપ્તરંગી મેઘધનુષ જેવી 7 કણ (Trick) પણ છે.

(1) જ્ઞાન-અભ્યાસ (Knowledge) : એક ઉક્તિ છે, 'Knowledge is Power'. 21મી સદી એ 'નોલેજ સેન્ટ્યુરી' ગણાય છે. સાયન્ટિફિક કે પદ્ધતિસરનું જ્ઞાન સફળતાનો પાયો છે. ફક્ત ગજ્જાવેતરું કે કાળી મજૂરીથી પાસ થવાય છે, જીવલંત સફળતા મળતી નથી. અભ્યાસ વૈજ્ઞાનિક ઢબનો કરવાનો છે, ગોખાણપણી કરવાની નથી. પ્રશ્નો ભલે પુસ્તકના ગમે તે ખૂશેથી પુછાય, મુંજાવાનું નથી. બદલાતા પ્રવાહમાં પરિવર્તન લાવવું જ પડે છે. અભ્યાસનું યોગ્ય આયોજન અને અમલવારી કરવી પડે છે. ટાઈમ મેનેજમેન્ટ રાખવું જરૂરી છે. એટલે તો આ ટેકનિકને 'જ્ઞાન સંપાદન'ની કળા કહેવામાં આવે છે.

(2) સ્વખણીલતા (Vision-Dream) : જો ડ્રીમમાં Vision ન હોય તો તે 'ડ્રીમ' - નિરર્થક વ્યાયામ થઈ જાય છે. તેમાં કંઈક લક્ષ્ય-મિશન જરૂરી હોય છે. ધો. 10 કે અન્ય પરીક્ષામાં આટલા ટકા તો જરૂરથી લાવીશ જ. 21મી સદીના સ્વખણીલતા સ્વ. રાજીવ ગાંધી હંમેશા એવું કહેતા કે,

"I am young, I too have a dream". સાચી દિશામાં સખત મહેનતનો કોઈ વિકલ્પ નથી. એકલી માળા જપવાથી કંઈ ન થાય, દાણી અને પરિશ્રમ સાથે રાખવા. હકારાત્મક અભિગમ વિકસાવવો જોઈએ.

(3) પ્રશિક્ષણ (Training) : જ્ઞાન તો પુસ્તક, વાતાવાપ, પરિસંવાદ, દશ્ય-શ્રાવ્ય માધ્યમો વગેરે થકી મળે છે. વ્યક્તિ કે વિદ્યાર્થી યોગ્ય પ્રશિક્ષણ, ટ્રેનિંગ, કોચિંગના અભાવે સફળતાની મંજિલ સુધી પહોંચી શકતો નથી. પ્રેક્ટિસ, એક્સરસાઈઝ કરવી પડે છે. પુનરાવર્તન, રિવિઝન ઘણું જ જરૂરી હોય છે. ઉક્તિ છે "Practice makes a man perfect". પરીક્ષામાં વર્ગમાં શીખ્યા ઉપરાંતની કરેલી પ્રેક્ટિસ જ મદદરૂપ થાય છે. આ સદી માહિતીની સદી છે. હવે ફક્ત નોટબુક કે બ્લોક બોર્ડ જ રહ્યાં નથી. કોમ્પ્યુટર, સીડી, લેપટોપ, મોબાઇલ, ઇન્ટરનેટનો શક્ય તે સગવડતા મુજબ કોચિંગ માટે ઉપયોગ કરવો જોઈએ, જેથી જ્ઞાનવૂદ્ધિ અધતન બની શકે. વ્યક્તિના નિશ્ચ ક્ષેત્રની આધુનિક જ્ઞાનકારી સેલ્ફ કોચિંગથી પણ મળે છે. ઘરનું વાતાવરણ કે હોમ એજયુકેશન પણ મદદ કરે છે.

(4) શક્તિ (Power) : માણસ માત્રને વિવિધ પ્રકારની શક્તિ (Power, ઊર્જા) પ્રાય છે. વિદ્યાર્થી, યુવાનમાં તો તેનો અખૂટ બંડાર ભરેલ છે. સફળતાની 'સીડી' ચડવા માટે સાદી બેટરી કે સેલ ચાલે તેમ નથી. ડોક્ટર, ઈંજિનીર, વહીવટકર્તા, પ્રાધ્યાપક કે કોઈ પણ ક્ષેત્રના નિષ્ણાત, સફળ ઉદ્યોગપતિને સામાન્ય (ordinary) કરતાં કંઈક વિશેષ (extraordinary) શક્તિનો ઉપયોગ કરવો પડે તે સ્વાભાવિક છે. આ વિશિષ્ટતાને આપણે એટેકિંગ, ક્રિકિંગ, ઈન્સ્ટન્ટ પાવર કહીએ છીએ. આ શક્તિ વિલ પાવર, મજબૂત મનોબળને કારણે તેવલાપ થાય છે. આ એક એવું ઈધણ છે કે જે વ્યક્તિને સતત ધ્યેય તરફ દોડાવે છે. સ્વખાં સાકાર કરવાની હંચા જેટલી પ્રબળ હશે તેટલી સફળતા વધુ મળશે.

(5) આત્મવિશ્વાસ (Confidence) : કહેવાય છે કે અડબો જંગ કે અડધી સફળતા તો માત્ર વિશ્વાસથી જ જીતી શકાય છે. વ્યક્તિએ પોતાની જાત ઉપર વિશ્વાસ રાખવો તે સફળતાનું અગત્યનું અંગ છે. યુવાન જો પોતાનામાં, પોતાની આવડતમાં, પોતાના પ્રેઝાટેશનમાં યોગ્ય કે પાવરહૂલ વિશ્વાસ ન રાખે તો સફળતા દૂર ભાગે છે. 'You create your confidence'. બોર્ડમાં રેન્ક મેળવનાર, ઇન્ટરવ્યૂમાં પસંદ થનાર કે રમતગમતમાં શિલ્ડ લેનારને પોતાની ઉચ્ચતમ સિદ્ધ માટે દફ વિશ્વાસ હોય જ છે. 'હમ હોંગે કામયાબ' વિજેતાઓનું મુજ્ય ગાન હોય છે. આત્મવિશ્વાસ એ બીજ - 'seed' છે, પાયો છે. આત્મવિશ્વાસ સફળતા માટે બધા જ ગુણોને ભેગા કરવાની શક્તિ ધરાવે છે. આવડત, બુદ્ધિક્ષમતા શ્રેષ્ઠ હોવા છતાં ઘણા વિદ્યાર્થીઓ બોર્ડની પરીક્ષામાં કે યુવાનો ઇન્ટરવ્યૂમાં નિષ્ફળ નીવડે છે.

(6) એકાગ્રતા (Concentration) : અદ્વિતીય સફળતાની ચાવી તન્મયતામાં પડી છે. 'Concentrate your mind and physics' તન અને મનને એકાગ્ર કરવાની કળા શીખવી પડે. સફળતા માટે એકરસતા તેવલાપ કરવી જોઈએ. બોર્ડની પરીક્ષા હોય, જોબ ઇન્ટરવ્યૂ હોય તેના માટે લક્ષ્યમય એકાગ્રતા હોય તો સફળતા અવશ્ય મળે છે. થઈ પડશે, બધું ચાલશે, પહોંચી વળીશું, તો સફળતાની સીડી કોઈક અન્ય ચડી જશે. ગળાકાપ સ્પર્ધાના આ સમયમાં બીજા કરતાં આગળ નીકળવા મન અને તનની એકાગ્રતા રાખવી જોઈએ. 'સ્ટેમિના' જ્ઞાનવવો પડે છે. ફીલા ન થઈ શકાય.

(7) સમર્પિતતા (Dedication) : કોઈ સફળ ડોક્ટર, ઈજનેર કે વ્યાપારીની રૂબરૂ મુલાકાત થઈ છે ? સામાન્ય વ્યક્તિ અને આ VIPમાં કંઈ તફાવત જોવા-જાણવા મળેલ છે ? પ્રયત્ન કરી જોવા જેવો છે. સિદ્ધિના ઉચ્ચ સ્થાને બિરાજેલ આવી વ્યક્તિનો મોટામાં મોટો ‘પ્લસ પોર્ટન’ કે ગુણ એ છે કે તેના કાર્યક્ષેત્રને તે સંપૂર્ણ સમર્પિત હોય છે. તેનું dedication ઊંચું હોય છે. વ્યક્તિ લક્ષ્યને વરેલ હોય છે, તેના મય થઈ જાય છે. તન-મનથી સમર્પિત થવામાં સુખ-દુઃખ, તકલીફ બધું ભૂલી જવું પડે છે. પ્રલોભનો ફંકી ઢેવાં પડે છે. ઘેયની પાછળ પડી જાવ. 100 ટકાનું ડેઝિશન જ 100 ટકા સફળતા લાવી શકે છે. વિદ્યાને, અભ્યાસને, સંશોધનને સમર્પણ એટલે જ ઈચ્છિત સફળતા, તે વિદ્યાર્થીનો મંત્ર હોવો જોઈએ.

❖ કારકિર્દી અને સફળતા : કારકિર્દીનું સોનેરી સ્વભ દરેક વિદ્યાર્થી, યુવાન કે વ્યક્તિનું હોય છે. બોર્ડના કે યુનિવર્સિટીના પરીક્ષાર્થીઓ પોતાની પદવી, ઉચ્ચ સ્થાન કે ગુણાંક મેળવવા થનગનતા હોય છે. તે સફળતાની ચાવીની 7 કળ પણ યોગ્ય રીતે અજમાવીને શ્રેષ્ઠ કારકિર્દી બનાવવા તલપાપડ હોય છે. જ્ઞાન, પ્રશિક્ષણ, શક્તિ, સ્વભ, આત્મવિશ્વાસ, એકાગ્રતા, સમર્પિતતા જેવા ગુણો હોવા છતાં કેરિયર કેમ બરાબર ઘડાતી નથી, ક્યાં ખામી છે, શું ખૂટે છે, આવા સમયે ચાવી ઉપરાંત ‘માસ્ટર કી’ પણ ઉપયોગમાં લેવી પડે છે. આ ‘માસ્ટર કી’નો ઉપયોગ આપણામાં વ્યાપી ગયેલ આળસવૃત્તિ, લધુતાગ્રંથિ, નકારાત્મકતા, અનિયમિતતા, ઉજવણીઓ જેવાં વધુ પડતાં અનિષ્ટો કે દૂષણોને દૂર કરવામાં કરવો પડે છે અને તો જ સફળતા મળે છે. સફળ કારકિર્દીમાં કુટુંબ, સમાજનો પણ સહયોગ આવશ્યક છે.

આ પુસ્તક ઉપલબ્ધ છે
www.incgujarat.com

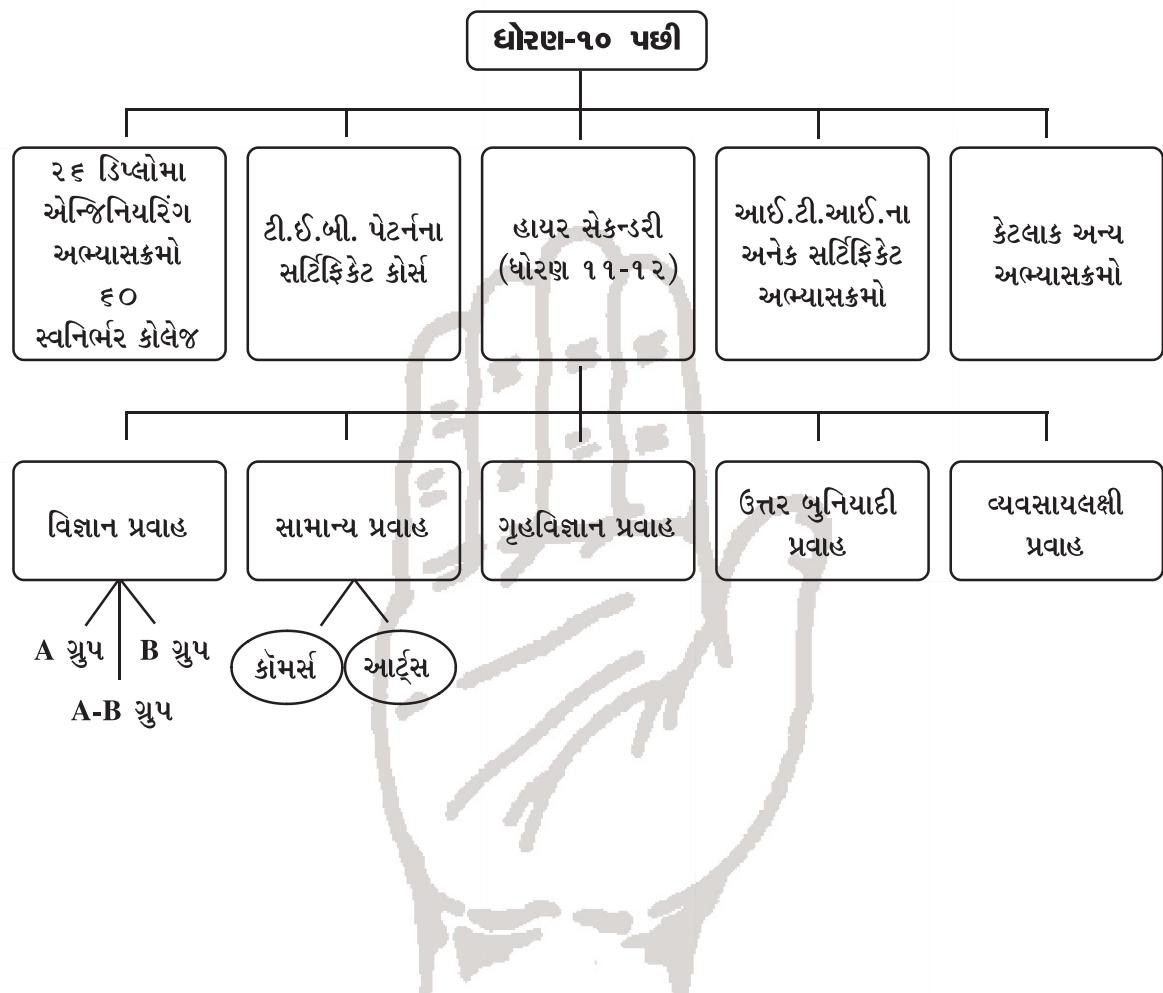
કોઈ પણ અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ મેળવવા કચા પ્રમાણપત્રોની જરૂર પડશે ?

ધોરણ-૧૦માં ઉત્તીર્ણ થયા બાદ વિવિધ અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ માટે કેટલાક જરૂરી દસ્તાવેજોની આવશ્યકતા રહેશે. આ પ્રમાણપત્રોની પ્રમાણિત ઐરોક્ષ નકલો તૈયાર રાખો.

- ધોરણ-૧૦નું ગુણપત્રક
- જીતિ અંગેનું સક્ષમ સત્તાધિકારી દ્વારા અપાયેલું પ્રમાણપત્ર
- પાસપોર્ટ સાઈઝના ૧૦ ફોટોગ્રાફ્સ
- શાળા છોડ્યાનું પ્રમાણપત્ર
- પ્રયત્ન પ્રમાણપત્ર
- પોતાના સરનામાવાળાં પરબીડિયાં
- ખેલકૂદ / એન.સી.સી. / સામાજિક પ્રવૃત્તિઓ વગેરેનાં પ્રમાણપત્રો
- ચારિત્રણનું પ્રમાણપત્ર (જરૂર હોય ત્યાં)
- આવકનું પ્રમાણપત્ર (તાજેતરમાં સક્ષમ અધિકારી પાસેથી કઠાવેલ)

ધોરણ ૧૦ પછી શું ?

આપણે જીવનમાં દરરોજ કેટલા બધા નિર્ણયો લઈએ છીએ પણ કયારેય આ નિર્ણયો પૂરા કરવાનો વિચાર કર્યો છે ખરો? નિર્ણયો અલગ અલગ પ્રકારના હોઈ શકે, જેમ કે, સવારે ઊઠ્યા પછી મનમાં ઉદ્ભવતા વિચારોમાં આજે મારે શું શું કામ કરવાનાં છે તે સૌ પ્રથમ આવે છે કારણ કે આપણે ગઈ કાલે અધૂરાં હોલેલાં કામોને પૂરાં કરવાનાં અને આજે નવાં ઉદ્ભવતાં કાર્યોને સાથે લઈને ચાલવાનું કામ હોય તો કઈ રીતે લીધેલા નિર્ણયો પૂરા કરી શકીએ છીએ.

ધોરણ 10 પછી શું?

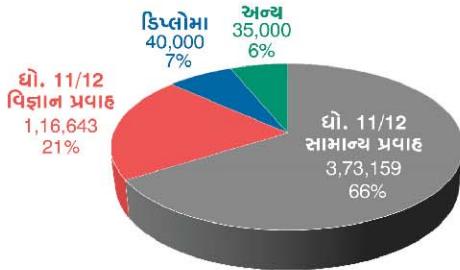
ધોરણ 11/12 વિજ્ઞાન પ્રવાહ (ગૃપ A/B) | ધોરણ 11/12 સામાન્ય પ્રવાહ | ડિપ્લોમા એન્જીનીયરીંગ | ITI

LKG થી ધોરણ 10 સુધી વિદ્યાર્થીઓની શૈક્ષણિક કેરીયર સરળ હોય છે કારણે કોઈપણ નિર્ણય લેવાનો હોતો નથી. ધોરણ 10 પછી જ અભ્યાસમાં વિવિધતા આવે છે જેણી નિર્ણય લેવો પડે છે કે કંઈ કોર્સ અને કઈ લાઇન પસંદ કરવી. વિદ્યાર્થીઓની, 10, 20 કે 30 વર્ષ પછી તમે શું બનશો અને શું નહીં બની શકો એનો નિર્ણય ધોરણ 10 પછી જ થઈ જશે. આ તમારી ઝુંદજીનો સોથી અગત્યનો નિર્ણય છે માટે શાંતિથી વિચારીને, સમજણાપૂર્વક માહિતીનો અભ્યાસ કરીને, ભવિષ્યને દ્વારાનમાં લઈને નિર્ણય કરવો જોઈએ.

આ બુકલેટમાં આપેલી માહિતી તમને સાચો નિર્ણય લેવામાં મદદરૂપ થશે...

ધો.-10 પછી વિદ્યાર્થીઓ શું પસંદ કરે છે?

ગુજરાત બોર્ડની વેબસાઈટના આધારે
સામાન્યપણે વિદ્યાર્થીઓનું એવું માનવું છે કે સાચનસનું અને ખાસ કરીને મેસનું બોર્ડમાં પરીણામ ઓછું આવે છે પરંતુ, હકીકતમાં બોર્ડમાં સોથી વધુ પરીણામ ગૃપ-A (મેસ) નું જ આવે છે.

ગુજરાત બોર્ડનું ધો.-12નું પરીણામ

વર્ષ	ગૃપ-A	ગૃપ-B	સામાન્ય પ્રવાહ
2018	77.29%	69.77%	68.96%
2019	78.92%	67.26%	73.27%
2020	76.62%	68.21%	76.29%

કોર્સની પસંદગી કેવી રીતે કરવી?

વિદ્યાર્થીઓની, નીચેના તૃપ્તિની આધારે જો તમે કોર્સની પસંદગી કરશો તો કેરીયરમાં સરળતાથી સફળતા મેળવી શકશો.

કેવી કેરીયર બનાવવી છે અને ધો-10માં શું રીતના આવે છે.

આપણા દેશમાં ક્યાં ક્ષેત્રમાં સુવર્ણ તકો છે અને હજુ ભવિષ્યમાં વધારે સજશે.

કુટુંબની આર્થિક પરિસ્થિતિના આધારે.

New Indiaમાં ક્યા ક્ષેત્રમાં સુવર્ણ તકો વધશે?

- તમે વારંવાર ઘણાબધાને કહેતા સાંભળ્યા હશે કે હવે દ્વારાં પહેલા જેવા માર્જન (નફો) નથી, ડોમ્પિટિશન ખુલ્લ જ વધી ગઈ છે, હાઇમારી વધી ગઈ છે વગેરે. પરંતુ આપણા દેશમાં ટેકસનું કલેક્શન (ઇન્કમ્ટેક્સ, GST) દર વર્ષ વધી રહ્યું છે. મતલબ કે બિજનેસ અને નફો, બજે વધી રહ્યા છે તો આવી કરીયાદોનું કારણ શું? કારણ એક જ છે કે ટેકનોલોજી આપણા બિજનેસને ઓપરેટ કરે છે.

What to
choose after

10th standard?

Standard 11/12 Science Stream (Group A/B) | Standard 11/12 General Stream | Diploma Engineering | ITI

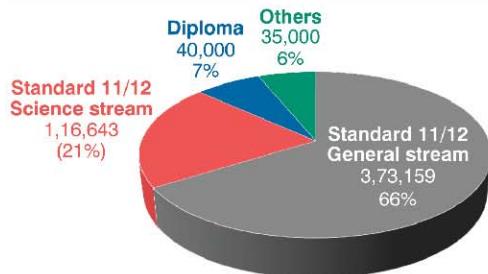

The educational career is comparatively easy from LKG to 10th standard, as no decision is required. We need to make a decision to select a suitable stream and course out of multiple options available after 10th standard. Dear students, what career you will pursue in your life after 10, 20, or 30 years will be decided after the 10th standard itself. It is a crucial decision of your life, so think serenely, analyze the information sensibly and thoroughly then make the decision by considering all futuristic aspects.

The information presented in this booklet will help you to make a correct decision...

What Students Choose After 10th Standard?

Based on the website of Gujarat Board

Generally, students believe that the result of the science stream and more specifically score in mathematics is always poor, but on the contrary, the result of Group-A (maths) is relatively higher.

Gujarat Board Result - Standard 12th

Year	Group-A	Group-B	General Stream
2018	77.29%	69.77%	68.96%
2019	78.92%	67.26%	73.27%
2020	76.62%	68.21%	76.29%

How to Select the Course?

Dear students, if you select a course based on the following factors, certainly you will gain success in your career.

Based on 10th standard result
and a career you want to pursue.

Fields having golden opportunities
and still growing in India.

Based on the financial
background of the family.

In Which Field the Golden Opportunities will Increase in Modern India?

- Many people say frequently that, nowadays profit margins in the business are comparatively less than before. The competition has drastically increased, work hardship has also raised eventually. However, the tax collection (Income Tax, GST) in our country is increasing every year. That indicates, both business and revenues are escalating. If so, then why such conflicting complaints? The major reason is, Technology is taking over the entire business.

1. એસ.એસ.સી. પછીના વિકલ્પો

એસ.એસ.સી.નું પરિણામ આવી ગયા પછી વિદ્યાર્થી અને તેના વાલીની મુંજવણ વધી જાય છે. વિદ્યાર્થીને કયા અભ્યાસક્રમમાં મૂક્કો કે જેથી કરીને તેની ઉજ્જવળ કારક્રિયા ઘડી શકાય તેની વિચારણા શરૂ થાય છે. આ માટે યોગ્ય માર્ગદર્શન મેળવવા પ્રયત્ન કરે છે. આ કાર્યમાં તેઓને ઉપયોગી થાય તેવી માહિતી અને રજૂ કરવામાં આવેલ છે. ધો. 10 પછી મળી શકતા વિવિધ અભ્યાસક્રમોની માહિતી નીચે જણાવવામાં આવેલ છે.

(1) હાયર સેકન્ડરીના અભ્યાસક્રમો (2) ડિપ્લોમા એન્જિનિયરિંગ અભ્યાસક્રમો (3) આઈ.ટી.આઈ.ના અભ્યાસક્રમો (4) ટેક્નિકલ બોર્ડ માન્ય પ્રમાણપત્ર કક્ષાના વ્યવસાયલક્ષી અભ્યાસક્રમો (5) એપ્રેન્ટિસશીપ તાલીમ યોજના (6) અન્ય અભ્યાસક્રમો (7) સ્વરોજગારી (8) નોકરીમાં ભરતી

2. હાયર સેકન્ડરી અભ્યાસક્રમો

ધો-10 પછી ઉત્તમમાં ઉત્તમ વિકલ્પ ધો-11, 12 કરવું તે છે. આઈ.ટી.આઈ., ડિપ્લોમા કે અન્ય ટૂંકગાળાના અભ્યાસક્રમો માટેના વિકલ્પના કોર્સ કરવાથી એ તમને વ્યવસાયલક્ષી રોજગારી અપાવે પરંતુ કારક્રિયાના વિકસનમાં રૂકાવટ આવી શકે. ધો-12 પછી જ વધુ સારા અભ્યાસક્રમો ઉપલબ્ધ છે. તેમજ તમારી કારક્રિયાનો આકર્ષક પાયો નાંખી શકાશે.

એસ.એસ.સી.ની પરીક્ષા પાસ કર્યા પછી વિષયોને અનુરૂપ ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ ક્ષેત્રે નીચે મુજબના પ્રવાહમાં પ્રવેશ મેળવી શકાય છે.

(1) સામાન્ય પ્રવાહ : જેમાં વિનયન તેમરજ વાણિજ્ય એમ બે વિભાગ આવે છે. (2) વિજ્ઞાન પ્રવાહ (3) ગૃહ વિજ્ઞાન (4) ઉત્તર બુનિયાદી (5) વ્યવસાયલક્ષી અને (6) અન્ય.

(1) સામાન્ય પ્રવાહ : આગળ જણાવ્યું તેમ ધો-12 આર્ટ્સ પાસ કર્યા પછી બી.એ., એમ.એ. કરી શકાય છે. તેમજ ધો-12 કોમર્સ (વાણિજ્ય) પાસ કર્યા પછી બી.કોમ., એમ.કોમ. કરી શકાય છે. આ ઉપરાંત ધો-12 વિનયન અને વાણિજ્ય પાસ કર્યા પછી બી.બી.એ., એમ.બી.એ., એમ.સી.એ., આઈ.સી.ઉભલ્યુ, એમ.એસ.ઉભલ્યુ, સી.એ., સી.એસ., બી.એડ., બી.પી.એડ., ડી.પી.એડ., જનાલિઝમ, હોટેલ મેનેજમેન્ટ, ફેશન ડિઝાઇનિંગ, નર્સિંગ... વગેરે ઘણા અભ્યાસક્રમો થઈ શકે છે.

(2) વિજ્ઞાન પ્રવાહ : ધો. ૧૦ માં ૭૦% કે તેથી વધારે માર્ક્સ આવ્યા હોય તેવા વિદ્યાર્થીઓ ધો. ૧૧ માં વિજ્ઞાનપ્રવાહમાં એડ્યુક્શન લેવાની ઈચ્છા ધરાવતા હોય છે. છેલ્લાં કેટલાંક વર્ષોમાં વિજ્ઞાનપ્રવાહમાં વિદ્યાર્થીઓની એડ્યુક્શન લેવાની સંખ્યામાં ઘટાડો જોવા મળ્યો છે. તેથી ધો. ૧૧ માં વિજ્ઞાનપ્રવાહમાં જવા માગતા વિદ્યાર્થીઓ માટે ત્રણ વિકલ્પો ઉપલબ્ધ છે.

1. Group A : Physics, Chemistry, Maths (Biology વિષય નથી)
2. Group B : Physics, Chemistry, Biology (Maths વિષય નથી)
3. Group C : Physics, Chemistry, Biology, Maths (ચુપ AB કહેવાય છે)

ધો. ૧૨ વિજ્ઞાન પછી PMT, AIEEE, JEE સહિતની ઘણી બધી પ્રવેશપરીક્ષા આપીને મેડિકલ, એન્જિનિયરિંગ, ફાર્મસી, ઈન્ફ્રાટ્રાન્સ્ફર અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ મેળવી શકાય છે. એટલે કે કોઈ કારણસર ધો. ૧૨ વિજ્ઞાનપ્રવાહમાં ઓછા માર્ક આવ્યા હોય તો પણ પ્રવેશ પરીક્ષાઓ દ્વારા મનગમતા કોર્સમાં પ્રવેશ મેળવવાનો વિકલ્પ પણ મળી શકે તેમ છે.

(3) ગૃહ વિજ્ઞાન : આ પ્રવાહમાં મોટે ભાગે છોકરીઓ પ્રવેશ મેળવે છે. ધો-12 હોમ સાયન્સ થયા પછી હોમ સાયન્સમાં બી.એ. તેમજ બી.એસ.સી. થઈ શકાય છે. હોમ સાયન્સમાં આપણે ત્યાં મોટેભાગે વિનયન વિદ્યાશાખામાં ગણાય છે. પણ, ગૃહવિજ્ઞાનમાં રસ-રૂચિ ધરાવનાર વિદ્યાર્થીની ઘણી સારી કારક્રિયા ઘડી શકે છે અને સ્વરોજગારી મેળવી શકે છે.

(4) ઉત્તર બુનિયાદી : આ પ્રવાહમાં ધો-12 પાસ કર્યા પછી ખેતી, ખાદીકામ, સામાજિક કાર્યકર તથા અન્ય રોજગારીની તકો મેળવી શકાય છે.

(5) વ્યવસાયલક્ષી પ્રવાહ : આ પ્રવાહમાં ધો-12 પાસ કર્યા પછી વ્યવસાયિક ક્ષમતા કેળવી સ્વરોજગારી મેળવી શકાય છે.

(6) અન્ય : અન્ય પ્રવાહમાં પી.ટી.સી., સી.પી.એડ., ફાઈન આર્ટ્સ, આઈ.ટી.આઈ. કૂષિ ક્ષેત્રે એક્સ્ટર્નલ અભ્યાસક્રમ, ચિત્ર, સંગીત, નાટ્ય, ફિલ્મક્ષેત્ર, વ્યાયામક્ષેત્ર, ઉદ્યોગ શિક્ષક તેમજ અન્ય અભ્યાસક્રમો થઈ શકે છે.

ધોરણ ૧૦

ધોરણ ૧૧ અને ધોરણ ૧૨નો અભ્યાસ

વાણિજ્ય પ્રવાહ કોમર્સ-આટ્ર્સ	વિજ્ઞાન પ્રવાહ	ગૃહવિજ્ઞાન (હોમ સાયન્સ)	ઉત્તર બુનિયાદી પ્રવાહ	અન્ય વિકલ્પો
B.A.	ડિગ્રી એન્જિનિયરિંગ	આ પ્રવાહમાં મોટે ભાગે છોકરીઓ	BRS	વ્યવસાયલક્ષી
B.Com.	બાયોટેકનોલોજી ડિગ્રી	એડ્મિશન લે છે.	સ્વરોજગારીની	પ્રવાહ
BBA	B.Sc. (બી.એસ.સી.)	બી.એ.	તકો મેળવી	મોન્ટેસરી
MBA	B.Pharm. (ફાર્મસી)	(હોમસાયન્સ)	શકો છો	(પ્રી-પીટીસી)
BCA	BAMS (આયુર્વેદ ડૉક્ટર)	બી.એસી.		આઈ.ટી.આઈ.
MCA	BHMS (હોમિયોપેથિક ડૉ.)	(હોમસાયન્સ)		કૂષિ ક્રેન્ચ
CA	B.Phy. (ફિઝિયોથેરાપી ડૉ.)			એક્સટર્નલ
ICWA	MBBS (એલોપેથિક ડૉ.)			અભ્યાસક્રમો
MSW	BBA, BCA			ચિત્ર, સંગીત
CS	પેરામેડિકલ ખાસ ડિગ્રી			તથા વ્યાયામ
MDC	અભ્યાસક્રમ			ડિલોમા
MBA (5 years)	MCA (માસ્ટર ડિગ્રી ઈન કમ્પ્યુટર એપ્લિકેશન)			એન્જિનિયરિંગ
M.Sc.(IT) 5 yr.)	MBA (માસ્ટર ડિગ્રી ઈન બિજનેસ એડ્ઝ્યુકેશન)			ડિલોમા સેનેટરી
L.L.B. (5 yrs.)	MLT X-Ray વર્ગેરે નર્સિંગ (ડિલોમા અને ડિગ્રી બંને)			ઇન્સ્પેક્ટર
ઈન્ટીગ્રેડ	ઈન્ટીગ્રેડ અભ્યાસ			આર્મી એપ્રેન્ટીસ
કોર્સ	અન્ય ઘણા			અન્ય ઘણા

પ્રવેશ કાર્યવાહી પારદર્શક, મેરિટ આધારે થાય તે દિશામાં સમયસર આયોજન, સંકલનની જવાબદારી રાજ્ય સરકારની છે. રાજ્ય સરકાર તેની જવાબદારીમાંથી છટકી શકે નહીં. છેલ્ખાં પાંચ વર્ષમાં પ્રવેશકાર્યમાં વિલંબ થયો હતો. આ વર્ષે સમયસર પ્રવેશ કાર્યવાહી થાય તો ગુજરાતના હજારો વિદ્યાર્થી-વાલીઓને માનસિક તથા શારીરિક ત્રાસમાંથી મુક્તિ મળે, નાણાં તથા સમયનો વ્યય અટકે. રાજ્યમાં વિદ્યાર્થી-વાલીઓ પાસેથી વ્યજબી ફોર્મ ફી લેવાય તે પણ અતિ આવશ્યક છે. વિદ્યાર્થી-વાલીઓની ફરિયાદ માટે સુપ્રિમ કોર્ટના આદેશ છતાં છેલ્ખાં પાંચ વર્ષથી અનેક ફરિયાદો હોવા છતાં રાજ્ય સરકાર દ્વારા સ્ટુડન્ટ રીડ્રેસલ સેલની રચના કરવામાં આવી નથી અને સાચી ફરિયાદો હોવા છતાં વિદ્યાર્થી-વાલીઓને ન્યાય મળતો નથી.

ગુજરાતમાં ૨૦૦૮-૧૦થી ઈજનેરી, ફાર્મસી માટે પ્રવેશપ્રક્રિયા ઑનલાઈન કરવામાં આવી છે. ઓનલાઈન પ્રવેશ પ્રક્રિયા છતાં ગુજરાતના વિદ્યાર્થીઓ-વાલીઓનો સમય તથા નાણાંનો વ્યય અટક્યો નથી અને પ્રવેશમાં વિલંબ થઈ રહ્યો છે.

3. ધો-૧૦ પછીના ઈજનેરી ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમો

ધો-૧૦ પછી ઈજનેરી ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ મેળવી શકાય છે. જેની જરૂરી વિગતો નીચે જણાવ્યા પ્રમાણે છે.

પ્રવેશપાત્રતા : ગુજરાત માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ 10 + 2 તરાહ હેઠળની ધો-૧૦ એસ.એસ.સી.ની પરીક્ષા ગણિત, વિજ્ઞાન અને અંગ્રેજ સાથે અથવા તેની સમકક્ષ ગુજરાત રાજ્યમાં આવેલી માન્ય શાળાઓમાંથી પાસ કરેલ હોય તેવા ઉમેદવારોને કેન્દ્રીય પ્રવેશ સમિતિ દ્વારા રાજ્યની ડિપ્લોમા ઈજનેરી વિદ્યાશાખા (પોલિટેકનિક સંસ્થા)માં ગુણવત્તા અનુસાર પ્રવેશને પાત્ર ગણવામાં આવે છે. પ્રવેશ અંગેની સધણી કામગીરી કેન્દ્રીય પ્રવેશ કમિટી (ડિપ્લોમા અભ્યાસ), એડમિશન કમિટી ફોર પ્રોફેશનલ ડિપ્લોમા કોર્સસિસ (ACPD) ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમ દ્વારા વર્ષ ૨૦૦૮-૧૦થી ઓનલાઈન પ્રવેશ કામગીરી એલ.ડી.એન્જિયરીંગ કેમ્પસ, નવરંગપુરા, અમદાવાદ-૦૮ દ્વારા કરવામાં આવે છે. ધો-૧૦નું પરિણામ આવ્યા પછી જીહેરાત આવ્યા પ્રમાણે પ્રવેશ અરજી ઓનલાઈન કરવાની હોય છે.

સમયમર્યાદા : ગ્રાન્ટ વર્ષ, ૬ સેમિસ્ટર, ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમ પૂર્ણ કર્યા બાદ ડિગ્રી અભ્યાસક્રમની ૨૦% બેઠકો પર ડિગ્રી અભ્યાસક્રમના બીજા વર્ષમાં ગુણવત્તા આધારે નિયમાનુસાર પ્રવેશ મેળવી શકાય છે.

અનામત બેઠકો : મૂળ ગુજરાતનાં વતની હોય તેવા વિદ્યાર્થીઓ માટે જોગવાઈ અનુસાર SC 7%, ST 15%, SEBC 27%, વિકલાંગ 3%, Ex. Army 1% અનામત બેઠકો રાખવામાં આવે છે.

ગુજરાતની વિવિધ યુનિવર્સિટીઓ

૧. ગુજરાત યુનિવર્સિટી, નવરંગપુરા, અમદાવાદ ૦૭૯-૨૬૩૦૧૩૪૧
૨. એમ.એસ. યુનિવર્સિટી, ફિલેગંજ, વડોદરા ૦૨૬૫-૨૭૮૫૬૦૦
૩. સરદાર પટેલ યુનિવર્સિટી, વલ્લભવિદ્યાનગર, ૦૨૬૮૨-૨૩૧૧૨૨,
૪. નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી, સુરત ૦૨૬૧-૨૩૨૨૭૧૪૧
૫. સૌરાષ્ટ્ર યુનિવર્સિટી, કાલાવડ રોડ, રાજકોટ ૦૨૮૧-૨૫૭૮૫૦૧
૬. ભાવનગર યુનિવર્સિટી, ભાવનગર ૦૨૭૮-૨૪૩૦૦૬
૭. હેમચંદ્રાચાર્ય ઉત્તર ગુજરાત યુનિવર્સિટી, પાટણ ૦૨૭૬૬-૨૨૦૮૩૨
૮. કિષ્ણ વર્મા કચ્છ યુનિવર્સિટી, ભૂજ ૦૨૮૩૨-૨૩૪૦૦૧
૯. ગુજરાત વિદ્યાપીઠ, આશ્રમ રોડ, અમદાવાદ ૦૭૯-૨૭૫૪૦૭૪૬
૧૦. નિરમા યુનિવર્સિટી, એસ.જી. હાઇવે, અમદાવાદ ૦૨૭૧૭-૨૪૧૮૧૧
૧૧. ધીરુભાઈ અંબાશી યુનિવર્સિટી, હંડ્રોડા સર્કલ, ગાંધીનગર, ૦૭૯-૨૩૦૫૨૦૦૦
૧૨. સેપ્ટ યુનિવર્સિટી, નવરંગપુરા, અમદાવાદ, ૦૭૯-૨૬૩૦૨૪૭૦
૧૩. ગુજરાત નેશનલ લોયુનિવર્સિટી, સેક્ટર ૨૫, ગાંધીનગર ૦૭૯-૨૩૨૪૩૩૦૮
૧૪. ગુજરાત આયુર્વેદિક યુનિવર્સિટી, જામનગર ૦૨૮૮-૨૬૭૭૩૨૪
૧૫. ગુજરાત ટેક્નોલોજી યુનિવર્સિટી, એલ.ડી.એન્જિ. કોલેજ કેમ્પસ અમદાવાદ
૧૬. ધર્મસિંહ દેસાઈ યુનિવર્સિટી, નડિયાદ, જેડા ૦૨૬૮-૨૬૦૫૦૨
૧૭. પ્લ.એ. ઉપાધ્યાય પેટ્રોલિયમ યુનિવર્સિટી
૧૮. ઈન્સ્ટ્રિયાગાંધી નેશનલ ઓપન યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ
૧૯. ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ
૨૦. સેન્ટ્રલ યુનિવર્સિટી ઓફ ગુજરાત, ગાંધીનગર
૨૧. અમદાવાદ યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ
૨૨. ચારોતર યુનિવર્સિટી, ચાંગા
૨૩. કરી સર્વ વિશ્વ વિદ્યાલય, ગાંધીનગર
૨૪. રક્ષાશક્તિ યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ
૨૫. ચિલ્ડ્રન યુનિવર્સિટી, ગાંધીનગર
૨૬. નવરચના યુનિવર્સિટી, વડોદરા
૨૭. કામધેનુ યુનિવર્સિટી, જુનાગઢ
૨૮. સોમનાથ સંસ્કૃત યુનિવર્સિટી, સોમનાથ

www.shreesomnathsanskrituniversity.org

**ધોરણ ૧૦ પછીના ડિપ્લોમા ઇજનેરી અભ્યાસક્રમો અને તેમાં પ્રવેશ મેળવવા માટેની લાયકાત
(નીચેના તમામ અભ્યાસક્રમો માટે ઓનલાઈન પ્રવેશકોર્સ ભરવાનું રહેશે)**

અનું.	અભ્યાસક્રમનું નામ	અભ્યાસક્રમની મુદ્દત સેમેસ્ટરમાં	પ્રવેશ લાયકાત
૧.	સિવિલ એન્જિનીઝરિંગ.		
૨.	મિકેનિકલ એન્જિનીઝરિંગ.		
૩.	ઇલેક્ટ્રોનિકલ એન્જિનીઝરિંગ.		
૪.	પ્રિન્ટિંગ ટેકનોલોજી		
૫.	કેમિકલ એન્જિનીઝરિંગ.	૬ સેમેસ્ટર	
૬.	સિરામિક ટેકનોલોજી		
૭.	આર્કિટેક્ચર આસી.	૬ સેમેસ્ટર	
૮.	મેટલજી		
૯.	ટેક્ષટાઈલ મેન્યુફેક્ચરિંગ		
૧૦.	ટેક્ષટાઈલ પ્રોસેસિંગ		
૧૧.	માઈનિંગ એન્જિનિયરિંગ		
૧૨.	ઇલેક્ટ્રોનિક્સ એન્ડ કમ્પ્યુનિકેશન	૬ સેમેસ્ટર	
૧૩.	કમ્પ્યુટર એન્જિનિયરિંગ		
૧૪.	ઇન્ફોરેશન ટેકનોલોજી		
૧૫.	ઇન્સ્ટ્રેમેન્ટેશન એન્ડ કન્ટ્રોલ એન્જિનિયરિંગ		
૧૬.	પાવર ઇલેક્ટ્રોનિક્સ		
૧૭.	મેકાટ્રોનિક્સ		
૧૮.	હોટલ મેનેજમેન્ટ એન્ડ કેટરિંગ ટેકનોલોજી		
૧૯.	ઓટોમોબાઇલ એન્જિનીઝરિંગ.	૭ સેમેસ્ટર (૧ સેમે. ટ્રેનિંગ સાથે)	
૨૦.	પ્લાસ્ટિક એન્જિનિયરિંગ	૮ સેમેસ્ટર	
૨૧.	ફિલ્ખિકેશન ટેકનોલોજી	(૨ સેમેસ્ટર ટ્રેનિંગ સાથે)	
૨૨.	એન્વાયરમેન્ટ ઇજનેરી		
૨૩.	બાયો મેડિકલ ઇજનેરી		
૨૪.	ટ્રાન્સપોર્ટેશન ઇજનેરી	૬ સેમેસ્ટર	
અનું.	અભ્યાસક્રમનું નામ	અભ્યાસક્રમની મુદ્દત સેમેસ્ટરમાં	પ્રવેશ લાયકાત
૧	કોમર્શિયલ પ્રેક્ટીસ	૬ સેમેસ્ટર	એસ.એસ.સી., ગણિત, વિજ્ઞાન, અંગ્રેજી સાથે પાસ
અનું.	અભ્યાસક્રમનું નામ	અભ્યાસક્રમની મુદ્દત સેમેસ્ટરમાં	પ્રવેશ લાયકાત
૧	કમ્પ્યુટર એઈડેડ કોસ્ટ્યુમ ડિઝાઈન એન્ડ ડ્રેસ મેકિંગ (ફક્ત મહિલાઓ માટે) ટેક્ષટાઈલ ડિઝાઈન. (ફક્ત મહિલાઓ માટે)	૬ સેમેસ્ટર	એસ.એસ.સી. ગણિત, વિજ્ઞાન, અંગ્રેજી સાથે પાસ

તમને જે માણસ ગુલાબનાં ફૂલ આપે છે, તેના હાથને પણ તેની થોરી સુગંધ વળગી રહે છે.

નોંધ : ઉપરોક્ત તમામ અભ્યાસક્રમોમાં સેમેસ્ટર પદ્ધતિ દાખલ કરવામાં આવેલ છે જેથી વિદ્યાર્થીઓએ ઉપર દર્શાવેલ અભ્યાસક્રમોની મુદ્દત પ્રમાણે અભ્યાસ પૂર્ણ કરવાનો રહેશે.

આ પ્રવેશપ્રક્રિયા ૨૦૦૮ના વર્ષથી ONLINE કરવામાં આવી છે. જે અંગે સરકાર દ્વારા વિગતવાર જાહેરાત કરવામાં આવશે.

સંપર્ક : www.gpahmedabad.org અથવા www.cdcagujarat.org

ટી.ઈ. બી. પેટનમાં નીચે જાળવેલ બે વર્ષના સિવિલ અન્ડ આર્કિટેક્ચર ફ્રાફિટિંગ અન્ડ એસ્ટિમેટિંગ ક્રમયૂટર એઝિર્ડેડ સિવિલ અન્ડ આર્કિટેક્ચર ફ્રાફિટિંગ અન્ડ એસ્ટિમેટિંગ ક્રમયૂટર એઝિર્ડેડ મિકેનિકલ ફ્રાફિટિંગ અન્ડ એસ્ટિમેટિંગ પ્રોડક્શન અન્ડ મેન્ડાન્ટ્સ ટેકનિશિયન પ્રેસ ટુલ અન્ડ ગર્જેમેટિંગ, એડવાન્સ ઓટોમોબાઈલ ઈલેક્ટ્રિકલ સર્વિસ ટેકનિશિયન ટેક્સાઈલ ડિઝાઇનિંગ પ્રવેશપાત્ર ડિલ્લોમા અભ્યાસક્રમ સિવિલ એન્જિનિયરિંગ અને આર્કિટેક્ચર આસિ. શીપ ટ્રાન્સપોર્ટશન એન્જિનિયરિંગ મિકેનિકલ એન્જિનિયરિંગ, મેટલજી, ફાબ્રિકેશન ટેક્નોલોજી, ઓટોમોબાઈલ અને પ્લાસ્ટિક એન્જિનિયરિંગ ઈલેક્ટ્રિકલ એન્જિનિયરિંગ, ઈલેક્ટ્રોનિક્સ અન્ડ કોમ્પ્યુનિકેશન એન્જિનિયરિંગ ટેક્સાઈલ ડિઝાઈન અને ટેક્સાઈલ પ્રોસેસિંગ

ટી.ઈ.બી. સિવિલ પ્રોગ્રામનું નામ	પ્રવેશપાત્ર ડિલ્લોમા અભ્યાસક્રમ
ક્રમયૂટર એઝિર્ડેડ સિવિલ અન્ડ આર્કિટેક્ચર ફ્રાફિટિંગ અન્ડ એસ્ટિમેટિંગ	સિવિલ એન્જિનિયરિંગ અને આર્કિટેક્ચર આસિ. શીપ ટ્રાન્સપોર્ટશન એન્જિનિયરિંગ
ક્રમયૂટર એઝિર્ડેડ મિકેનિકલ ફ્રાફિટિંગ અન્ડ એસ્ટિમેટિંગ	મિકેનિકલ એન્જિનિયરિંગ, મેટલજી, ફાબ્રિકેશન ટેક્નોલોજી, ઓટોમોબાઈલ અને પ્લાસ્ટિક એન્જિનિયરિંગ
પ્રોડક્શન અન્ડ મેન્ડાન્ટ્સ ટેકનિશિયન પ્રેસ ટુલ અન્ડ ગર્જેમેટિંગ, એડવાન્સ ઓટોમોબાઈલ	
ઈલેક્ટ્રિકલ સર્વિસ ટેકનિશિયન	ઈલેક્ટ્રિકલ એન્જિનિયરિંગ, ઈલેક્ટ્રોનિક્સ અન્ડ કોમ્પ્યુનિકેશન એન્જિનિયરિંગ
ટેક્સાઈલ ડિઝાઈનિંગ	ટેક્સાઈલ ડિઝાઈન અને ટેક્સાઈલ પ્રોસેસિંગ

ધોરણ ૧૦ પછીના કયા ડિલ્લોમા અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ માટે હાઈસ્કૂલ કક્ષાએ કયા વિષયો રાખેલ હોય તો જે તે વિષયના વધુમાં વધુ ૧૦ કૃપાગુણ મળવાપાત્ર છે તેની યાદી.

ક્રમ	ડિલ્લોમાં અભ્યાસક્રમનું નામ	કૃપાગુણ મળવાપાત્ર છે તેવા ટેકનિકલ વિષયોની યાદી.
(૧)	સિવિલ એન્જિનિયરિંગ	(૧) એન્જિનિયરિંગ ડ્રોઇંગ -૬ તું/૮૫
(૨)	મિકેનિકલ એન્જિનિયરિંગ	(૨) એલીમેન્ટ્સ ઓફ ઈલેક્ટ્રિકલ એન્ડ મિકેનિકલ એજિ. -૬૪/૮૬
(૩)	ઈલેક્ટ્રિકલ એન્જિનિયરિંગ	(૩) વર્કશોપ ટેકનોલોજી -૬૫
(૪)	ઓટોમોબાઈલ એન્જિનિયરિંગ	(૪) બેઝીક ઈલેક્ટ્રોનીક્સ -૬૬
(૫)	મેટલજી	(૫) એન્જિનિયરિંગ સ્કેચિંગ ડ્રોઇંગ એન્ડ ફ્રાફિટિંગ (પેપર-૧ અને ૨)-૮૦ અને ૮૧
(૬)	પ્લાસ્ટિક એન્જિનિયરિંગ	(૬) બેઝિક વર્કશોપ પ્રેક્ટીસ (પેપર-૧ અને ૨)-૮૨ અને ૮૩
(૭)	ફાબ્રિકેશન ટેકનોલોજી	(૭) ઈલેક્ટ્રિકલ મોટર સર્વિસ એન્ડ રીપેર (પેપર-૧ અને ૨) ૮૪ અને ૮૫
(૮)	માઈનિંગ એન્જિનિયરિંગ	(૮) હોમ ઈલેક્ટીકલ એપ્લાયન્સીસ એન્ડ વાયરિંગ સર્વિસ એન્ડ રીપેર (પેપર-૧ અને ૨)-૮૬ અને ૮૭
(૯)	ઈલેક્ટ્રોનીક્સ એન્ડ કોમ્પ્યુનિકેશન	(૯) ઈલેક્ટ્રોનીક્સ એપ્લાયન્સીસ સર્વિસ એન્ડ રીપેર (પેપર-૧ અને ૨)-૮૮ અને ૮૯
(૧૦)	ક્રમયૂટર એન્જિનિયરિંગ	(૧૦) ઓટો વીકલ ટુ વીલર્સ સર્વિસ એન્ડ રીપેર -(પેપર-૧ અને ૨)-૧૦૦ અને ૧૦૧ વર્ષ ૨૦૦૭થી નવા માળખા પ્રમાણે
(૧૧)	ઈન્ફોમેન્ટેશન ટેકનોલોજી	(૧૧) એલીમેન્ટ્સ ઓફ એન્જિનિયરિંગ (થીઅરી-૨૮ પ્રેક્ટીકલ -૫૪)
(૧૨)	પ્રિન્ટિંગ ટેકનોલોજી	(૧૨) ક્રમયૂટર એન્જિનિયરિંગ ડ્રોઇંગ (થીઅરી -૩૧, પ્રેક્ટીકલ ૫૧)
(૧૩)	આર્કિટેક્ચર આસી.	(૧૩) બેઝિક ઓફ એન્જિ. પ્રોસેસ મેન્ટેનસ એન્ડ સેફ્ટી (થીઅરી -૩૨ પ્રેક્ટીકલ-૫૬
(૧૪)	કેમિકલ એન્જી.	
(૧૫)	ટેક્સાઈલ મેન્યુફેક્ચરિંગ	
(૧૬)	ટેક્સાઈલ પ્રોસેસિંગ	
(૧૭)	સિરામિક ટેકનોલોજી	
(૧૮)	અન્વાયરમેન્ટ ઈજનેરી	
(૧૯)	બાયો મેડિકલ ઈજનેરી	
(૨૦)	ટ્રાન્સપોર્ટશન ઈજનેરી	

● — ૪. ડિપ્લોમા ઈજનેરી અભ્યાસક્રમોમાં ઓનલાઈન એડમિશન (વર્ષ ૨૦૨૧) માટેની સૂચનાઓ — ●

એડમિશન કમિટી ફોર પ્રોફેશનલ ડિપ્લોમા કોર્સિસ (ગુજરાત સરકાર)

સરકારી પોલિટેકનિક, આંબાવાડી, અમદાવાદ-૧૫. ફોન : (૦૭૯) ૨૬૩૦૫૫૧૬

વેબસાઈટ : www.gujacpc.nic.in • www.cdacgujarat.org

૧. ડિપ્લોમા ઈજનેરી અને ડિપ્લોમા ફાર્મસી અભ્યાસક્રમોમાં ઓનલાઈન એડમિશનમાં ભાગ લેવા માટે નજીકના કોઈ પણ હેલ્પ સેન્ટર પર જરૂરી રજિસ્ટ્રેશન ફી ચૂકવી માહિતી પુસ્તિકા (ગુમ PIN નંબર સાથે) મેળવી લેવાની રહેશે. હેલ્પ સેન્ટરની યાદી www.cdacgujarat.org અને www.gujacpc.nic.in પર જોવા મળશે.
૨. ઓનલાઈન એડમિશન માટે www.gujacpc.nic.in પર જરૂરી માહિતી ભરીને ઉમેદવારે રજિસ્ટ્રેશન કરાવવાનું રહેશે. વધુ માહિતી માટે વેબસાઈટ www.cdacgujarat.org જોતાં રહેવું.
૩. રજિસ્ટ્રેશન ફોર્મ ઓનલાઈન ભર્યા બાદ તેની પ્રિન્ટ-આઉટ લઈ જરૂરી અસલ અને સ્વપ્રમાણિત દસ્તાવેજ/પ્રમાણપત્રો સાથે નજીકના હેલ્પ સેન્ટર પર નિર્ધારિત સમયમર્યાદામાં જમા કરાવી રજિસ્ટ્રેશન એકનોલોજ્મેન્ટ સ્લિપ (Registration Acknowledgement Slip) મેળવી લેવાની રહેશે. અન્યથા પ્રવેશપ્રક્રિયામાં ભાગ લઈ શકશે નહીં.
(સૂચના : આપનો પાસવર્ડ અને PIN નંબર ગુમ રાખવો.)
૪. રજિસ્ટ્રેશન પ્રક્રિયા પૂર્ણ થયા બાદ નિર્ધારિત તારીખે www.gujacpc.nic.in વેબસાઈટ ઉપર આપના રજિસ્ટર કરેલા લોગ-ઇન આઈડીને અને password પર આપનો પ્રોવિઝનલ મેરિટ નંબર જોઈ શકશો.
૫. મેરિટ નંબર જાહેર થયા બાદ મોક રાઉન્ડમાં ભાગ લેવા માટે નિયત સમયમર્યાદામાં તમારી પસંદગી (choice)-ની સંસ્થા અને પસંદગીની વિદ્યાશાખા ક્રમવાર ઓનલાઈન ભરવાની રહેશે. ત્યારબાદ આપે આપેલ પસંદગી અને આપના મેરિટ નંબર અનુસાર આપને મોકરાઉન્ડને અંતે મોક પ્રવેશ ફાળવવામાં આવશે.
(સૂચના : મોક રાઉન્ડમાં ફાળવેલ પ્રવેશ અંતિમ પ્રવેશ નથી. એ ઓનલાઈન એડમિશન પ્રક્રિયા સમજવા માટેનું એક દ્વારાંત છે.આ રીતે ઓનલાઈન એડમિશન પ્રક્રિયા સમજવા માટે બે મોક રાઉન્ડ આપવામાં આવશે.)
૬. ત્યારબાદ ખરેખર એડમિશન પ્રક્રિયા માટેની પસંદગી નિર્ધારિત સમયમર્યાદામાં આપવાની રહેશે. (આપે કોઈ પસંદગી આપેલ નહીં હોય તો સીટ ફાળવણી અંગેની પ્રક્રિયામાં આપનો સમાવેશ કરી શકશે નહીં.)
૭. તમામ વિદ્યાશાખા તથા સંસ્થાની ક્રમવાર પસંદગી આપ્યા બાદ આપની પસંદગી (choice) ‘લોક’ કરવાની રહેશે. પસંદગી લોક કરવા માટે આપને માહિતી પુસ્તિકા સાથે ફાળવવામાં આવેલો PIN નંબર આપવાનો રહેશે. કોઈ કારણસર આપને પસંદગીમાં ફેરફાર કરવાનો થાય, તો પસંદગી યાદી ‘અનલોક’ (Unlock) કરવાની રહેશે. જે માટે ફરી PIN નંબર આપવાનો રહેશે.
૮. જો તમને પ્રવેશ ફાળવવામાં આવે, તો તમારે www.gujacpc.nic.in વેબસાઈટ પર લોગઈન થઈ પ્રોવિઝનલ એલોટમેન્ટ લેટર (Information Letter) બે નકલ તથા ટોકન ટ્યૂશન ફી ચલન (Token Tution Fee Challan)ની પ્રિન્ટ આઉટ લેવાની રહેશે.
૯. ત્યારબાદ ટોકન ટ્યૂશન ફી ચલન (Token Tution Fee Challan)-ની કોપી સાથે સમિતિએ નિર્ધારિત કરેલ બેંકની કોઈ પણ નિયુક્ત કરેલી શાખા પર જઈ ફી ભરવાની રહેશે. ફી ભર્યા બાદ, ફી ભર્યાની પહોંચ, Information Letter અને જરૂરી દસ્તાવેજો (અસલમાં તેમજ સ્વપ્રમાણિત નકલ) સાથે લઈ હેલ્પ સેન્ટર પર નિયત સમયમર્યાદામાં રિપોર્ટિંગ કરાવવાનું રહેશે. રિપોર્ટિંગ થયા બાદ પ્રવેશ ફાઈનલ કર્યા અંગેની એડમિશન એકલોજ્મેન્ટ સ્લિપ (Admission Slip) દરેક ઉમેદવારે ફરજિયાત મેળવી લેવાની રહેશે, અન્યથા મળેલ પ્રવેશ ગ્રાહક ગણાશે નહીં.
૧૦. જો નિર્ધારિત સમયમર્યાદામાં હેલ્પ સેન્ટર પર આપના દ્વારા રિપોર્ટિંગ નહીં કરાવવામાં આવે તો આપને ફાળવવામાં આવેલ પ્રવેશ આપોઆપ રદ થશે.

૧૧. ફાળવવામાં આવેલ પ્રવેશ સ્વીકાર્ય બાદ, એડમિશન એકનોલોજેજમેન્ટ સ્લિપ (Admission Slip) સાથે આપ જે-તે સંસ્થા ખાતે હાજર થઈ શકશો.
- (નોંધ : જ્યાં સુધી પ્રવેશ સમિતિ દ્વારા પ્રવેશપ્રક્રિયા પૂર્ણ થયા અંગેની જાહેરાત ન થાય ત્યાં સુધી કોઈ પણ ઉમેદવારે પોતાનાં અસલ પ્રમાણપત્રો સંસ્થા ખાતે જમા કરાવવાનાં રહેશે નહીં તેમજ વધારાની કોઈ પણ ફી ભરવાની રહેશે નહીં.)
૧૨. જો આપ પછીના રાઉન્ડમાં ભાગ લેવા ઈચ્છતા હોવ તો તે માટે ઓનલાઈન પોતાનો login ID & Password આપવાનો રહેશે.
૧૩. પુનઃપ્રવેશ માટે નિયત સમયમર્યાદામાં સંસ્થા અને વિદ્યાશાખાની કમવાર પસંદગી (choice) કરવાની રહેશે. આ માટે આપ
- (અ) આપની જૂની પસંદગી યાદી ચાલુ રાખી શકશો.
  - (બ) તેમાં કમને ફેરબદ્ધ કરી શકશો.
  - (ક) નવી પસંદગી નાંખી શકશો અને
  - (ઢ) જૂની પસંદગી રદ પણ કરી શકશો.
૧૪. જો આપને નવી પસંદગી પ્રમાણે પ્રવેશ મળે તો, આપે પ્રવેશપ્રક્રિયા અનુસારની પ્રક્રિયા ફરી કરવાની રહેશે.
૧૫. નવી પસંદગી યાદી પ્રમાણે પ્રવેશ ન મળે તો અગાઉના રાઉન્ડમાં મળેલ પ્રવેશ ચાલુ રહેશે.

અગત્યની સૂચનાઓ :

૧. આપનો Password તથા માહિતી પુસ્તિકા સાથે આપવામાં આવેલ PIN નંબર અત્યંત ગુમ રાખશો. Password તથા PIN નંબર કોઈને જાણવા/જાણાવવા દેશો નહીં. આ બંનેની મદદથી કોઈ પણ વ્યક્તિ તમારી રજિસ્ટ્રેશન અંગેની વિગતો, પસંદગી યાદી તથા અન્ય માહિતી બદલી શકે છે, આવા કિરસામાં પ્રવેશ સમિતિ જવાબદાર રહેશે નહીં.
૨. જો આપ Password ભૂલી જાવ તો, રજિસ્ટ્રેશન વખતે આપેલ માહિતી ફરીથી આપી નવો Password ઓનલાઈન મેળવી શકશો.
૩. જો આપ PIN નંબર ભૂલી જાવ અથવા તો નંબર ખોવાઈ જાય તો, જરૂરી ફી ભરી તેમજ પોતાની ઓળખ અંગેના પુરાવા રજૂ કરી એડમિશન કમિટી, અમદાવાદ ખાતેથી નવો PIN નંબર મેળવી શકશો.
૪. જો આપ TFWS (Tuition Fee Waiver Scheme) ‘ફી માફી યોજના’માં ભાગ લેવા માંગતા હો તો, હેલ્પ સેન્ટર પર રિપોર્ટિંગ સમયે આપની આવક રૂ. રૂ.૦૦ લાખથી ઓછી હોવા અંગેનું ગુજરાત સરકારના સક્ષમ અધિકારી દ્વારા આપવામાં આવેલું, તા. ૩૧-૩-૨૦૨૧ પછીના આવકના પ્રમાણપત્રની પ્રમાણિત નકલ જોડવી જરૂરી છે.
૫. જો આપ અનુસૂચિત જાતિ અથવા અનુસૂચિત જનજાતિની અનામત બેઠક ઉપર પ્રવેશ મેળવવા ઈચ્છતા હો તો, તે અંગેના ગુજરાત સરકારના સક્ષમ અધિકારી દ્વારા આપવામાં આવેલ પ્રમાણપત્રની પ્રમાણિક નકલ હેલ્પ સેન્ટર પર રિપોર્ટિંગ સમયે જોડવી જરૂરી છે.
૬. જો આપ સામાજિક તથા શૈક્ષણિક રીતે પછાત વર્ગની અનામત બેઠક ઉપર પ્રવેશ મેળવવા ઈચ્છતા હો તો, જાતિ પ્રમાણપત્ર અને ઉત્ત્રત વર્ગમાં સમાવેશ થતો ન હોવા અંગેનું ગુજરાત સરકારના સક્ષમ અધિકારીનું તા. ૩૧-૩-૨૦૨૧ બાદ આપવામાં આવેલા પ્રમાણપત્રની પ્રમાણિત નકલ હેલ્પ સેન્ટર પર રિપોર્ટિંગ વખતે જોડવી જરૂરી છે.
૭. જો આપ નોકરીમાં ચાલુ/રીતાર્યક સૈનિકના સંતાન હો અને તેની અનામત કક્ષાની બેઠક ઉપર પ્રવેશ મેળવવા ઈચ્છતા હો તો, તે અંગેનું સક્ષમ અધિકારી દ્વારા આપવામાં આવેલ પ્રમાણપત્રની નકલ હેલ્પ સેન્ટર પર રિપોર્ટિંગ વખતે જોડવી જરૂરી છે.
૮. જો આપ શારીરિક ખોડખાંપણ (Physically Disabled) ધરાવતા હો અને તેની અનામત કક્ષાની બેઠક ઉપર પ્રવેશ મેળવવા ઈચ્છતા હો, તો માહિતી પુસ્તિકામાં આપવામાં આવેલ શારીરિક ખોડખાંપણ અંગેના પ્રમાણપત્રના નમૂનામાં સિવિલ સર્જન (જિલ્લા કક્ષા)ના સહી-સિક્કા સાથેની અસલ કોપી રજિસ્ટ્રેશન ફોર્મ સાથે હેલ્પ સેન્ટર પર રિપોર્ટિંગ વખતે જોડવી જરૂરી છે. અમો આભારી છીએ : કેન્દ્રિય ડિપ્લોમા પ્રવેશ સમિતિ, સરકારી પોલિટેકનિક, અંબાવાડી, અમદાવાદ

૫. ઇન્ડો-જર્મન ટુલરૂમના જોબ ઓરિએન્ટેડ કોર્સ

ઇન્ડો-જર્મન ટુલરૂમ નામની સંસ્થા અમદાવાદમાં વટવા GIDC ખાતે આવેલ છે. ભારત સરકારની Ministry of Small Scale Industry અંતર્ગત ચાલતી આ સંસ્થા ISO 9001-2000 સર્ટિફાઈડ ટ્રેનિંગ સેન્ટર છે. આ સંસ્થાના પ્રોફેશનલ અભ્યાસક્રમોની Industryમાં ડિમાન્ડ ધણી છે.

ક્રમ	કોર્સ	સમયગાળો	આવશ્યક લાયકાત
૧.	પોસ્ટ ડિલોમા ઈન CAD/CAM	એક વર્ષ	ડિગ્રી/ડિલોમા (મિકેનિકલ/ પ્રોડક્શન/ પ્લાસ્ટિક્સ/ ઓટો/ ટુલ એન્ડ ડાઇમેકર DPMT)
૨.	માસ્ટર ઓફ Cad	૬ મહિના	ડિગ્રી/ડિલોમા (મિકેનિકલ/ પ્રોડક્શન/ પ્લાસ્ટિક્સ/ ઓટો/ ટુલ પાર્ટ ટાઈમ એન્ડ ડાઇમેકર DPMT)
૩.	માસ્ટર ઓફ CAM & CNC ટેકોલોજી	૬ મહિના	ડિગ્રી/ડિલોમા (મિકેનિકલ/ પ્રોડક્શન/ પ્લાસ્ટિક્સ/ ઓટો/ ટુલ એન્ડ ડાઇમેકર DPMT) અથવા ITI (મિકેનિકલ/ ટર્નર/ ફિટર T & D મેકર) બે વર્ષના અનુભવ સાથે
૪.	સર્ટિફિકેટ ઈન CNC મશીનિસ્ટ	૩ મહિના	ITI (મશીનિસ્ટ / ટર્નર / ફિટર / ટુલ એન્ડ ડાઇમેકર), ડિગ્રી/ડિલોમા (મિકેનિકલ/ પ્રોડક્શન/ પ્લાસ્ટિક્સ/ ઓટો/ ટુલ એન્ડ ડાઇમેકર DPMT)
૫.	ડિલોમા ઈન ટુલરૂમ એન્ડ ડાઇમેકિંગ (DMT)	૪ વર્ષ	ધો. ૧૦ પાસ ગણિત, અંગ્રેજી અને વિજ્ઞાનમાં ૬૦% વય ૧૫થી ૧૮
૬.	સર્ટિફિકેટ ઈન ટુલ એન્ડ ડાઇમેકિંગ (CMT)	૩ વર્ષ	SSC પાસ ગણિત, વિજ્ઞાન અને અંગ્રેજીમાં ૫૦%
૭.	CAD ઇન્સ્ટ્રીગ્રેટેડ કોર્સ ઓન ઇન્જેક્શન	૬ મહિના	ડિગ્રી/ડિલોમા (મિકેનિકલ/ પ્રોડક્શન/ પ્લાસ્ટિક્સ/ ઓટો/ ટુલ પાર્ટ ટાઈમ એન્ડ ડાઇમેકર DPMT)
૮.	પોસ્ટ ડિલોમા ઈન ટુલ ડિઝાઇન & CAD/CAM	એક વર્ષ	ડિગ્રી/ડિલોમા (મિકેનિકલ/ પ્રોડક્શન/ પ્લાસ્ટિક્સ/ ઓટો/ ટુલ એન્ડ ડાઇમેકર DPMT)

Address :

- Sr. Manager (TRG.)
Indo-German Tool Room
P/No. 5003, PH-IV
GIDC4 Mehmedabad Road,
Vatwa, Ahmedabad 382445
Ph.: (079) 25841960, 25840961
Fax : 079-25841962
email : training@igtrahd.com
- Sub Center IGTR
SISI CAD/CAM
Harsiddhi Chambers, Ashram Road, Ahmedabad
Ph.: (079) 27542032
- ITI IGTR CAD/CAM Centre
Aaji Udhough Vistar, Bhavnagar Road
Rajkot

website : www.igtrahd.com

આપ વધુ માહિતી માટે વેબસાઈટ જોઈ શકો છો અથવા તો રૂખુ સંપર્ક કરી શકો છો. આ માહિતી ધો. ૧૦ પાસ તથા ટેક્નિકલ ડિલોમા થયા બાદ ઉપયોગમાં આવી શકે તેમ છે.

૬. ફાઈન આર્ટ ડિપ્લોમા - મલ્ટીમિડિયાના અભ્યાસક્રમો

ઇન્ફર્મેશન ટેકનોલોજીના યુગમાં મલ્ટીમિડિયાનો ખૂબ સારો વિકાસ છે. વેબ ડિઝાઇનિંગ, એનિમેશન, વિજ્યુલાઈઝર, કિએટિવ આર્ટિસ્ટ, ગ્રાફિક્સ આર્ટિસ્ટ, વેબ પ્રોગ્રામર વગેરેના ક્ષેત્રો જરૂરી આગળ આવી રહ્યા છે.

ડિઝાઇનિંગનું ફિલ્ડ :

પ્રિન્ટ મિડિયા એટલે કે છાપાં અને મેગેਜિન-પુસ્તકો, ટાઈટલ કવર, પોસ્ટર, જાહેરાતના બોર્ડ વગેરેમાં કમ્પ્યુટર આર્ટનો ઉપયોગ વધતો જાય છે. ફેશન ડિઝાઇનના અને ટેક્ષટાઈન ડિઝાઇનના ક્ષેત્રમાં પણ હવે કમ્પ્યુટરની કમાલ જેવા મળે છે.

જાહેરાતની દુનિયા :

ટેલિવિજન, છાપાં, મેગેજિન વગેરે મિડિયામાં પુષ્ટ જાહેરાત આપ્યા વગર આ સ્પર્ધાના યુગમાં આગળ વધવું ખૂબ જ મૂશ્કેલ છે તમારી પાસે ૧૦૦ ટચનું સોનું હોય પણ જ્યાં સુધી લોકોને વાતની જાણ ન હોય તાં સુધી એની કિંમત શું? લોકો સુધી તમારી વાત પહોંચાડવી હોય તો એકમાત્ર ઉપાય છે જાહેરાત. અને આજના આ યુગમાં જાહેરાતને વધુ ને વધુ સુંદર બનાવવા એનિમેશનનો ખૂબ ઉપયોગ થાય છે.

ફાઈન આર્ટ ડિપ્લોમા :

એનિમેશન, ડિઝાઇન, પ્રોગ્રામિંગ, ગ્રાફિક, વિજ્યુલાઈઝિંગ (જીવંત દર્શય ઊભું કરવાની કણા) જેવા મલ્ટી મિડિયાના ક્ષેત્રમાં જવા માટે ફાઈન આર્ટ કોર્સ ઉપયોગી બને છે. ધો. ૧૦ પદ્ધી ડિપ્લોમા ફાઈન આર્ટના કોર્સ ચાલે છે. જો આગળ ધોરણ ૧૧ અને ૧૨નો અભ્યાસ કરો તો તારબાદ બેચલર ઓફ ફાઈન આર્ટનો કોર્સ, વડોદરા, વલ્ટબ્સિવિદ્યાનગર અને મુંબઈમાં ચાલે છે.

ચિત્રકલાના અભ્યાસક્રમો માટે પ્રવેશપદ્ધતિ :

કેન્દ્રીય ધોરણો ગુણાનુક્રમે પ્રવેશ અપાય છે. પાંચ વર્ષના ડિપ્લોમા ધો. ૧૦ ના આધારે અને ATD આર્ટ ટીચર ડિપ્લોમા બે વર્ષ માટે ધો. ૧૨ના આધારે, HSC અથવા SSC સાથે ટ્રોન્ડિંગ ગ્રેડ પરીક્ષા પસાર કરેલ હોવી જોઈએ. અખભારો દ્વારા પ્રવેશ માટે જાહેરભાર અપાય છે.

૫ વર્ષના ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમો : (ધો. ૧૦ પદ્ધી)

- (૧) ટ્રોન્ડિંગ એન્ડ પેઠિન્ટિંગ
- (૨) એલ્યાઈડ / કોમર્શિયલ આર્ટ
- (૩) સ્કલ્પચર એન્ડ મોડેલિંગ

૨ વર્ષનો ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમ (ધો. ૧૨ પદ્ધી)

અરજીપત્રમાં નીચેની વિગતોની પ્રમાણિત નકલો જોડવાની રહેશે.

- (અ) સ્કૂલ લિવિંગ સર્ટિફિકેટ
- (બ) જન્મતારીખનો આધાર
- (ક) એસ.એસ.સી. / એચ.એસ.સી.ની માર્કશીટ
- (ઢ) ઇન્ટરમીડિયેટ ગ્રેડનું પ્રમાણપત્ર
- (ઝ) જાતિ પ્રમાણપત્રનો દાખલો (જરૂર હોય તો)
- (ઝ) જિલ્લા કક્ષાએ મેળવેલ સર્ટિફિકેટ- ઇનામો- અન્ય
- (ઉ) રાજ્ય-રાષ્ટ્રીય, આંતરરાષ્ટ્રીય કક્ષાની સિદ્ધિ

અરજીપત્રમાં કોઈ પણ જગ્ગાએ છેકણાક ન થાય તેની કાળજી લેવી જરૂરી છે. રૂબરૂ ઇન્ટરવ્યૂ સમયે પણ મેરિટના નિયમો મુજબ જો પ્રવેશપાત્ર થતા હશે તો જ પ્રવેશ મળશે.

૭. કૃષિ યુનિવર્સિટી દ્વારા ચાલતા ધો. ૧૦ પછીના અભ્યાસક્રમો

(૧) ખેતીવાડી ડિપ્લોમા : ૨ વર્ષ

ખેતીના વ્યવસાયમાં વિકાસ કરીને કમાણી કરવા હીચતા હોય તેમને આ કોર્સ ઉપયોગી છે. કૃષિ માટે ઉપયોગી જંતુનાશક દવાઓ બનાવતી કંપની, ખાતર કે બિયારણ બનાવતી કંપનીઓની વસ્તુઓના વેચાણ માટે આ કોર્સ કરેલ ઉમેદવારોને નોકરીની સંભાવના રહેલી છે. મુખ્યત્વે આ અભ્યાસક્રમનો હેતુ ખેતી વિકાસનો છે.

ગુજરાતમાં કુલ ૧૪ કૃષિશાળાઓમાં બે વર્ષની મુદ્દતનો ખેતીવાડી ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમ ચાલે છે. આ કૃષિ અભ્યાસક્રમ માટે ધોરણ -૧૦ પાસ જ વિદ્યાર્થી જ અરજીપાત્ર છે. કૃષિવિદ્યાભ્યાસમાં પ્રવેશ ધોરણ -૧૦ ના ગુણના આધારે જ આપવામાં આવે છે. બેડૂતપુત્રને પ્રવેશ માટે પાંચ ટકા ઉમેરણ આપવામાં આવે છે. અથવા ધોરણ -૧૦માં ખેતીવાડીના વિષય સાથે પાસ કરેલ હોય તો તેમને બે ટકા (વિષય દીઠ) ઉમેરણ આપવામાં આવે છે. બેડૂત પાઠ્યોને ૭-૧૨ તથા ૮-અનો દાખલો કઢાવી રાખવો જરૂરી છે.

આ અભ્યાસક્રમમાં ખેતી અંગેનું પ્રાથમિક જ્ઞાન આપવામાં આવે છે. ખેતીના વિષયો જેવા કે ખેતીવાડી, પશુપાલન, દુઃખાવસ્થા તથા તેને લગતા આનુષ્ઠાંગિક વિષયોને બે વર્ષ દરમિયાન શીખવવામાં આવે છે.

સંસ્થાઓ અને કાયદ્ધિક્ત્રેના જિલ્લાઓ

૧. કૃષિ વિદ્યાલય, ધારોડી, જિ. અમદાવાદ (અમદાવાદ અને ગાંધીનગરના ઉમેદવારો માટે)
૨. કૃષિ વિદ્યાલય, મુક્તમધુરા, જિ. ભરૂચ (ભરૂચ તથા સુરત જિલ્લાના ઓલપાડ, માંગરોળ, માંડવી, અને તાપી જિલ્લાના વ્યારા, નિર્જર, સોનગઢ, ઉચ્છ્વલ, વાલોડાના બિન આદિવાસી ઉમેદવારો માટે)
૩. કૃષિ વિદ્યાલય, એરુ, જિ. નવસારી (વલસાડ અને સુરત જિલ્લાના મહુવા, પલસાણા, કામરેજ, ચોર્યાસીના બિન આદિવાસી ઉમેદવારો માટે)
૪. કૃષિ વિદ્યાલય, જગુદથ, જિ. મહેસાણા (મહેસાણા તથા સાબરકાંઠા જિલ્લાના બિન આદિવાસી ઉમેદવારો માટે)
૫. કૃષિ વિદ્યાલય, જૂનાગઢ (જૂનાગઢ અને રાજકોટ જિલ્લાના ઉમેદવારો માટે)
૬. કૃષિ વિદ્યાલય, ધારી, જિ. અમરેલી (અમરેલી અને ભાવનગરના જિલ્લાના ઉમેદવાર માટે),
૭. કૃષિ વિદ્યાલય, આણંદ (આણંદ અને ખેડા જિલ્લાના બિન આદિવાસી ઉમેદવારો માટે)
૮. કૃષિ વિદ્યાલય, દાહોદ (પંચમહાલ જિલ્લાના આદિવાસી ઉમેદવારો તથા સાબરકાંઠા ડાંગ, દાદરાનગર હવેલી અને સુરત જિલ્લા સિવાયના આદિવાસી ઉમેદવારો માટે)
૯. કૃષિ વિદ્યાલય, હળવાડ, જિ. સુરેન્દ્રનગર (સુરેન્દ્રનગર અને જામનગરના ઉમેદવારો માટે)
૧૦. કૃષિ વિદ્યાલય, ખેડુબ્બા, જિ. સાબરકાંઠા (પંચમહાલ, ડાંગ, સુરત, દાદરાનગર હવેલી જિલ્લા સિવાયના આદિવાસી ઉમેદવારો માટે)
૧૧. શેઠ ડૉ. મ. કૃષિ વિદ્યાલય, વડોદરા (વડોદરા અને પંચમહાલ જિલ્લાના બિન આદિવાસી ઉમેદવારો માટે)
૧૨. કૃષિ વિદ્યાલય, તીસા, જિ. બનાસકાંઠા (તમામ જિલ્લાની બહેનો માટે)
૧૩. કૃષિ મહાવિદ્યાલય, વ્યારા, જિ. તાપી (સાબરકાંઠા, ડાંગ, પંચમહાલ, દાદરાનગર હવેલી સિવાયના સુરતના આદિવાસીઓ ઉમેદવારો માટે)
૧૪. કૃષિ વિદ્યાલય, વધઈ, જિ. ડાંગ (ડાંગ અને દાદરાનગર હવેલીના આદિવાસી ઉમેદવારો માટે)

લાઈઝ સ્ટોક ઈન્સ્પેક્ટર (પશુધન નિરીક્ષક) :

ધો-10 પછી ૧ વર્ષનો અભ્યાસક્રમ છે. અંગ્રેજ વિષય જરૂરી, બેડૂતપુત્રને પાંચ ટકા વેઈટેજ આપવામાં આવે છે.

સંસ્થા : પશુધન નિરીક્ષક તાલીમ કેન્દ્ર સરદાર કૃષિનગર, દાંતીવાડા, જૂનાગઢ અને નવસારી કૃષિ યુનિવર્સિટીઓમાંથી ફોર્મ મેળવી પ્રવેશ માટે પ્રયત્ન કરવાનો રહેશે.

ગૃહ વિજ્ઞાન તાલીમ : (પ્રમાણપત્ર અભ્યાસક્રમ)

એસ.એસ.સી. પછી બે વર્ષનો અભ્યાસક્રમ

સંસ્થાઓ : (૧) ગૃહ વિજ્ઞાન શાળા, આણંદ કૃષિ યુનિવર્સિટી (૨) સરદાર કૃષિનગર, દાંતીવાડા

❖ મરદા ઉછેર તાલીમ :

ધો-7 પાસ (વધુતમ) માટે 10 અઠવાડિયાનો તાલીમી અભ્યાસક્રમ

સ્થળ : મરદા ઉછેર તાલીમ કેન્દ્ર, આણંદ, કૃષિ યુનિવર્સિટી

(૨) ગ્રામ્ય કારીગર - ૮ માસ

૧. ગ્રામ્ય કારીગર તાલીમ કેન્દ્ર, ગુજરાત કૃષિ યુનિવર્સિટી, આણંદ -૩૮૮ ૧૧૦

ઉમેદવાર ધો.૮ પાસ હોવો જરૂરી છે. સુધારીકામ, લુહારીકામ કરનાર ૧૫થી ૨૫ વર્ષના ગ્રામ્ય કારીગરોને પ્રથમ પસંદગી આપવામાં આવે છે. પસંદ થનારને દર મહિને રૂ. ૭૫/- થી રૂ. ૧૮૦/- સુધી શિષ્યવૃત્તિ મળશે. ગુજરાતી ભાષા વાંચવા-લખવાનું જ્ઞાન હોવું જરૂરી છે. આ માટે જૂન માસમાં પ્રથમ અઠવાડિયામાં સ્વહસ્તાક્ષરમાં અરજી કરવી. વર્તમાનપ્રત્રોમાં જાહેરાત પણ જોવા મળે છે. આ કેર્સમાં માત્ર ૨૦ ૪ વિદ્યાર્થીઓને પ્રવેશ અપાય છે.

(૩) ગ્રામ વિકાસ ડિપ્લોમા- ૨ વર્ષ

૧. ગ્રામ સેવા વિદ્યાલય, ગાંધી વિદ્યાપીઠ, વેડઢી, તા. વાલોડ, જિ. તાપી અને રંગભારતી વિદ્યાપીઠ, મું. વાસણા મારગીયા, તા. મહેમદાવાદ, જિ. બેડા

૪૫ બેઠક અંગે અરજીપત્ર મેળવવા માટે રૂ. ૧૫/-નું મનીઓર્ડર કરવું. ખેતી વિષયવાળાને પ્રથમ પસંદગી અપાશે.

૨. મધુબા રંગ સેવા કૃષિવિદ્યાલય, રંગભારતી વિદ્યાપીઠ, મું. વાસણા મારગીયા, તા. મહેમદાવાદ, જિ. બેડા

૩. વનસેવા મહાવિદ્યાલય, બીલપુરી, તા. ધરમપુર, જિ. વલસાડ

૪. સરસ્વતી ગ્રામ વિદ્યાપીઠ, કંગરીપુરા, પો. પાંડવા, જિ. બેડા

રૂ. ૧૫/-નું મનીઓર્ડર કરી પ્રવેશપત્ર મેળવવું.

(૪) માળી તાલીમ - ૬ માસ

૧. માળી તાલીમ કેન્દ્ર, ગુજરાત કૃષિ યુનિવર્સિટી, આણંદ, જૂનાગઢ, નવસારી અને સરદાર કૃષિનગર-દાંતીવાડા

માળી તાલીમમાં પ્રવેશ મેળવવા માગતા વિદ્યાર્થીઓએ ઓછામાં ઓછું ધો-૭ પાસ હોવું જરૂરી છે અને ઉંમર ૧૮થી ૪૦ વર્ષના ઉમેદવારો પ્રવેશપાત્ર છે. ઉપર જણાવેલ દરેક કેન્દ્ર ટીઠ ૨૦ બેઠક પર પ્રવેશ આપવામાં આવે છે. અભ્યાસક્રમ દરમિયાન દર મહિને રૂ. ૨૦૦/- સ્ટાઇપેન્ડ પણ આપવામાં આવે છે જાહેરાત જૂન-જુલાઈમાં આવે ત્યારે પ્રવેશપત્ર મેળવવા માટે રૂ. ૧૦નો કોસ્ટ પોસ્ટલ ઓર્ડર ‘ગુજરાત એટ્રિકલ્યર યુનિવર્સિટી ફંડ એકાઉન્ટ્સ’ ના નામે મોકલવાથી અથવા જે તે કેન્દ્ર પરથી રૂબર મેળવી શકાય છે.

પ્રાધ્યાપક શ્રી, બાગાયત વિભાગ, માળી તાલીમ કેન્દ્ર, રી. કૃષિ વિદ્યાલય, સરદાર કૃષિનગર, દાંતીવાડા, જિ. બનાસકાંઠા.

(૫) વ્યવસાયલક્ષી કૃષિ એપ્રન્ટીસ - બે વર્ષ

૧. ગ્રાગતિક વિદ્યાલય, મું. પાંડવા, તા. બાલાશિનોર, જિ. બેડા

બેકરી

(૧) બેકરી : (વીસ અઠવાડિયા)

બેકરીની અવનવી વસ્તુઓ બજારમાં જોવા મળે છે. વિવિધ પ્રકારની બેકરીની વસ્તુઓ બનાવવા માટે જેમને પ્રવીણતા મેળવી અને ધંધામાં ઝંપલાવવું છે તેમના માટે આ તાલીમ અભ્યાસક્રમ ધંધો જ ઉપયોગી છે. આ ક્ષેત્રે રોજગારીની સારી તકો છે. ગુજરાતમાં નીચેની સંસ્થાઓમાં છે માસનો બેકરી તાલીમ અભ્યાસક્રમ ચાલે છે.

ધો-૧૦ પાસ હોય તેવા વિદ્યાર્થીઓને દર વર્ષે ઓગસ્ટ તથા જાન્યુઆરી માસમાં પ્રવેશ મળે છે અથવા કોઈપણ બેકરી સંસ્થા તરફથી સ્પોન્સર થયેલ હોય અથવા જો બેકરી ઉદ્યોગનો બે વર્ષનો અનુભવ હોય તો ધો-૮ પાસ પણ અરજીપત્ર છે. ઉંમર ૧૫થી ૩૫ વર્ષ વચ્ચેની જરૂરી છે. ભાઈઓ માટે વિના મૂલ્યે છાત્રાલયની સગવડ આપવામાં આવે છે.

આ અંગેનું અરજીપત્ર મંગાવવા માટે નીચેની સંસ્થાઓને રૂ. ૨૦/-નું મનીઓર્ડર મોકલવાથી અથવા રૂબર મળીને ભરી શકાય છે.

(૧) બેકરી શાળા, આણંદ કૃષિ યુનિવર્સિટી, આણંદ -૩૮૮૧૨૦ (૨૫ બેઠક)

(૨) બેકરી શાળા, કૃષિ યુનિવર્સિટી, સરદાર કૃષિનગર-૩૮૫૫૦૬ (૧૬ બેઠક)

(૩) બેકરી શાળા, નવસારી (બેઠક ૧૬)

(૪) બેકરી શાળા, જૂનાગઢ (બેઠક ૧૬)

ગુજરાતમાં વ્યવસાયલક્ષી અભ્યાસક્રમ

ટેક્નિકલ જૂથ : (Tech.)

૧. ઈલેક્ટ્રોનિક્સ
૨. મેઇન્ટેનાન્સ ઓમેસ્ટિક એપ્લાયન્સીઝ
૩. બિલ્ડિંગ મેઇન્ટેનાન્સ
૪. કમ્પ્યુટર

વાણિજ્ય જૂથ : (Commerce)

૧. ઓફિસ મેનેજમેન્ટ
૨. સ્ટેનોગ્રાફી
૩. એકાઉન્ટન્સી એન્ડ ઓડિટિંગ

કૃષિ જૂથ : (Agricultural)

૧. પાક ઉત્પાદન
૨. તેરી વિજ્ઞાન

ગૃહવિજ્ઞાન : (Home Sc.)

૧. કલોધિંગ ધ ફેમિલી
૨. બેકરી એન્ડ કન્ફેક્શનરી
૩. કૂડ પ્રિઝર્વેશન એન્ડ પ્રોસેસિંગ
૪. ગૃહ સંચાલન
૫. કોમર્શિયલ ગાર્મેન્ટ ડિઝાઇન એન્ડ મેફિંગ
૬. કેશ એન્ડ પ્રિસ્કૂલ મેનેજમેન્ટ

આ અંગે રાજ્યમાં અનેક પ્રકારનું શિક્ષણ લઈ શકાય. આ અંગે શાળાની હાલની યાદી મેળવવા નીચેના સરનામે સંપર્ક કરવો.

૧૦૨ વ્યવસાય, પાટનગર યોજના ભવન, એલિસાંબ્રિજ, અમદાવાદ.

આવા શિક્ષણ પછી વિદ્યાર્થીઓ સ્વરોજગારીમાં જાતે આગળ વધી શકે છે.

૧. સમાજ સેવા
૨. વર્ષ સંસ્થા
૩. હોમસાયન્સ -૩ વર્ષ સંસ્થા
૪. સમાજ સેવા

ડિપ્લોમા એન્જિનિયરિંગ પછી ડિગ્રી એન્જિનિયરિંગનો કૂલ ટાઈમ / પાર્ટ ટાઈમ કોર્સ પણ કરી શકાય....

ધો. ૧૦માં સારા માફર્સ મેળવ્યા હોય ત્યારે ઘણી વાર દ્વિધામાં મૂકાઈ જઈએ છીએ કારણ કે ધો. ૧૧-૧૨ સાયન્સ કરવું કે પછી સારા ડિપ્લોમા કોર્સમાં એડ્યુક્યુશન મેળવવું? આવાં ઘણાં ઉદાહરણો આપણી સામે આવી જાય છે જેમણે ધો. ૧૦માં ૮૦-૮૫-૮૦%ની વચ્ચે માફર્સ મેળવ્યા બાદ ધો. ૧૨માં અપેક્ષા કરતા નબળો દેખાવ કર્યો છે આથી કેટલાક વિદ્યાર્થીઓ માટે ધો. ૧૦ના સારા માફર્સ મેળવ્યા હોય તેવા લોકો સારા ડિપ્લોમા કોર્સમાં એડ્યુક્યુશન લેવાનું પસંદ કરે છે. પરંતુ આજના સ્પર્ધાયુક્ત યુગમાં ડિપ્લોમા ઈજનેરી બાદ ડિગ્રી ઈજનેરીના આધાર પર સારી કારકિર્દ બનાવવી સહેલી નથી. આથી શક્ય હોય ત્યાં સુધી ડિપ્લોમા ઈજનેરી પછી ડિગ્રી ઈજનેરી કોર્સ કરવો જ જોઈએ. ડિગ્રી ઈજનેરી કોર્સમાં ઘણાબધા વિકલ્પો છે તેમાંનો એક પાર્ટ ટાઈમ ડિગ્રી ઈજનેરી કોર્સ પણ છે.

પાર્ટ ટાઈમ ડિગ્રી કોર્સ :

એલ. ડી. એન્જિનિયરિંગ કોલેજ, અમદાવાદ, એસ. એસ. એન્જિનિયરિંગ કોલેજ, ભાવનગર અને BVM, વલ્લભ વિદ્યાનગર ગુજરાતની આ સુપ્રસિદ્ધ એન્જિનિયરિંગ કોલેજમાં પાર્ટ ટાઈમ ડિગ્રી એન્જિનિયરિંગનો અભ્યાસક્રમ ચાલે છે. કુલ આઠ સેમિસ્ટર એટલે કે ચાર વર્ષની મુદ્દતનો આ ડિગ્રી કોર્સ સાંજના ૬-૧ પથી રાત્રીના ૮-૩૦ દરમિયાન ચાલે છે. નોકરી કરતા અથવા સ્વતંત્ર વ્યવસાય કરતા ડિપ્લોમા એન્જિનિયરિંગની બેચ્યાલર ડિગ્રી BE મળી શકે તે માટે આ પાર્ટ ટાઈમ કોર્સ ચલાવવામાં આવે છે.

- ❖ NO 12 સાયન્સ : તમે ધો. ૧૦ પછી સિવિલ, ઈલેક્ટ્રોનિક્સ મિકેનિકલ અથવા ઈલેક્ટ્રોનિક્સ એન્જિનિયરિંગનો કોર્સ કર્યો હોય તો તેમને આ પાર્ટ-ટાઈમ ડિગ્રી કોર્સમાં એડ્યુક્યુશન મળી શકે છે. ધો. ૧૨ સાયન્સની જરૂર નથી.
- ❖ કોને એડ્યુક્યુશન મળે? : (૧) તમે ધો. ૧૦ પછી ડિપ્લોમા એન્જિનિયરિંગનો કોર્સ કર્યો હોવો જોઈએ. (૨) ડિપ્લોમા એન્જિનિયરિંગ પાસ કર્યી પછી ઓછામાં ઓછા બે વર્ષનો અનુભવ હોવો જોઈએ. સરકારી, કો-ઓપરેટિવ કે ખાનગી કોઈ પણ સંસ્થામાં અનુભવ લીધો છે તે અંગેનું સર્ટિફિકેટ આપવાનું હોય છે. (૩) જે બ્રાંચમાં ડિપ્લોમા કર્યો હોય તે બ્રાંચમાં ડિગ્રી માટે એડ્યુક્યુશન મળશે.

એડ્યુક્યુશન કયારથી ?

- (૧) ઈલેક્ટ્રિકલ મિકેનિકલ અને સિવિલ કોર્સ ઓગસ્ટથી શરૂ થાય છે જે ચાર વર્ષનો છે. તેની જહેરાત જૂન માસમાં આવે છે.
- (૨) ઈલેક્ટ્રોનિક્સ એન્ડ કોમ્પ્યુનિકેશન ECનો ડિગ્રી કોર્સ સાત સેમિસ્ટરનો છે તેનું પહેલું સેમેસ્ટર ડિસેમ્બરથી શરૂ થાય છે. એમાં એડ્યુક્યુશન માટેની જહેરાત સપ્ટેમ્બર માસમાં આવે છે.

ધો. ૧૦ પછી કેટલાક પ્રોફેશનલ કોર્સ

❖ તથીબી અને આરોગ્ય ક્ષેત્રના અભ્યાસક્રમો :

આયુર્વેદિક કુંપાઉન્ડર : ૧ વર્ષ

૧૬થી ૨૩ વર્ષ ૫૦% સાથે ધો. ૧૦ પાસ સંસ્કૃત સાથે પ્રવેશપાત્ર રહેશે.

૧. સરકારી આયુર્વેદિક કોલેજ, આજવા રોડ, વડોદરા.

(૨) વિવિધ જિલ્લાઓમાં આવેલી જિલ્લા પંચાયત હેઠળની સરકારી હોસ્પિટલોમાં ‘ફીમેલ હેલ્થ વર્કર’નો અભ્યાસક્રમ ચાલતો હોય છે. વયમર્યાદા : ૨૫થી ૩૫ વર્ષની બહેનો માટે (સમયમર્યાદા : દોઢ વર્ષ)

સંપર્ક : આ અંગે જિલ્લા પંચાયત દ્વારા જાહેરાત બહાર પાડવામાં આવે છે આ માટે જિલ્લાના મુખ્ય આરોગ્ય અધિકારી, જિલ્લા પંચાયતનો સંપર્ક કરવો.

❖ સેનેટરી ઈન્સ્પેક્ટર :

સેનેટરી ઈન્સ્પેક્ટર અંગેનો કોર્સ ધો. 10 પાસ માટે 18 માસ તથા ધો. 12 સાયન્સ માટે 12 માસનો નીચેના કેન્દ્રો ઉપરથી ચલાવવામાં આવે છે.

(૧) ભૂનિસિપલ સેકેટરીની ઓફિસ ડૉ. આંબેડકર ભવન, ફેબર રોડ, રાજકોટ-360001 ફોન નં. (0281) 2229604.

(૨) બરફીવાલા ભવન, ખાનપુર, અમદાવાદ-380001, ફોન નં. (૦૭૯) ૨૫૬૦૧૨૮૬

(૩) નહેરુ ભવન, રાજમહેલ રોડ, વડોદરા-390001, ફોન નં. (૦૨૬૫) ૨૪૩૩૨૪૨

(૪) All LGS માધ્યરૂપુરા, ગલેમેન્ડી, સુરત, ફોન નં. (૦૨૬૧) ૩૮૬૬૫૨૨

ઉપરના કેન્દ્રો ઉપરથી અરજીપત્રક તથા અન્ય વિગતો મેળવી પ્રવેશ અંગેની વધુ વિગતો પ્રાપ્ત કરી શકાય.

સરકારી ડિપ્લોમા (જુનિયર) ૪ માસ

૧. ગુજરાત સહકારી તાલીમ કેન્દ્ર, દયાળજ રોડ, નાનપુરા, સુરત (વલસાડ, સુરત, ભરુચ, વડોદરા, ડાંગ જિલ્લા માટે)

૨. ગુજરાત સહકારી તાલીમ કેન્દ્ર, સરકારી ભવન, મિશન રોડ, નાનપુરા (ઝેડા, પંચમહાલ, ગાંધીનગર, અમદાવાદ જિલ્લા માટે)

૩. સુખાપુરા, પાટણ (મહેસાણા, સાબરકાંઠા, બનાસકાંઠા જિલ્લા માટે)

૪. આચાર્યશ્રી, ગુજરાત સહકારી વ્યવસ્થાપન કેન્દ્ર, નીલમબાગ પેલેસ, વિજયરાજનગર સામે, ભાવનગર (ભાવનગર, અમરેલી જિલ્લાના ઉમેદવારો માટે)

૫. આચાર્યશ્રી, ગુજરાત સહકારી વ્યવસ્થાપન કેન્દ્ર, ‘સહકાર ત્રિવેણી’, ૩૦, કરણપરા, એસ. ટી. બસ સ્ટેન્ડ પાછળ, રાજકોટ (રાજકોટ, જૂનાગઢ, જામનગર, કચ્છ, સુરેન્દ્રનગર જિલ્લાઓના ઉમેદવારો માટે)

❖ સેન્ટ્રલ ઈન્સ્ટિટ્યુટ ઓફ પ્લાસ્ટિક એન્જિનિયરિંગ એન્ડ ટેકનોલોજી

પ્લાસ્ટિક અને તેની સાથે સંકળાયેલા ઔદ્યોગિક એકમો માટે તકનીક ક્ષેત્રે કુશળ માનવબળ પૂરું પાડવા આ ઈન્સ્ટિટ્યુટનો હેતુ છે. આ સંસ્થાનું મુખ્ય કાર્યાલય ચેનાઈમાં આવેલું છે. જેનું ગુજરાતમાં અમદાવાદ ખાતે કેન્દ્ર આવેલું છે. અહીં પ્લાસ્ટિક એન્જિનિયરિંગના ક્ષેત્રે ડિપ્લોમાથી શરૂ કરી એમ. ટેક. સુધીના પાઠ્યક્રમો ઉપલબ્ધ છે.

અભ્યાસક્રમ : (૧) પ્લાસ્ટિક મોલ્ડ ટેકનોલોજી (૨) પ્લાસ્ટિક ટેકનોલોજી

અહીં પ્રવેશ સમયે વિદ્યાર્થીએ ત્રણ વર્ષ કે ચાર વર્ષ ડિપ્લોમા કે પોસ્ટ ડિપ્લોમા સુધીનો અભ્યાસ ભણવા અંગે પસંદગી દર્શાવવાની રહે છે.

લાયકાત : ધો. ૧૦ પાસ (ગણિત, વિજ્ઞાન અને અંગ્રેજી સાથે) કે પરીક્ષા દેનાર પ્રવેશપાત્ર છે.

સમયમર્યાદા : ૧૮થી ૨૪ વર્ષ ઉપલી વયમાં SC/STને પાંચ વર્ષની છૂટ મળવાપાત્ર છે.

પ્રવેશપ્રક્રિયા : જોઈન્ટ એન્ટ્રેન્સ એક્ઝામિનેશન (JEE) દ્વારા પ્રવેશ આપાય છે. જે જુલાઈ માસમાં યોજાય છે.

પ્રવેશપત્ર : એપ્રિલ, મે માસમાં જાહેરાત સમયે નીચેના સરનામે પ્રવેશપત્ર મેળવીને ભરવાનું હોય છે.

સેન્ટ્રલ ઈન્સ્ટિટ્યુટ ઓફ પ્લાસ્ટિક એન્જિનિયરિંગ ટેકનોલોજી (CIPET), પ્લોટ નં. ૬૩૦, Phase-IV, GIDC,

વટવા, અમદાવાદ-૩૮૨૪૪૫,

ફોન : (૦૭૯) ૨૫૮૩૦૫૬૮

વેબસાઇટ : www.cipet.gov.in

૮. ITI ના ટેકનિકલ અભ્યાસક્રમો

રાજ્યમાં દર વર્ષે લાખો વિદ્યાર્થીઓ ધો. ૧૦ અને ધો. ૧૨ની પરીક્ષા પાસ કરે છે. તે પૈકી ઉચ્ચતમ મેરિટ ધરાવતા વિદ્યાર્થીઓ જ તબીબી-ઇજનેરી વિદ્યાશાખાની ડિશ્રી / ડિપ્લોમાના અભ્યાસક્રમોમાં પ્રવેશ મેળવી શકે છે. બાકીના ધો-૧૦ અને ધો. ૧૨ની પરીક્ષામાં જેમને પૂરતા ગુણ નથી હોતા તેઓ ITI ના અભ્યાસક્રમો તરફ નજર દોડાવે છે. ITI (ઇન્ડસ્ટ્રિયલ ટ્રેનિંગ ઇન્સ્ટિટ્યુટ) એટલે કે ઔદ્યોગિક તાલીમ સંસ્થા. આવી ૫૭૦ સંસ્થાઓ વિવિધ પ્રકારના ટ્રેડમાં તાલીમ આપવાનું કાર્ય કરે છે. જે તાલીમ પૂરી થયા બાદ જુલાઈ માસમાં NCVT (નેશનલ કાઉન્સિલ ફોર વોકેશનલ ટ્રેનિંગ, રાષ્ટ્રીય વ્યવસાયિક સંસ્થા) દ્વારા પરીક્ષા લેવામાં આવે છે.

આગામી વર્ષોમાં ઔદ્યોગિક ક્ષેત્રે દેશમાં અને ગુજરાતમાં અબજો રૂપિયાનું મૂડીરોકાણ થનાર છે તેમાં કુશળ/અધ્કૃશળ કારીગરોની પણ વ્યાપક માંગ રહેવાની છે જ. કુશળ કારીગરો અનુભવને આધારે ઉચ્ચ પગાર મેળવી શકે છે.

સંસ્થાઓ:

સરકારી ઔદ્યોગિક તાલીમ સંસ્થાઓ - ITI :

ગુજરાત રાજ્યમાં હાલમાં કુલ ૨૮૦ સરકારી ઔદ્યોગિક તાલીમ સંસ્થાઓ કાર્યરત છે, જ્યાં રાષ્ટ્રીય કક્ષાના (એન.સી.વી.ટી. પેટન્) તથા રાજ્ય કક્ષાના (જી.સી.વી.ટી. પેટન્) વ્યવસાયોની તાલીમ આપવામાં આવે છે. જૈ પૈકી મોટાભાગના વ્યવસાયો ધો. ૧૦ પાસ થનાર (ઉમેદવારો માટે છે), જ્યારે કમ્પ્યુટર લગતા વ્યવસાયો ધો. ૧૨ પાસ થનાર ઉમેદવારો માટે છે, જ્યારે કેટલાક વ્યવસાયોની પ્રવેશ લાયકાત ધો. ૭-૮ પાસ પણ છે. હાલમાં કુલ ૭૦,૦૦૦ બેઠકો ઉપલબ્ધ છે.

ગ્રાન્ટ-ઇન-એઈડ ઔદ્યોગિક તાલીમ કેન્દ્ર :

વ્યવસાયિક તાલીમ ક્ષેત્ર સ્વૈચ્છિક સંસ્થાનું યોગદાન મળી રહે તે માટે રાજ્યમાં હાલમાં કુલ ૧૦૭ ગ્રાન્ટ-ઇન-એઈડ સંસ્થામાં રાષ્ટ્રીય તથા રાજ્ય કક્ષાના વ્યવસાયોમાં તાલીમ અપાય છે. હાલમાં કુલ ૧૧,૭૬૭ બેઠકો ઉપલબ્ધ છે. વળી, આ સંસ્થાઓમાં ચાલતા એન. સી.વી.ટી. પેટન્ના વ્યવસાય માટેના અભ્યાસક્રમ, તાલીમનો સમયગાળો, ન્યૂનતમ શૈક્ષણિક લાયકાત, ફીનું ધોરણ, કેટગરીવાઈજ અનામતનું ધોરણ વગેરે સરકારી ઔદ્યોગિક તાલીમ સંસ્થાઓ જેવું જ હોય છે.

સ્વનિર્ભર (સેફ્ક ફાઈનાસ) ઔદ્યોગિક તાલીમ સંસ્થો ITI :

રાજ્યમાં અન્ય શૈક્ષણિક કોલેજો-સંસ્થાઓની જેમ ITA પણ સ્વનિર્ભર ધોરણે શરૂ કરવામાં આવેલ છે. જેની સંખ્યા ૧૮૮ છે તેમાં કુલ બેઠકો ૧૧, ૨૮૪ છે. ITA પ્રકારના વિવિધ કોર્સ ચાલે છે અને તે ઉપયોગી છે. આ સંસ્થાઓમાં ફીનું ધોરણ અલગ છે. અન્ય નિયમો પણ ITA કક્ષાના જ હોય છે.

કુલ ITA ૫૭૦. મંજૂર થયેલ બેઠકો ૮૭૯૮૧. અભ્યાસક્રમો ૧૪૬

સરકારી ટેકનિકલ હાઇસ્ક્યુલ :

ગુજરાત રાજ્યના ટેકનિકલ શિક્ષણ ખાતા દ્વારા સંચાલિત ટેકનિકલ હાઇસ્ક્યુલોમાં પણ એન. સી.વી.ટી. પેટન્ના અભ્યાસક્રમોના વ્યવસાયો ચાલે છે. જેમાં પ્રવેશ માટેની લાયકાત, અભ્યાસક્રમ વગેરે બાબતો સરકારી ઔદ્યોગિક તાલીમ સંસ્થાઓની જેમ જ હોય છે. ઉપર જણાવેલ તમામ સંસ્થાઓમાં વ્યવસાયિક તાલીમના અંતે અખિલ ભારતીય વ્યવસાય કસોટી લેવામાં આવે છે. જેમાં એન. સી.વી.ટી. પેટન્માં સફળ થયેલા ઉમેદવારોને રાષ્ટ્રીય કક્ષાનું નેશનલ ટ્રેડ સર્ટિફિકેટ આપવામાં આવે છે, જ્યારે જી.સી.વી.ટી. પેટન્માં સફળ થયેલા ઉમેદવારોને રાજ્ય દ્વારા સ્ટેટ ટ્રેડ સર્ટિફિકેટ આપવામાં આવે છે. ઉપર્યુક્ત તમામ સંસ્થાઓમાં ચાલતા વ્યવસાયો કારીગર તાલીમ યોજના પ્રકારના જ ચાલે છે.

કારીગર તાલીમ યોજના (સી.ટી.એસ.) :

રાજ્યમાં આવેલી સરકારી ઔદ્યોગિક તાલીમ સંસ્થાઓમાં ચાલતા જુદા જુદા વ્યવસાયોમાં પ્રવેશ અને તાલીમને લગતી માહિતી નીચે મુજબ છે.

કેટગરીમાં બિન અનામત, બક્ષી પંચની જાતિ, અનુસૂચિત જાતિ, અનુસૂચિત જનજાતિ, વિધવા અને ત્યક્તા, માજ સૈનિક અને સૈનિકોની વિધવા અને અંધે ઉમેદવારોની ઉંમર ઓગસ્ટ માસની ૧૮ વર્ષની હોવી જરૂરી છે વધુમાં વધુ ૪૦ વર્ષની હોવી જોઈએ.

નોંધ : મહિલા ઔદ્યોગિક તાલીમ સંસ્થાઓમાં મહિલાઓ પ્રવેશ મેળવવા હંજુક ઉમેદવારો માટે ઉપર જણાવેલી વયમર્યાદામાંથી મુક્તિ આપવામાં આવી છે.

પ્રવેશ માટેની શારીરિક યોગ્યતા :

પ્રવેશ મેળવતી વયતે ઉમેદવાર શારીરિક તંદુરસ્ત અને ચેપી રોગથી મુક્ત હોવો જોઈએ તેમજ સંસ્થા તરફથી કરવામાં આવતી ડોક્ટરી તપાસમાં તાલીમ માટે યોગ્ય સાબિત થવો જોઈએ.

औद्योगिक तालीम संस्थामां अनामत बेठकोमां बक्षी पंच जाति २७ %, अनुसूचित जाति १२.५% ए दरेक जिल्हा माटे फाणवामां आવेल छे. सरकारी नियम मुजब अनामत बेठको राखवामां आवे छे.

अनुसूचित जनजाति २०% सुरत, वलसाड, तापी अने नवसारी जिल्हा माटे.

अनुसूचित जनजाति १२.५ % बनासकांठा, साबरकांठा, पंचमहाल, दाढोइ, वडोइरा, नर्मदा अने भड़यना जिल्हाओ माटे.

अनुसूचित जनजाति ५ % सौराष्ट्र, आणंद अने पाटण माटे.

अपेंग उमेदवारो माटे ३ % संस्था दीठ राखवामां आवेल छे.

भाडिलाओ माटे २५ % व्यवसाय दीठ भरवापात्र बेठको गोठवेल छे.

टयशन फी तथा बांयधरीनी २कम (कोशन मनी डिपोजिट)

छात्रालयनी सगवड :

जे जे संस्थाओमां छात्रालयनी सगवड छे ते ते छात्रालयमां तालीमार्थीओने नियमोनुसार प्रवेश आपवामां आवशे. भोजननी व्यवस्था तालीमार्थीओसे करवानी होय छे. छात्रालयमां प्रवेश भेणवनार तालीमार्थी रु. २५०/- अनामत २कम तरीके अने रु. ५०-०० छ मासिक सर्विस चार्ज पेटे भरवाना होय छे. अनामत २कम तालीमना अंते अथवा तालीमार्थी होस्टेल छोडी जाय त्यारे परत करवामां आवे छे. ४५ छात्रालयोमां आ सवलत प्राम छे.

पसंदगीनी रीत (फक्त सरकारी औद्योगिक तालीम संस्थाओ माटे) :

शैक्षणिक लायकातने ध्यानमां लई, अग्रताकम मुजब प्रवेश आपवामां आवे छे. मेरिट यादी नक्की करवानी पद्धति तथा अन्य विगतो जे ते वर्धना ओगस्ट मासना प्रवेश सत्र पूर्वे बहार पाडवामां आवती भाडिती पुस्तिकामां दर्शविवामां आवे छे तेम छतां केटलांक धाराधोरणो नीचे प्रभाषे छे.

१. सत्रमां कुल मंजूर बेठको पैकीनी भरवापात्र बेठको ओपन मेरिटना धोरणे सरकारश्रीनी प्रवर्तमान अनामत नीतिना नियमोने लक्षमां राखीने भरवामां आवे छे.

२. उमेदवार. जिल्हामार्थी १०+२नी पद्धतिमां धो.१०नी परीक्षा पसार करी होय अथवा लघुतम लायकातनी परीक्षा जे जिल्हामार्थी पसार करेल हरे तेमने ते जिल्हाना उमेदवार तरीके गाणवामां आवे छे.

अरछु करवानी रीत :

दर वर्षे ओगस्ट मासमां शरु थता प्रवेश सत्र अंगे विगतवार जाहेरात वर्तमानपत्रमां आपवामां आवे छे ते प्रभाषे राज्यनी तमाम औद्योगिक तालीम संस्थाओ पासेथी रु. २५/- अरछु फी आपी प्रवेश फोर्म भेणवी शकाय छे. भरेल प्रवेश फोर्म संस्था खाते परत करती वधते रु. ५०-०० रजिस्ट्रेशन फी भरवाथी फोर्मनो स्वीकार करवामां आवे छे. भरवानी विगतो तथा प्रवेश आपवानी पद्धति तथा कई संस्थामां क्या व्यवसायनी केटली बेठको जे ते प्रवेशपत्रमां भरवापात्र छे ते अंगेनुं मार्गदर्शन तथा भाडिती जे ते सत्रनी पुस्तिका तेमજ प्रवेश फोर्म साथे जोडवामां आवेल होय छे.

होटल मेनेजमेन्ट - १ वर्ष

फास्ट फूड काफिट ऑन्ड रिसर्च इन्स्टिटयूट, सेलवास

१. रेस्टोरन्ट ऑन्ड काउन्टर सर्विस २. होटल हाउस कीपिंग

धो. १० (अंग्रेज विषय साथे) पास १४ वर्षथी उपरनां उमेदवारोसे प्रवेशपत्र संस्थानी ओफिसमां रु. ५०/-नो डी.डी. जमा करावीने भेणववानुं रहेशे. (अ) प्रायोगिक तालीम (जान्युआरीथी मे) दरभियान तालीमार्थीने रहेवानी तथा भोजन व्यवस्था उपरांत मासिक रु. ७५०/- महेनताशुं मणशे. (ब) ईच्छा धरावनार उमेदवारने कमाओ अने भाषो योजना अंतगर्त अभ्यासकमनी शरुआतथी ज (ओगस्टथी जून) गुणवत्ताने ध्यानमां लई पसंदगीना धोरणे पार्ट टाईम सर्विस साथे भोजन व्यवस्था अने होटलना नियम साथे भोजन व्यवस्था अने होटलना नियम मुजब ठरावेल मासिक पगार पण आपवामां आवे छे.

गुजरात ईन्स्टिटयूट ऑफ होटल मेनेजमेन्ट, वडोइरा (१ वर्षनो कोष)

१. सर्टिफिकेट कोर्स ईन होटल मेनेजमेन्ट

२. सर्टिफिकेट कोर्स ईन रिसेप्शन ऑन्ड कोम्युनिकेशन सर्विसीस

३. सर्टिफिकेट कोर्स ईन प्रोसेसिंग ऑन्ड मिलर्वेशन

४. सर्टिफिकेट कोर्स ईन बेकरी ऑन्ड फूड कन्फेक्शनरी

५. सर्टिफिकेट कोर्स ईन कोमर्शियल कुक

ઘો.-12 વિજ્ઞાન પ્રવાહ (Group-A) પછી વિવિધ અભ્યાસક્રમોની તકો

ગુજરાત બોર્ડમાં 2020માં 43,480 વિદ્યાર્થીઓએ ગૃપ-A પસંદ કર્યું હતું અને 76.62% રીજલ્ટ આબ્યુ હતું એટલે કે 33,286 વિદ્યાર્થીઓ પાસ થયા હતા. આ વિદ્યાર્થીઓ એન્જિનીયરીંગ, આર્કિટેક્ચર, ફાર્મસી, એશ્રીકાર્ચર, બી.એસ.સી. વગેરે કોઈમાં એકમિશન મેળવી શકે છે.

એન્જિનીયરીંગ એટલે શું?

- કોઈ પણ મશીન (ચંત્ર), સ્ક્રેનર (રચના) કે સિસ્ટમ (પ્રણાલી)ની ડિજાઇન, ડેવલોપમેન્ટ અને ઓપરેશન કરવા માટે વૈજ્ઞાનિક જ્ઞાન અને મેથેમેટીકલ પદ્ધતીનો ઉપયોગ એટલે એન્જિનીયરીંગ. સરળ ભાષામાં કહીએ તો ગણિત અને વિજ્ઞાનની મદદથી જીટિલ પ્રશ્નોનું નિરાકરણ કરીને આપણી રોજંટી જુંગીને વધારે સુગમ બનાવવી એટલે એન્જિનીયરીંગ. આપણી રોજબરોજની જુંગીના ભૌતિક સુખ, સુવિધા, સગવડો એન્જિનીયરીંગને જ આભારી છે.
- સપારે જાગો ત્યારે ટ્રૂથબ્રાશથી લઈને રાત્રે સુવો ત્યારે Mosquito Liquid Vaporizer Machine (ગુરુનાઈટ, ઓલઆઉટ, મેઝો વગેરે) સુધીની તમામ વસ્તુઓ જે આપણે વાપરીએ છીએ તે એન્જિનીયર પ્રોક્રક્ટ છે. આપણે જે વાહનો ચલાવીએ છીએ તે મિકેનિકલ એન્જિનીયર બનાવે છે, તેમાં જે ફ્યુલ વપરાય છે તે કેમિકલ એન્જિનીયર રીફાઇન કરે છે, જે રોડ પર વાહનો ચાલે છે તે રોડ સિવિલ એન્જિનીયર બનાવે છે, વગેરે. એન્જિનીયર વગર લાઇફ શક્ય જ નથી. *Engineering is not required if we all leave to live.*
- વિકાસરીત ભારતની મુખ્ય 3 જરૂરીયાતો ઇન્જિનીયરિંગ, પાવર અને મેન્યુફેક્ચરિંગ છે જે સિવિલ એન્જિનીયરીંગ, ઇલેક્ટ્રિકલ એન્જિનીયરીંગ અને મિકેનિકલ એન્જિનીયરીંગને આધારીત છે. એન્જિનીયરીંગ ક્ષેત્ર આડકતરી રીતે અન્ય ફિલ્ડમાં પણ નોકરીની અફલક તકો ઉભી કરે છે.

એન્જિનીયરીંગ પ્લેસમેન્ટ

- સમાજમાં એક મોટો પર્ગ એવી જે રેમાન્યતા ધરાવે છે કે એન્જિનીયરીંગમાં પ્લેસમેન્ટ થતું નથી, થાય તો પણ શ્ર. 10,000 થી શ્ર. 12,000 જેટલો જ પગાર મળે છે, પરંતુ હુકીકાત કાંઈક અલગ જ છે. જો તમે કોઈપણ ઇન્ડસ્ટ્રીઝ કે કંપનીમાં તપાસ કરશો તો તમને એક જ ફરીયાદ સંભળવા મળશે કે સ્ક્રીન એન્જિનીયરની બહુ તંગી છે. ગુજરાતની એન્જિનીયરીંગ ક્લોઝેમાંથી દર વર્ષ 15,000 કરતા વધારે વિદ્યાર્થીઓનું પ્લેસમેન્ટ થાય છે જેમાં પગારદોરણ આ મુજબ હોય છે.

કોલેજ	હાઇએસ્ટ વાર્ષિક પગાર	એવરેજ વાર્ષિક પગાર
IIT, NIT, IIIT, DAIICT	40 to 50 Lakh	10 to 12 Lakh
Top 5 Colleges of Gujarat	10 to 15 Lakh	5 to 6 Lakh
Next 10 Colleges of Gujarat	5 to 6 Lakh	2 to 4 Lakh
Remaining Colleges of Gujarat	3 to 4 Lakh	1.5 to 2 Lakh

ગવર્મેન્ટ જોબ્સ

- જનરલ GPSC (ડેખ્યુટી કલેક્ટર, ડીવાયાએશપી, ડેખ્યુટી ડાયરેક્ટર, આસિસ્ટન્ટ કમીશનર, મામલતદાર, ટીડીઓ, સેક્રશન ઓફીસર, વગેરે) અને UPSC (IAS, IFS, IPS, IRS, etc.)ની પરીક્ષા કોઈપણ શ્રેણ્યુઅટ (MBBS, BE, BSc, BCom, BBA, etc.) આપી શકે છે.
- સ્પેસીફિક GPSC (આસિસ્ટન્ટ એન્જિનીયર, ડેખ્યુટી એન્જિનીયર, ઇન્ડસ્ટ્રીયલ ઇન્સ્પેક્ટર, ટાઉન પ્લાનર, GES, વગેરે) અને UPSC (IES, GET, MT, Jr. Executive, Assistant Engineer, Officers etc.) માત્ર જે-તે ભ્રાન્યાના એન્જિનીયર જ આપી શકે છે.

2013 થી 2018 GPSC (Class I & II) ગવર્મેન્ટ યેબસાઈટના આધારે

લાયકાત	કોઈ પણ ગ્રેજ્યુએટ	સિવિલ એન્જી.	ઇલેક્ટ્રિકલ એન્જી.	મિકેનિકલ એન્જી.
ભરતીની સંખ્યાઓ	1303	2300	600	500
અંદાજીત ઉમેદવારો	3,00,000	20,000	20,000	30,000
સફળતાનો દર	230 : 1	9 : 1	33 : 1	60 : 1

DOUBLE ADVANTAGE

એન્જિનીયર્સ પાસે ગવર્મેન્ટ જોબ માટે બેધકી તક હોય છે જનરલ GPSC ઉપરાંત પોતાની બ્રાન્ચ સ્પેસીફિક GPSC.

રાજકોટ: એન્જિનીયરીંગ હબ

મિકેનિકલ એન્જિનીયરીંગ	Foundry 500+	Forging 140+	Machine Tools 320+	Pump/Motors 300+	Bearing 60+	Auto Parts 300+	Agri Equi. 25+	Diesel Engine 150+
Upcoming IT Hub	રાજકોટમાં આશરે 300 કરતા વધારે આઈ.ટી. કંપનીઓ આવેલી છે, જેમાં 5000 કરતા વધારે આઈ.ટી. પ્રોફેશનલ્સ કામ કરે છે. ધારી કંપનીઓ આઈ.ફિશિયલ ઇન્ટેલિજન્સ, મશીન લર્નિંગ, બિગ ડેટા, BPO/KPO ફિલ્ડમાં પણ કામ કરે છે. સૌરાધ્રણના વિદ્યાર્થીઓ માટે ધરાંગણે સુવર્ણ તકો સર્જિયલ રહી છે.							

એન્જીનીયરિંગ શા માટે બેસ્ટ ચોઇસ છે?

• Technology Driven Course:

- ટેકનીકલ કોર્સ હોવાથી ટેકનોલોજીકલ સ્કિલ્સ આધારીત છે જે દિન-પ્રતિદિન વિકાસ પામે છે.
- પ્રોફેશનલ કોર્સ હોવાથી અભ્યાસ પૂર્ણ કર્યા બાદ તરત જ જોખ મળવાની શક્યતાઓ અફલક છે.
- ટેકનીકલ નિપૂણતા અને અનુભવ વધાવાની સાથે-સાથે એન્જીનીયરનો કડપથી પગાર વધારો થાય છે.

- **Highest Placement:** સૌથી મોટી સંખ્યામાં અને વધારે પગારનું પ્લેસમેન્ટ એન્જીનીયરીંગમાં થાય છે. પ્લેસમેન્ટમાં ખૂબ જ વિવિધતા છે. Rs. 10,000/- થી શરૂઆતીને Rs. 3,00,000/- સુધીની મંથળી પગારની રેન્જ છે, જેણે લોયે વિધારીને આવકત અને મહેનત પ્રમાણે નોકરી મળી રહે છે.

- **Start-up:** ટેકનીકલ સ્કીલીની મદદથી ઓછી મૂડી સાથે પોતાનો બિઝનેસ પણ શરૂ કરી શકાય છે. સૌથી વધુ સ્ટાર્ટઅપ એન્જીનીયરીંગ ક્રારા જ શરૂ કરાયા છે, જેવા કે Flipkart, Paytm, Red Bus, Ola, etc. આજની ડોમેનીટીવ માર્કેટમાં બિઝનેસ માત્ર પૈસાથી સફળ થઈ શકતો નથી. ટેકનીકલ સ્કિલ્સ ખૂબજ મહત્વનો ભાગ ભજાવે છે.

- **Critical Thinking:** એન્જીનીયરીંગના અભ્યાસક દરમયાન એનાલિટિકલ અને લોજીકલ માઇન્ડ ડેવલોપ થતું હોવાથી સરકારી નોકરીઓ/રૂપર્યાત્મક પરીક્ષાઓમાં એન્જીનીયરનો દેખાવ સૌથી સારો હોય છે. CAT-2019ના રીકલ્ટમાં 100 PR મેળવનાર તમામ 10 ઉમેદવારોને એન્જીનીયર હતા અને 99.99 PR મેળવનાર 21 ઉમેદવારોમાંથી 19 એન્જીનીયર હતા.

- **Universal Skill Set:** આપણા દેશનાં એન્જીનીયરને વિદેશમાં જોખ કરવા માટે કોઈ જ પરીક્ષા પાસ કરવી પડતી નથી. એક માત્ર એન્જીનીયરીંગ જ એંટ્યુનિવર્સિટી કે જેમાં જ્ઞાનનો ઉપયોગ દુનિયાના ડોઇપિણ ખૂબાં થઈ શકે છે. જ્યારો ડોકટર, વકીલ, સી.એ. વગેરેને વિદેશમાં પ્રેક્ટિશ કરવા માટે જે તે ટેશની પરીક્ષા પાસ કરવી પડે છે.

- **Diversified Career Opportunities:** એન્જીનીયરીંગ પાસે કેવીયર પસંદગીમાં ઘણી બધી વિવિધતા છે જેવી કે, અભ્યાસ બાદ તરત જ પ્લેસમેન્ટ, MBA કરીને ટેકનોલોજી, ટેકનીકલ સ્કીલીની મદદથી સ્ટાર્ટઅપ, બ્રાન્ચને અનુભૂત ગવર્નેન્ટ જોખ્સ, Opportunities in USA, Canada, Germany, Australia વગેરે.

- **Affordable Education:** એન્જીનીયરીંગ કોલેજોની વાર્ષિક ફી રૂ. 60,000/- થી શરૂઆતીને રૂ. 2,50,000/- સુધીની છે. એપ્રેઝ કીનું ધોરણ રૂ. 90,000/- જેટલું છે. સરકારી કોલેજોમાં અંદાજીત 10,500 જેટલી બેઠકો છે જેવી વાર્ષિક ફી માત્ર રૂ. 1,500/- છે. આ ઉપરાંત MYSY, CMSS, TFWS, Merit-cum-Means જેવી સ્કોલરશીપ તો ખરી જ.

આકિટેક્ચર

આકિટેક્ચર મુખ્યત્વે બિલ્ડિંગના પલાનિંગ, ડ્રોઇંગ, ડિઝાઇનિંગ અને એલીવેશનનું કામ કરે છે. જે વિધારીઓને મેટ્સ અને ફ્રોઇગમાં રૂચી હોય અને સાથે સાથે ટેકનીકલ સમજ હોય તેમના માટે આ ઉત્તમ કોર્સ છે. B.Arch 5 વર્ષનો કોર્સ છે જેના માટે ગુજરાતમાં અંદાજીત 2,000 જેટલી બેઠકો છે જેમાં વાર્ષિક ફી કીનું ધોરણ રૂ. 70,000 થી રૂ. 2,00,000 જેટલું છે.

એગ્રીકલ્ચર

ગૃહ-A પણીના એગ્રીકલ્ચરના અભ્યાસક્રમોમાં એગ્રીકલ્ચરલ એન્જીનીયરીંગ, કૂડ ટેકનોલોજી, રીન્યુઅન્નેલ એન્જીનીયરીંગ, એગ્રીકલ્ચરલ આઈ.ટી. વગેરેનો સમાવેશ થાય છે. ગુજરાતમાં વૈશ્વીક ખ્યાતી ધરાવતી 4 એગ્રીકલ્ચરલ યુનિવર્સિટીઓ આંણંદ, જુનાગઢ, દાંતીલાદા અને નવસારી ખાતે આવેલ છે. જે વિધારીઓને ખેતીમાં રસ હોય તેમના માટે ઉત્તમ કોર્સ છે. વાર્ષિક ફી કીનું ધોરણ રૂ. 13,700 હોય છે.

B.Sc.

ગૃહ-Aના વિધારીઓ મેટ્સ, કેમેરટી, ફીડિકસ, ઇલેક્ટ્રોનિક્સ, સ્ટેટેરિક્સ, આઈ.ટી. વગેરેમાં એડમિશન મેળવી શકે છે. બી.એસ.સી.ના અભ્યાસક્રમ બાદ વિધારીઓ પ્રાથમિક અને હાથર સેકન્ડરીમાં ટીચર તરીકે અને ઇન્ડસ્ટ્રીઝમાં સ્ટાફ ગ્રેડમાં જોડાઈ શકે છે. વાર્ષિક ફી કીનું ધોરણ રૂ. 20,000 થી 50,000 જેટલું હોય છે.

ફાર્મસી

ગૃહ-A અને Bના વિધારીઓ B.Pharm.માં એડમિશન મેળવી શકે છે. ફાર્મા કંપનીઓમાં માર્કેટિંગ, પ્રોડક્શન, કલોટી કંદ્રોલ, ફાર્માસિસ્ટ, એમ.આર. અને મેડિકલ રાઇટિંગમાં નોકરીઓ ઉપલબ્ધ છે. આ ઉપરાંત R&D, F&D, Drug Discovery, Patent Agent, Drug IPR ફિલ્ડમાં પણ તકો છે. ડ્રગ ઇન્સ્પેક્ટર તરીકે ગવર્નેન્ટ જોખ કરી શકે છે અને મેડિકલ સ્ટોર પણ ચલાવી શકે છે. વાર્ષિક ફી કીનું ધોરણ રૂ. 50,000 થી 2,00,000 જેટલું હોય છે.

ઘો.-12 વિજ્ઞાન પ્રવાહ (Group-B) પછી વિવિધ અભ્યાસક્રમોની તકો

- જે વિદ્યાર્થીઓને બાયોલોજીમાં વધારે રૂથી હોય અને માનવજાતની સેવા કરવાની ઈરણ ધરાવતા હોય તેમને ગૃપ-B પછીના કોર્સ વધારે અગુકુળ આવશે.

કોર્સ	સરકારી બેઠકો	પ્રાઇવેટ બેઠકો	પ્રાઇવેટ કોલેજોમાં વાર્ષિક ફી	દ્યાનમાં રાખવા જેવી અગત્યની બાબતો
એમ.બી.બી.એસ.	1408	4100	3,00,000 થી 26,00,000	જે વિદ્યાર્થીઓને ૧ થી 10 વર્ષ ભાણવાની તૈયારી હોય તેમના માટે હિતાવહ છે. બોન્ડ અને ઇન્ટરશીપના ન્યા નિયમો જાહી લેવા જરૂરી છે.
ડેન્ટલ	250	1005	2,00,000 થી 7,85,000	જે વિદ્યાર્થીઓના વાલીને ડેન્ટલ સોસ્પિટલ હોય તેમના માટે BDS કર્યું હિતાવહ છે કારણે ડીમાન્ડ કરતા સંસાર વધારે છે.
આયુરોંડિક	582	1680	2,25,000 થી 4,97,000	જે વિદ્યાર્થીઓને આયુરોંડમાં પૂરી શ્રદ્ધા હોય અને વર્ષો સુધી દીરજ રાજીને માત્ર આયુરોંડમાં જી પ્રેક્ટીસ કરવી હોય એમના માટે હિતાવહ છે. સંસ્કૃતમાં ઝડી હોય તે ઈજનીય છે.
હોમીયોપેથીક	500	2955	71,000 થી 1,84,000	અમૃત ટેશમાં હોમીયોપેથીક પ્રેક્ટીસ પર સંપૂર્ણ પ્રતિબંધ છે જેમકે, ઓસ્ટ્રેલીયા. જે વિદ્યાર્થીઓને હોમીયોપેથીમાં શદ્ધા હોય અને દીરજ રાજીને પ્રેક્ટીસ કરવી હોય એમના માટે.
ફિઝીયોથેરાપી	380	4320	50,000 થી 1,92,000	ફિઝીયોથેરાપીટ તરીકે સરકારી ક્રેડિટ પ્રેક્ટીસ, હોસ્પિટલમાં, પુનર્વર્ણ કેન્દ્રમાં કેન્દ્રનેસ સલાહકાર તરીકે કામ કર્યું હોય તેમના માટે ઉત્તમ.
નર્સિંગ	400	6240	60,000 થી 2,22,000	જે વિદ્યાર્થીઓને નર્નિગનું કામ ખરેખર ગમતું હોય તેમના માટે. નોકરી સરળતાથી મળી જાય છે પણ પાચ બજું વધતો નથી. વિશેષમાં સારી મંગ છે.
ફાર્મરી	464	5980	50,000 થી 2,00,000	ફાર્મા કંપનીઓમાં માર્કાઉંગ, પ્રોક્સાન, ડોક્ટરી કંસ્ટોલ, ફાર્મર્સિસ્ટ, એમ.આર. અને એડિક્ષન રાસાઈનમાં બોક્સાનો ઉપલબ્ધ છે. R&D, F&D, Drug Discovery, Patent Agent, ફિલ્ડમાં તક છે. ડ્રગ ઇન્સ્પેક્ટર તરીકે ગવર્નેન્ટ જોબ અને ગેડીકલ સ્ટોર પણ ચલાયી શકે છે.
વેટરનરી	320	-	21,250 (Gov.)	જે વિદ્યાર્થીઓને પાલતું પ્રાણીઓ સાથે લગાવ હોય તેમના માટે. તાતુકા લેવલે કામ કરવાની અને આજુબાજુના જામાડમાં દ્વાર્પેલિંગ કરવાની તૈયારી હોવી જોઈશે.
એન્જીનિયર	1047	-	13,700 (Gov.)	જે વિદ્યાર્થીઓને જેતીમાં ખરેખર રસ હોય અને વેજાનિક પદ્ધતિથી જેતી કરવી હોય તેમના માટે ઉત્તમ કોર્સ છે. સરકારી નોકરીઓની સંખ્યા નાફિલત છે.
બી.એસરી. માઇકોબાયોલોજી	-	-	20,000 થી 50,000	જે વિદ્યાર્થીઓને પથોલોજી લેનમાં લેન આસીસ્ટન્ટ તરીકે કામ કર્યું હોય તેમના માટે. ટીચરની જોબ નાફિલત છે.
બી.એસરી. ડેમિસ્ટ્રી	-	-	20,000 થી 50,000	ડેમિકલ ઇન્કસ્ટ્રીઝન્માં જોબ કરવી હોય અથવા ટીચર બનનું હોય તેમના માટે.

ટુકમાં... ગૃપ-Bના કોર્સ પછી ઇન્ડસ્ટ્રીઝમાં પ્લેસમેન્ટ થતું નથી માટે તેમણે પ્રાઇવેટ પ્રેક્ટીસ કરવાની રહે છે અથવા હોસ્પિટલ કે હૈલ્થ્કેર ફિલ્ડમાં જોબ કરવી હોય અથવા ટીચર બનનું હોય તેમના માટે.

MBBS એડમિશન

એડમિશન -2020ના આધારે

- ગૃપ-B પસંદ કરનાર 75,000+ વિદ્યાર્થીઓમાંથી મોટાભાગના વિદ્યાર્થીઓ ડોટર્સ (MBBS) બનવા માંથી છે પરંતુ 8% થી 10% વિદ્યાર્થીઓને જ સફળતા મળે છે, કારણે કે ગુજરાતમાં MBBSની બેઠકો 5,508 જ છે.
- ભારતમાં MBBSમાં ડોમેશનથી એડમિશન મળતું નથી. વિદેશમાંથી MBBS કરવા માટે પણ NEET (UG)ની પરિક્ષા કવોલીફાઈ કરવી પડે છે. વિદેશમાંથી MBBS કર્યા બાદ ભારતમાં પ્રેક્ટીસ કરવા માટે MCIની પરિક્ષા પાસ કરવી પડે છે જે અત્યંત કરીન છે.

કોલેજનો પ્રકાર	વાર્ષિક ફી	બેઠકો
સરકારી	25,000	1408
અર્દસરકારી - GQ	3,00,000	1360
પ્રાઇવેટ - GQ	6,00,000 to 8,70,000	1888
પ્રાઇવેટ - MQ	14,82,000 to 18,40,000	235
NRI	8,25,000 to 26,00,000	617

એન્જીકલ્યર

ગૃપ-Bના એન્જીકલ્યરના અભ્યાસક્રમોમાં B.V.Sc. & A.H.(વેટરનરી), B.Sc Agri (એન્જીકલ્યર), B.Sc Horti (એર્ટીકલ્યર), B.Sc Forestry (ફોરેસ્ટ્રી), B.F.Sc (ફિશરીઝ), B.Tech BT (બાયોટેકનોલોજી), B.Tech Agri IT (એન્જી આઈ.ટી.) વગેરેનો સમાવેશ થાય છે. ગુજરાતમાં વૈશ્વીક જ્યાતી ધરાવતી 4 એન્જીકલ્યરલ યુનીવર્સિટીઓ આણંદ, જુનાગઢ, દાંતીવાડા અને નવસારી ખાતે આવેલ છે.

B.Sc.

ગૃપ-Bના વિદ્યાર્થીઓ બાયોકેમિસ્ટ્રી, બાયોલોજી, માઇકોબાયોલોજી, બાયોટેકનોલોજી વગેરેમાં એડમિશન મેળવી શકે છે. બી.એસરી.ના અભ્યાસક્રમ બાદ વિદ્યાર્થીઓ પ્રાથમિક અને હાયર સેકન્ડરીમાં ટીચર તરીકે અને લેનોરેટરીમાં ટેકનીશિયન તરીકે જોડાઈ શકે છે. વાર્ષિક ફીનું ધોરણ જી. 20,000 થી જી. 50,000 જેટનું હોય છે.

ધો.- 12 સામાન્ય પ્રવાહ પછી વિવિધ અભ્યાસક્રમોની તકો

- ધો. 12માં કોર્સ કે આર્ટ્સ એવા ને ભાગ હોતા નથી, સામાન્ય પ્રવાહ જ હોય છે. સામાન્ય પ્રવાહ પછી વિદ્યાર્થીઓ નીચે મુજબના કોર્સમાં એડમિશન મેળવે છે.

કોર્સ	કેરીયર
BBA	કલાર્ક
B.Com	એકાઉન્ટન્ટ
BCA	કોમ્પ્યુટર ઓપરેટર
BA	ટીચર
B.Voc.	ટેકનિશિયન
BSW	સોશિયલ સર્વનાન્ટ
B.Lib.	લાયબ્રેચિયન
CA	ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ
CS	કંપની સેક્ટરી
LLB	વકીલ

- વિદ્યાર્થીનો, તમને જાહીને આસ્થાર્થ થશે કે એકપણ એવો કોર્સ નથી કે જેમાં માત્ર ધો. 12 સામાન્ય પ્રવાહનો વિદ્યાર્થી જ એડમિશન લઈ શકે છે. ધો.-12 વિજાન પ્રવાહનો વિદ્યાર્થી સામાન્ય પ્રવાહ પછીના તમામ કોર્સમાં પણ એડમિશન લઈ શકે છે. જેમ કે, એન્જીનિયર બનવા માટે ગૃપ-A ફરજાત છે, ડોક્ટર બનવા માટે ગૃપ-B ફરજાત છે. પરંતુ વિજાન પ્રવાહનો વિદ્યાર્થી પણ CA/B.Com./BBA/BCA/BA કરી શકે છે.
- Top MBA કોલેજોમાં એડમિશન મેળવનાર મોટાભાગના વિદ્યાર્થીઓ એન્જીનિયર જ હોય છે. MNC & Finance Industryમાં પણ એન્જીનિયર હોય છે, કારણકે ફાઈનાન્સ અને એકાઉન્ટન્ટ્સનો પાયો મેટ્સ જ છે. IIMાં એડમિશન મેળવવા માટેની CAT-2019ની પરીક્ષામાં 100 PR મેળવનાર તમામ 10 ઉમેદવારો એન્જીનિયર હતા અને 99.99 PR મેળવનારા 21 ઉમેદવારોમાંથી 19 એન્જીનિયર હતા.

CA (ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ)

- ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ (CA) ફાઈનાન્સ અને એકાઉન્ટન્ટ્સને લગતો પ્રોફેશનલ વ્યવસાય છે. CAનું નિયમન ICAI, New Delhi દ્વારા કરવામાં આવે છે. CA ફાઈનાન્સિયલ એકાઉન્ટિંગ, બજેટિંગ, ઓફિસિંગ, બિજનેસ સ્ટ્રેટેજી, ટેક્નોલોજી, વેઝેને તગતા કાર્ય કરે છે.
- ધો. 12 પછી ફાઉન્ડેશન કોર્સમાં રજીસ્ટ્રેશન કરાવી શકાય છે, ત્યારબાદ ઇન્ટરમીડીયેટ અને પછી ફાઈનલની પરીક્ષા પાસ કરવાની હોય છે. 5 થી 6 વર્ષનો સમય લાગે છે. ટ્રેજ્યુલશન પછી ફાઉન્ડેશન કોર્સ કરવાની હોતો નથી. ડાયરેક્ટ ઇન્ટરમીડીયેટ કોર્સમાં રજીસ્ટ્રેશન કરી શકાય છે. 4 વર્ષનો સમય લાગે છે.
- CAની ફાઈનલ પરીક્ષાનું રીકાલ 10% થી 20% જેટલું જ આવે છે. જે વિદ્યાર્થીઓને મેટ્સ ગમતું હોય, ફાઈનાન્સમાં રસ હોય અને દીરજ રાજીને આદિકલશીપ કરી શકે તેમના માટે CA ઉત્તમ વિકલ્પ છે. શરૂઆતમાં CAને દર મહિને રૂ. 12,000 થી રૂ. 25,000 પગાર મળે છે. કોપરિટ કંપનીઓમાં શરૂઆતનું પગાર દોરણ રૂ. 40,000 થી રૂ. 50,000 જેટલું હોય છે. ગુજરાતમાંથી દર વર્ષ અંદાજીત 500 વિદ્યાર્થીઓ CAની પરીક્ષા પાસ કરે છે.
- કંપની સેક્ટરી (CS) માટે મુખ્યત્વે કંપની રજીસ્ટ્રાર, લીગલ એકવાઇઝર, કોપરિટ પ્લાનર, પોલીસી મેકર વગેરે જેવી નોકરીની તકો રહેલી છે.

LLB (વકીલ)

વકીલનું મુખ્ય કામ કાયદાકીય સલાહ અને અસીલો માટે કિલીનલ અને સિવિલ કેસ લડવાનું છે. ધો.-12 પછી LLBનો અભ્યાસક્રમ 3 વર્ષનો છે, જો કોઈ વિદ્યાર્થીને ઇન્ટીગ્રેડ (BBA/B.Com/BA+LLB) કોર્સ કરવો હોય તો 5 વર્ષનો સમય લાગે છે. LLB પૂર્ણ કર્યા બાદ થોડા વર્ષનો અનુભવ મેળવીને પ્રાયે એક્સીસ શરૂ કરી શકાય છે. શરૂઆતમાં પગારનું દોરણ રૂ. 12,000 થી રૂ. 20,000 હોય છે.

ધો.- 10 પછી વિવિધ અભ્યાસક્રમોની તકો

ડિપ્લોમા એન્જીનિયરિંગ

આર્થિક રીતે મધ્યમ કુટુંબના વિદ્યાર્થીઓ કે જેઓ ટેકનીકલ ફિલ્ડમાં કેરીયર બનાવવા ઈચ્છે છે તેમના માટે ડિપ્લોમા એન્જીનિયરિંગ પણ એક સારો વિકલ્પ છે. ડિપ્લોમા એન્જીનિયરિંગ 3 વર્ષનો અભ્યાસક્રમ છે, જે પૂર્ણ કર્યા બાદ ઇન્ફોર્મેશન એન્જીનિયરિંગ ના વિદ્યાર્થીને સારી વિદ્યાર્થીની તરફથી MYSY સ્કોરશિપ મળે છે, જેમાં 50% ઝી અથવા રૂ. 25,000 પેકી જે ઓછુ હોય તે દર વર્ષ મળવાપાત્ર છે.

પ્રકાર	કોલેજ	નેટકો	વાર્ષિક ફી
Govt./GIA	36	16,000	1,000
SFI	106	39,000	40,000 થી 50,000

સ્કોરશિપ: દોરણ-10 માં 80 PR થી વધુ હોય અને કુટુંબની કુલ વાર્ષિક આવક 6 લાખ કરતા ઓછી હોય તેવા વિદ્યાર્થીને સરકારી તરફથી MYSY સ્કોરશિપ મળે છે, જેમાં 50% ઝી અથવા રૂ. 25,000 પેકી જે ઓછુ હોય તે દર વર્ષ મળવાપાત્ર છે.

ITI (ઇન્કસ્ટ્રીયલ ટ્રેનિંગ ઇન્સ્ટીટ્યુટ)

- સરકારી/અર્થ સરકારી/પ્રાઇવેટ ઔદ્યોગિક તાતીમ સંસ્થાઓમાં વિવિધ પ્રકારના રોજગારલક્ષી અભ્યાસક્રમોમાં પ્રવેશ આપવામાં આવે છે. ITI ના અભ્યાસક્રમો 3 માસથી લઈને 2 વર્ષ સુધીના હોય છે. ITIમાં ટર્નર, ફિલ્ટર, યેલ્ડર, મોટર મીકેનિક, વાયામેન, ઇલેક્ટ્રીશીયન, કોમ્પ્યુટર ઓપરેટર, સર્વેચર, પ્લાન્ટર, કાર્પોન્ટર વગેરે લગતા અભ્યાસક્રમો આવે છે. પ્રાઇવેટ કોલેજોની વાર્ષિક ઝી રૂ. 12,000 થી રૂ. 17,000 હોય છે.
- આર્થિક રીતે નબળા કુટુંબના વિદ્યાર્થીઓ કે જે ભાગવામાં પણ એવોજ છે (ધો. 10 માં 50% કરતા ઓછા) તેમના માટે ITA કોર્સ સારો વિકલ્પ છે.

વિજ્ઞાન પ્રવાહમાં Groupની પસંદગી

એકમિશન-2020ના આધારે

	એન્જુનીયરીગ ઝૂં			V/S	મેડિકલ ઝૂં	
પ્રેયશની સરળતા	સરળતાથી (35,000 વિદ્યાર્થીઓ અને 70,000 બેઠકો)			અત્યંત કઠીન (80,000 વિદ્યાર્થીઓ અને 5,508 બેઠકો)		
વાર્ષિક ફી	કોલેજ	બેઠકો	વાર્ષિક ફી			
	સરકારી	10,500	1,500	કોલેજ	બેઠકો	
	પ્રાઈવેટ	43,500	40,000 - 1,00,000	સરકારી	1,408	
સમયગાળો	પ્રાઈવેટ	9,000	1,00,000 - 2,40,000	અર્ધસરકારી-GQ	3,00,000	
	4 વર્ષ (પોર્ટ ગ્રેજ્યુએશનની જરૂરીયાત નથી)			બાકીની બેઠકો	6,00,000 - 26,00,000	
				9-10 વર્ષ (4.5 વર્ષ + 1 વર્ષ + 1 વર્ષ + 3 વર્ષ)		
કેરીયરમાં તકો	MNC થી શરૂ કરીને MSME સુધી પ્લેસમેન્ટની વિશાળ તકો. PSU તથા સરકારી કંપનીઓમાં પણ નોકરીની વિપુલ તકો. ટેકનીકલ નોલેજના આધારે આઓણી મુદ્દાની બિઝનેસ પણ શરૂઆત છે. વિટેશમાં પણ નોકરીની સારી તકો.			મેડિકલ/પેચેડેડિકલના અભ્યાસક્રમે અનુરૂપ ઈન્ડસ્ટ્રીઝાં નોકરીની તકો હોતી નથી માટે પ્લેસમેન્ટ હોય નહીં. વિદ્યાર્થીઓ પ્રાઈવેટ પ્રેક્ટીસ કરવાની હોય છે અથવા હોસ્પિટલ/હેલ્થકેરમાં નોકરી કરી શકે છે. સરકારી નોકરીઓની સંખ્યા જૂઝ છે.		
શરૂઆતમાં આવકનું ધોરણ	એડિક્શન એન્જુનીયરીગ	અભ્યાસક્રમ	અભ્યાસનો કુલ સમયગાળો	શરૂઆતમાં મંથળી આવક	ગુજરાતમાંથી દર વર્ષે એકમિશન મેળવતા વિદ્યાર્થીઓ	
		MCH / DM (સુપર સ્પેશયાલીસ્ટ)	12-13 વર્ષ	2,00,000	100	
		MS / MD (સ્પેશયાલીસ્ટ)	9-10 વર્ષ	70,000 થી 1,00,000	500	
શરૂઆતમાં આવકનું ધોરણ		MBBS	5-6 વર્ષ	30,000 થી 50,000	6,000	
		IIT/DAIICIT	4 વર્ષ	1,50,000 થી 3,00,000	500	
		NIT/IIT	4 વર્ષ	70,000 થી 2,00,000	1,000	
		Top 5 Colleges of Gujarat	4 વર્ષ	30,000 થી 1,00,000	4,500	
		Next 10 Colleges of Gujarat	4 વર્ષ	15,000 થી 50,000	6,000	
		બાકીની એન્જુનીયરીગ કોલેજો	4 વર્ષ	10,000 થી 30,000	53,000	

ગર્ભ માટે ક્યો વિકલ્પ ઉત્તમ છે? શા માટે?

કોમ્પ્યુટર એન્જુનીયરીગ, કારણકે તે સરળતાથી સ્વનિર્ભર થઈ શકે છે.

- નેકસ્ટ જનરેશન ડિજિટલ મધ્યર બનવા માટે, બવિષ્યમાં ખુલ જ અગત્યની બાબત બની રહેશે.
- સોફ્ટ બ્રાન્ચ, ફક્ત ઓફિસ જોબ, સાઇટ પર જવાનું કે ફિઝીકલ વર્ક હોયું નથી.
- જેન્ડર(સ્ત્રી/પુરુષ) બેદભાવ વગરાં વર્ક કલ્યર. કોઈપણ આઈ.ટી કંપનીની ઓફિસમાં તમબે બોથાં અને ગર્ભજોડે રેશીયો લગભગ સરખો જોવા મળશે.
- જો ટીયર બનપુ હોય તો ધોરણ-1 થી કોલેજ સુધીના તમામ કોર્સમાં વિપુલ તકો.
- લોકલ દુ ગ્લોબલ જોબ (રાજકોટ થી અમેરિકા સુધી). રાજકોટમાં લગભગ 300 કરતાં વધારે IT કંપનીઓ છે, જેમાં 5,000 કરતાં વધારે આઈ.ટી પ્રોડેશનન્ટ્સ કામ કરી રહ્યા છે. વિટેશમાં સ્થાયી થવા માટે પણ ધણી સારી તકો છે.
- ફાઈનલ ચરામાં સરળતાથી સારા પગારે પ્લેસમેન્ટ થઈજાય છે અને પગાર વધારે પણ જરૂરી મળે છે.
- મોટા ભાગની આઈ.ટી કંપનીઓમાં 5 Days/Week (શનિ-રવિ રજા) હોય છે અને જોબ ટાઈમીંગ પણ ફ્લેકિસબલ હોય છે. વહેલા-મોડા આવી કે જઈ શકો છો.
- માસ્ટર કીગીની જરૂરિયાત નથી, માત્ર 4 વર્ષનો અભ્યાસક્રમ, ફીનું ધોરણ એડ્રોક્ઝલ, સરળતાથી એકમિશન, વગેરે.

સફળ કેરીયર માટે કોર્ધની પસંદગી કેવી રીતે કરવી?

મારે બધાથી અલગ કરવું છે તો શું કરું?

આજકાલ ઘણાબદી વાતી અને વિદ્યાર્થીઓ એનું માને છે કે જીવનમાં સફળ થવા માટે બધાથી અલગ કરવું જરૂરી છે. હીડીકટમાં બધાથી અલગ નહીં પણ બધાથી સારકરાનું હોય છે. જો બીજા કરતા સારો દેખાવ કરશો તો આપમેળે અલગ તરી આવશો અને દુનિયામાં ટોપ પર પહોંચી જશો.

વાતી અને વિદ્યાર્થીઓને ખાસ નિયેદન છે કે આપણા શહેર, રાજ્ય કે દેશમાં જેની માંગ હોય તેને લગતો જ પ્રવાહ અને અભ્યાસક્રમ પસંદ કરવો જોઈએ,
જેવા કે ડોક્ટર, એન્જિનીયર, ટીચર, વડીલ, ચાર્ટરડેફીન્યુન્યુન્નિયર, એકાઉન્ટન્ટ વગેરે.

કેરીયરના પ્રકાર

પારસાગત (Hereditary)

સોની, દરજી, સુથાર, લુહાર, વણકર વગેરે વારસાગત વ્યવસાય છે જેના માટે માત્ર બેઝીક ભાગાંતર જ જરૂરી છે. 1-2 વર્ષના અનુભવથી કેરીયરની શરૂઆત કરી શકાય છે.

પ્રતિભાગત (Talent)

કિકેટર, એક્ટર, રીંગર, ડાન્સર વગેરે કુદરતી બન્ધીસ આધારીત કેરીયર છે જે કરોડમાં એકને જ હોય છે. ફક્ત ટ્રેન્નિંગ કે અભ્યાસથી આ કેરીયર બનાવી શકાતી નથી.

અભ્યાસગત (Education)

ડોક્ટર, એન્જિનીયર, ટીચર, વડીલ, CA વગેરે કેરીયર અભ્યાસથી બનાવી શકાય છે. કોઈપણ વિદ્યાર્થી મહેનત કરીને આ ક્ષેત્રોમાં ટોપ પર પહોંચી બેસ્ટ કેરીયર બનાવી શકે છે.

વાતી અને વિદ્યાર્થી મિત્રો, આજથી 15-20 વર્ષ પહેલાની નિયર્ટ લેવાની પદ્ધતિ ખેન્ચર સારી હતી. હોશીયાર વિદ્યાર્થીઓ સાયલનની પસંદગી કરતા, ત્યારબાદ કોમર્સ અને ત્યારબાદ આર્ટ્સ. આજની તારીખે પણ સોસાયટી અને ઇંડસ્ટ્રીયુલન્સમાં આ જ પ્રમાણે નોકરી અને પગારું ધોરણ છે અને ભવિષ્યમાં પણ એમ જ રહેશે. સામાન્યપણે, સૌથી વધારે સાયન્સ એન્જિનીયરિંગ અને ત્યારબાદ અન્ય.

નીચેનો ડેટા 90% વિદ્યાર્થીઓને દ્યાનમાં લઈને આપવામાં આવેલ છે. 10% વિદ્યાર્થીઓ અપવાદરૂપ હોય છે જે ધારું બધું વધારે સારું મેળવે છે. અપવાદરૂપ વિદ્યાર્થીઓનો મુખ્ય ગુણાધર્મ સતત હાઇપરક્વાર્ટ હોય છે. આ ડેટા માત્ર નોકરી કરતા વિદ્યાર્થીઓને દ્યાનમાં લઈને બનાવવામાં આવેલ છે, બિઝલેસ નહીં.

કેરીયર	કેરીયરની શરૂઆતમાં અંદાજીત મંથળી આવક	15-20 વર્ષ પછી મંથળી આવક	દર વર્ષ ગુજરાતમાં નવી માંગ	પ્રેશની સરળતા	નોકરીની તકો
ડોક્ટર	MCH / DM (સુપર સ્પેશયાલીસ્ટ)	2,00,000	4,00,000	200	અત્યંત કરીન
	MS / MD (સ્પેશયાલીસ્ટ)	70,000 થી 1,00,000	2,50,000	1,000	અત્યંત કરીન
	MBBS	30,000 થી 50,000	1,00,000	1,000	કરીન
એન્જિનીયર (BE/BTech)	કોમ્પ્યુટર/એઝ.ડી.	15,000 થી 1,00,000	2,00,000	15,000	ઝડપથી વધે છે ↑↑
	સિલિસ/નિયેનિકલ/ઇલેક્ટ્રોનિકલ	12,000 થી 50,000	1,00,000	15,000	સરળ વધી છે ↑
	CA	12,000 થી 50,000	1,00,000	300	અત્યંત કરીન વધી રહી છે ↑
	વડીલ (LLB)	12,000 થી 20,000	1,00,000	2,000	સરળ સ્થિર છે ~
ઓફિસ જોબ	ડિપ્લોમા એન્જિનીયર	12,000 થી 25,000	75,000	5,000	સરળ વધી રહી છે ↑
	ITI ટેકનીશિયન	10,000 થી 20,000	50,000	5,000	સરળ સ્થિર છે ~
	એકાઉન્ટન્ટ (B.Com.)	8,000 થી 15,000	40,000	10,000	સરળ ઘટી રહી છે ↓
	ડલાઈ (BBA / BCA)	8,000 થી 15,000	30,000	20,000	સરળ ઘટી રહી છે ↓

ધો.-10નું રીડલ અને કુદુંબની આર્થિક પરીસ્થિતીના આધારે પ્રવાહની પસંદગી

આવક	જો કુદુંબની આવક દર માહિને Rs. 50,000/- થી વધારે હોય તો	જો કુદુંબની આવક દર માહિને Rs. 25,000/- થી Rs. 50,000/- હોય તો	જો કુદુંબની આવક દર માહિને Rs. 25,000/- થી ઓછી હોય તો
ધો.-10 રીડલ	PR > 80 (અંદાજીત 70% કરતા વધારે)	સાયન્સ	સાયન્સ
	60 < PR < 80 (અંદાજીત 55% થી 70%)	સાયન્સ	સાયન્સ/ડિપ્લોમા/કોમર્સ
	PR < 60 (અંદાજીત 55% કરતા ઓછા)	કોમર્સ/ડિપ્લોમા	કોમર્સ/ડિપ્લોમા

કોમર્સ અને આર્ટ્સ એવા બે વિભાગ કોલેજમાં પડે છે. જ્યારે ધો.-12માં સામાન્ય પ્રવાહ એક જ હોય છે.

ઘો.-12 પછી મળતી શિષ્યવૃત્તિઓ

કોર્સ	MYSY	CMSS
એન્જીનિયરીંગ, ફાર્મસી, આઇટેક્ચર, આયુરોપેદિક, હોમીયોપેથીક, વેટરનરી, પેરામેડિકલ, એશ્રીકલ્યર	80+ PR અને કુટુંબની કુલ વાર્ષિક આવક રૂ. 6,00,000/- થી ઓછી હોય તેવા વિધાર્થીઓને ફીના 50% અથવા રૂ. 50,000/- પૈકી ઓછી રકમ દર વર્ષ મળવાપાત્ર છે.	કુટુંબની કુલ વાર્ષિક આવક રૂ. 4,50,000/- થી ઓછી હોય તેવા વિધાર્થીઓને ફીના 50% અથવા રૂ. 1,00,000/- પૈકી ઓછી રકમ દર વર્ષ મળવાપાત્ર છે.
MBBS / BDS	80+ PR અને કુટુંબની કુલ વાર્ષિક આવક રૂ. 6,00,000/- થી ઓછી હોય તેવા વિધાર્થીઓને ફીના 50% અથવા રૂ. 2,00,000/- પૈકી ઓછી રકમ દર વર્ષ મળવાપાત્ર છે. આ ઉપરાંત KK NY હેઠળ MBBSનાં પ્રવેશ મેળવનાર ગર્સને રૂ. 4,00,000/- સુધીની વાર્ષિક સ્કોલરશીપ મળવાપાત્ર છે.	કુટુંબની કુલ વાર્ષિક આવક રૂ. 4,50,000/- થી ઓછી હોય તેવા વિધાર્થીઓને ફીના 50% અથવા રૂ. 4,00,000/- પૈકી ઓછી રકમ દર વર્ષ મળવાપાત્ર છે. (માત્ર MBBS માટે)
B.Com / BBA / B.Sc. / BCA / BA	80+ PR અને કુટુંબની કુલ વાર્ષિક આવક રૂ. 6,00,000/- થી ઓછી હોય તેવા વિધાર્થીઓને ફીના 50% અથવા રૂ. 10,000/- પૈકી ઓછી રકમ દર વર્ષ મળવાપાત્ર છે.	ઉપર મુજબની લાયકાત પ્રમાણે વિધાર્થીઓને ફીના 50% અથવા રૂ. 10,000/- પૈકી ઓછી રકમ દર વર્ષ મળવાપાત્ર છે.

MYSY: મુખ્યમંત્રી યુવા સ્વાવલંબન યોજના (www.mysy.guj.nic.in)

CMSS: માનવીય મુખ્યમંત્રી શ્રી શિષ્યવૃત્તિ યોજના (www.scholarships.gujarat.gov.in)

SC/ST (અનુસુધિત જાતિ અને અનુસુધિત જનજાતિ) ક્લેરિકીના તમામ વિધાર્થીઓ કે જેમના કુટુંબની કુલ વાર્ષિક આવક Rs. 2,50,000/- થી ઓછી હોય તેમને સરકારશી દ્વારા ટ્યુશન ફીના 100% રકમની સ્કોલરશીપ દર વર્ષ આપવામાં આવે છે. આ ઉપરાંત નિસાપખર્ય પણ મળવાપાત્ર છે.

એડમિશન

એડમિશન-2020ના આધારે

Group - A	એન્જીનિયરીંગ	એડમિશન કેવી રીતે થાય છે?
	• IIT • NIT, IIIT, GFTI • ગુજરાતની એન્જીનિયરીંગ કોલેજો*	JEE (Advanced) All India Rank (AIR) JEE (Main) Paper-1 All India Rank (AIR)
	આઇટેક્ચર (ગુજરાતની કોલેજો)	ધો. 12 PCM PRના 60% + GUJCET PRના 40% ધો. 12 બોર્ડના 50% + NATAના 50%
Group - B	મેડિકલ (MBBS, ડેન્ટલ, આયુરોપેદ, હોમીયોપેથીક) પેરામેડિકલ (ફિઝીયોથેરાપી, નર્ભેંગ, વગેરે) વેટરનરી (પણુ ડોક્ટર)	NEET (UG) All India Rank (AIR) ધો. 12 PCB થીયરી માર્ક્સ GUJCET માર્ક્સ
A or B	ગૃહ-અ (એશ્રીકલ્યર, ડેરી ટેક., કુક ટેક.) ગૃહ-બ (હોર્ટિકલ્ચર, ફોરેસ્ટ્રી, વગેરે)	ધો. 12 PCM / PCB માર્ક્સના 60% + GUJCETના 40% ધો. 12 PCM / PCB PRના 60% + GUJCET PRના 40% ધો. 12 બોર્ડના માર્ક્સ
Any	બી.કોમ, બી.બી.એ., બી.સી.એ., બી.એ. સી.એ., સી.એસ., એલ.એલ.બી.	ધો. 12 બોર્ડના માર્ક્સ ધો. 12 બોર્ડ / ગ્રેજ્યુયેશન માર્ક્સ

* સરકારી કોલેજોમાં 5% બેઠકો JEE (Main) Paper-1ના આધારે અને પ્રાઇવેટ કોલેજોમાં મેનેજમેન્ટ કોલોઝીયાની જે કોલેજોની આવક આપવામાં આવે તે એડમિશન કેવી રીતે થાય છે.

Courses and Career Opportunities after 12th Science Group-A

In the year 2020, from the Gujarat Board 43,480 students had selected group-A and the board exam result was 76.62%. It means 33,268 students had cleared the examination. All these succeeded students could opt for admission in Engineering, Architecture, Pharmacy, Agriculture, B.Sc., etc.

What is Engineering?

- To design, develop and operate various machines, structures and system models through scientific knowledge and mathematical approach is termed Engineering. In simple terms, Engineering means finding solutions to complex problems with the help of mathematics and science, consequently making our routine life more comfortable.
- Beginning from morning to night, the accessories and facilities we are using, such as, a toothbrush to mosquito liquid vaporizers (GoodNight, AllOut, etc.) are examples of products that are engineered. The vehicle that we drive is manufactured by a Mechanical Engineer, the fuel used within is refined by a Chemical Engineer. Moreover, the roads on which the vehicles are driven are built by Civil Engineers, etc. The materialistic comfort, convenience and luxury in our daily life are because of Engineering. Conclusively, life is impossible without an engineer. *Engineering is not required if we all leave to live.*
- There are 3 pivotal requirements in developing India: Infrastructure, Power and Manufacturing which are based on Civil Engineering, Electrical Engineering and Mechanical Engineering respectively. An engineering field indirectly creates tremendous job opportunities in different domains too.**

Engineering Placement

- The majority class of our society has disbelief that, there is no placement after completing engineering. Even if there exists recruitment then the pay scale will be ranging between Rs. 10,000/- to Rs. 12,000/- only. On the contrary, the reality is different. If you enquire in any industries or companies, evidently you will discover a common complaint that there is a huge scarcity of skilled engineers. Every year, more than 15,000 students get recruited from engineering colleges of Gujarat with subsequent pay-scales.

College	Highest Package	Average Package
IIT, NIT, IIIT, DAIICIT	40 to 50 Lakh	10 to 12 Lakh
Top 5 Colleges of Gujarat	10 to 15 Lakh	5 to 6 Lakh
Next 10 Colleges of Gujarat	5 to 6 Lakh	2 to 4 Lakh
Remaining Colleges of Gujarat	3 to 4 Lakh	1.5 to 2 Lakh

Government Jobs

- Any graduate (MBBS, BE, BSc, B. Com, BBA, etc.) is eligible to appear in the examination such as General GPSC (Deputy Collector, DySP, Deputy Director, Assistant Commissioner, Mamlatdar, TDO, Section Officer, etc.) and UPSC (IAS, IFS, IPS, IRS, etc.).
- Whereas, the eligibility of examination such as specific GPSC (Assistant Engineer, Deputy Engineer, Industrial Inspector, Town Planner, GES, etc.) and UPSC (IES, GET, MT, Jr. Executive, Assistant Engineer, Officers, etc.) is limited to engineers of the relevant branch only.

Data is based on the government website GPSC examination 2013 to 2018 (Class I & II)

Qualification	Any Graduate	Civil Engg.	Elec. Engg.	Mech. Engg.
No. of Recruitment	1303	2300	600	500
Estimated Candidates	3,00,000	20,000	20,000	30,000
Success ratio	230 : 1	9 : 1	33 : 1	60 : 1

DOUBLE ADVANTAGE

Engineers have the dual opportunities in Government jobs through general GPSC as well as branch-specific GPSC.

Rajkot: An Engineering Hub

Mechanical Engineering

	Foundry 500+		Forging 140+		Machine Tools 320+		Pump/Motors 300+		Bearing 60+		Auto Parts 300+		Agri Equi. 25+		Diesel Engine 150+
--	-----------------	--	-----------------	--	-----------------------	--	---------------------	--	----------------	--	--------------------	--	-------------------	--	-----------------------

Upcoming IT Hub

Rajkot city proudly holds 300+ IT companies, where 5000+ IT professionals are employed. Many of these IT companies work in the field of Artificial Intelligence (AI), Machine Learning (ML), Big Data, BPO/KPO, etc. Certainly, it's a golden employment opportunity for the students of the Saurashtra region.

Why Engineering is the Best Choice?

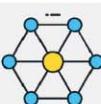
- **Technology Driven Course:** Engineering is a Professional Course with a duration of 4 years.
  - It's a technical course, which is based on technological skills that develop progressively.
  - It's a professional course, so having enormous employment opportunities after the graduation.
  - The pay-scale increases altogether with higher technical proficiency and transcendent experience.

- **Highest Placement:** Engineering field offers substantially highest placements with an attractive range of pay-scales. Moreover, the recruitments are highly diversified. The aspiring candidate can achieve employment based on his/her intellectual skills and hard-work with a salary ranging between Rs. 10,000/- to Rs. 3,00,000/- per month.

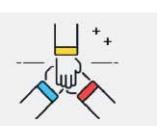
- **Start-up:** Business can also be established with the help of technical skills and fewer investments. The majority of start-ups have been set up by engineers only, for example, Flipkart, Paytm, RedBus, Ola, etc. Moreover, in today's highly competitive world success is not directly proportional to the invested capital. Technical skills play an essential role.

- **Critical Thinking:** Analytical skills and logical brain development flourish along with the study of an engineering course. So, engineers perform comparatively better in Government jobs / Competitive Exams. The analytics based on the results of CAT-2019 examinations depicts that all the 10 candidates who achieved 100 PR were engineers. Further, 21 candidates had scored 99.99 PR, among them 19 were engineers.

- **Universal Skill Set:** The engineers of our country are not required to qualify for any type of examination / certifications for recruitment overseas. Fortunately, engineering is the only field where skills and knowledge are applicable throughout the world. On the contrary, Doctors, Lawyers, C.A., etc., have to mandatorily clear the exams to continue their practices abroad.

- **Diversified Career Opportunities:** Engineers possess diversified career opportunities. To exemplify, campus placement directly after course completion, technocrat after MBA, Start-up with expertise in technical skills, government jobs based on respective branch and opportunities in USA, Canada, Germany, Australia, etc.

- **Affordable Education:** In engineering, the yearly fees range between Rs. 60,000/- to Rs. 2,50,000/- and the average fees is Rs. 90,000/- per year. However, in Government Engineering Colleges, there are 10,500 seats with an annual fees of merely Rs. 1,500/. Additionally, there are scholarships named MYSY, CMSS, TFWS and Merit-cum-Means also.

Architecture

The primary job of an Architect is drawing & design, building planning and elevations. This course is desirable for candidates having an interest in drawing and mathematics together with technical understanding. The duration of B. Arch is 5 years and approximately 2,000 seats are available for the eligible candidates within Gujarat state with an annual fees range from Rs. 70,000/- to Rs. 2,00,000/-.

Agriculture

After selecting Group-A, the agriculture courses include agricultural engineering, food technology, dairy technology, renewable engineering, agricultural I.T., etc. The 4 globally renowned Agriculture Universities are located in Gujarat in various places such as Anand, Junagadh, Dantiwada and Navsari. Best course for students interested in farming. The annual fees is approximately Rs. 13,700/-.

B.Sc.

The students of Group-A can seek admission in B.Sc. course with specialization in maths, physics, chemistry, electronics, statistics, I.T., etc. However, after the B. Sc. course completion, they can enrol as a primary or higher secondary teacher and even as a staff grade in industries. Moreover, the annual fees range between Rs. 20,000/- to Rs. 50,000/-.

Pharmacy

Both the students of Group-A as well as Group-B are eligible for admission in B.Pharm. In pharma companies, employment opportunities are available in marketing, production, quality control, pharmacist, MR and medical writing. Moreover, job opportunities are also available in the field of R&D, F&D, Drug Discovery, Patent Agent, and Drug IPR. One can be eligible as a drug inspector and even can own a medical store. The annual fees range between Rs. 50,000/- to Rs. 2,00,000/-.

Courses and Career Opportunities after 12th Science Group-B

- Preferable for those students who have a passion for Biology and willing to serve the humankind.

Course	Govt. Seats	Private/SFI Seats	Yearly fees in private/SFI colleges	Significant Points to be considered
M.B.B.S	1408	4100	3,00,000 to 26,00,000	Desirable for the students ready to study for the next 9-10 years. Advisable to go through the new regulations of bond and internship.
Dental	250	1005	2,00,000 to 7,85,000	The most desirable for the students whose parents own dental hospital/clinic as the supply ratio is higher compared to demand.
Ayurvedic	582	1680	2,25,000 to 4,97,000	The most desirable course for students with absolute faith in Ayurveda and have endless patience to continue their practice for a prolonged duration only in Ayurveda. A keen interest in Sanskrit is preferable.
Homeopathic	500	2955	71,000 to 1,84,000	Some of the countries ban Homeopathic practices e.g. Australia. It is only desirable for students who truly believe in homeopathy and can practice with great patience.
Physiotherapy	380	4320	50,000 to 1,92,000	As a physiotherapist, one can be eligible for employment in government/private practices, hospitals, rehabilitation centers and as a fitness trainer/advisor.
Nursing	400	6240	60,000 to 2,22,000	If students prefer to work as a nursing staff then he/she can surely get a job, but the salary is relatively stable. However, having tremendous demand abroad.
Pharmacy	464	5980	50,000 to 2,00,000	In pharma companies, employment is available in marketing, production, quality control, pharmacist, MR and medical writing. Moreover, opportunities are also available in the field of R&D, F&D, Drug Discovery, Patent Agent, Drug IPR, government job as a drug inspector and one can even own a medical store.
Veterinary	320	-	21,250 (Gov.)	It is highly preferable for students possessing an affection for pet animals. A candidate should be comfortable operating with travelling in nearby district and rural areas.
Agriculture	1047	-	13,700 (Gov.)	It is best suitable for students who are highly interested in farming and need to learn the scientific methodology for the same. Negligible recruitment in government jobs.
B.Sc. Microbiology	-	-	20,000 to 50,000	Preferable for those students willing to work as an assistant in the pathology laboratory. Negligible employment in the teaching field.
B.Sc. Chemistry	-	-	20,000 to 50,000	Preferable for those students willing to be employed in chemical factories/industries or those who prefer to be a teacher in chemistry as a major.

In a nutshell...

No direct placement in industries after completion of Group-B courses. Therefore, candidates can conduct a private practice or they can get recruited in health care fields or hospitals.

MBBS Admission

Based on admission - 2020

- The majority of students from 75,000+ in Group-B are willing to obtain admission in MBBS. However, only 8% to 10% are succeeded to secure admission as there are merely 5,508 seats available in Gujarat.
- There is no donation system for MBBS admission in India. To obtain admission abroad one needs to qualify for the NEET(UG) exam. Furthermore, one needs to qualify for the MCI examination after completion of MBBS overseas which is extremely tough.

College Type	Annual Fees	Seats
Government	25,000	1408
Semi-Govt.-GQ	3,00,000	1360
Private-GQ	6,00,000 to 8,70,000	1888
Private-MQ	14,82,000 to 18,40,000	235
NRI	8,25,000 to 26,00,000	617

Agriculture

Agriculture courses after Group-B include B.V.Sc A.H.(veterinary), B.Sc Agriculture, B.Sc Horticulture, B.Sc Forestry, B.F.Sc Fisheries, B.Tech Biotechnology and B.Tech Agri IT. In Gujarat, there are 4 globally renowned Agriculture Universities located in Anand, Junagadh, Dantiwada and Navsari.

B.Sc.

The students of Group-B can seek admission in B.Sc. course with specialization in Biochemistry, Biology, Microbiology, Biotechnology, etc. After the completion of a B.Sc. course, they can get employment as a primary or higher secondary teacher and even as a laboratory technician. The annual fees range between Rs. 20,000/- to Rs. 50,000/-.

Courses and Career Opportunities after 12th Standard General Stream

- There is no distinction between commerce and arts in 12th std. but commonly referred as General stream. General Stream students can get admission in the following courses to build their career. 90% of students seek admission in BBA/BCA/B.Com./BA.

Course	Career
BBA	Clerk
B.Com	Accountant
BCA	Computer Operator
BA	Teacher
B.Voc.	Technician
BSW	Social Servant
B.Lib.	Librarian
CA	Chartered Accountant
CS	Company Secretary
LLB	Lawyer

- Dear students, you will be surprised to know that there isn't a single course in which only 12th standard General Stream students can seek admission. A candidate with 12th Science is equally eligible to obtain admission in all the General Stream courses. E.g., it is essential to choose Group-A to become an Engineer and Group-B to become a Doctor, however, any Science Stream student can enrol in courses such as CA / B.Com. / BBA / BCA / BA.
- The majority of the students acquiring admissions in top MBA colleges are Engineers. Engineers also work in MNCs and finance industries because maths is the base for finance and accounting. The analytics based on the CAT-2019 exams for securing admission in IIM's depicts that all the 10 aspirants who achieved 100 PR were engineers. Additionally, 21 candidates had obtained 99.99 PR, among them 19 were engineers.

CA (Chartered Accountant)

- Chartered Accountant(CA) is a professional occupation related to accounting and finance. The regulation of the CA is through ICAI, New Delhi. Financial accounting, budgeting, auditing, business strategy, taxation, etc. are the services provided by CA.
- After the 12th standard, one can directly register for the CA foundation course. Then, he/she has to appear for intermediate followed by final examination. Altogether, the duration is 5 to 6 years. After graduation, a foundation course is not required, direct registration in an intermediate course can be done, which is of 4 years duration.
- CA is the most desirable course for students who have a passion for maths, a keen interest in finance, and the patience to perform article-ship. The initial pay-scale of CA is from Rs. 12,000/- to 25,000/. While in corporate companies the initial salary ranges between Rs. 40,000/- to 50,000/. Only 10% to 20% students can clear CA final exam. **From Gujarat, approx. 500 students clear the exam every year.**
- The recruitment opportunities for the **Company Secretary (CS)** course are mainly available as Company Registrar, Legal Advisor, Corporate Planner, Policy Maker, etc.

LLB (Lawyer)

A lawyer is a legal advisor providing services for filing civil cases, defending against criminal charges, etc. The duration of the LLB course is of 3 years after completion of graduation in any discipline. However, for an integrated course (BBA/B.Com/BA+LLB) duration is of 5 years. One can start private practice after gaining some experience in this field. Initially, the pay-scale ranges from Rs.12,000/- to Rs.20,000/-.

Courses and Career Opportunities after 10th Standard

Diploma Engineering

Diploma Engineering is a suitable option for students who belong to middle-class family and want to pursue a career in technical field. The duration of diploma course is 3 years and after completion, one can get a job in industries with a pay-scale range from Rs. 12,000/- to Rs. 25,000/. Diploma holders can get direct admission in the 2nd year of degree engg. with total of 6 years to complete diploma+degree engineering. If one enrolls in engineering after 12th standard, then also the duration is 6 years. Diploma engineers can obtain a certificate of 12th pass equivalency.

Type	College	Seats	Annual Fees
Govt./GIA	36	16,000	1,000
SFI	106	39,000	40,000 to 50,000

Scholarship: Students with more than 80 PR in 10th std. and family annual income is less than 6 lakhs are eligible for the MYSY scholarship scheme from government. Under this scheme, an eligible student can receive either 50% fees or Rs. 25,000/- annually, whichever is less.

ITI (Industrial Training Institute)

- After 10th std. admissions are available in diversified job-oriented ITI courses in various government, semi-government and private training institutes. The duration of ITI courses varies from 3 months to 2 years. These courses correlate to fitter, welder, motor-mechanic, wireman, electrician, computer operator, surveyor, plumber, carpenter, etc. The annual fees of private colleges range from Rs. 12,000/- to 17,000/-.
- ITI course is a suitable option for students belonging to middle-class family and possess below-average performance in study. (e.g. less than 50% in 10th standard result).

Group Selection in Science Stream

Based on admission - 2020

	Engineering ♂			V/S			Medical ♀																												
Admission	Easily (35,000 students against 70,000 seats)			Extremely difficult (80,000 students against 5,508 seats)																															
Annual Fees	<table border="1"> <thead> <tr> <th>College</th><th>Seats</th><th>Annual Fees</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Govt.</td><td>10,500</td><td>1,500</td></tr> <tr> <td>Private</td><td>43,500</td><td>40,000 - 1,00,000</td></tr> <tr> <td>Private</td><td>9,000</td><td>1,00,000 - 2,40,000</td></tr> </tbody> </table>			College	Seats	Annual Fees	Govt.	10,500	1,500	Private	43,500	40,000 - 1,00,000	Private	9,000	1,00,000 - 2,40,000	<table border="1"> <thead> <tr> <th>College</th><th>Seats</th><th>Annual Fees</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Govt.</td><td>1,408</td><td>25,000</td></tr> <tr> <td>Semi-Govt.</td><td>1,360</td><td>3,00,000</td></tr> <tr> <td>Remaining</td><td>2,740</td><td>6,00,000 - 26,00,000</td></tr> </tbody> </table>			College	Seats	Annual Fees	Govt.	1,408	25,000	Semi-Govt.	1,360	3,00,000	Remaining	2,740	6,00,000 - 26,00,000					
College	Seats	Annual Fees																																	
Govt.	10,500	1,500																																	
Private	43,500	40,000 - 1,00,000																																	
Private	9,000	1,00,000 - 2,40,000																																	
College	Seats	Annual Fees																																	
Govt.	1,408	25,000																																	
Semi-Govt.	1,360	3,00,000																																	
Remaining	2,740	6,00,000 - 26,00,000																																	
Duration	4 year (post-graduation is not required)			9-10 years (4.5 years + 1 year + 1 year + 3 years)																															
Career Opportunities	Enormous recruitment opportunities from MNC to MSME as well as in PSU and government companies. Based on technical skills, business can be started with moderate investment. Ample job opportunities are available overseas too.			Neither recruitments nor job opportunities in industries related to medical/paramedical courses. Students need to start private practices or work in hospitals / healthcare. A very few opportunities in government jobs.																															
Initial Salary Range	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Course</th><th>Total duration of course</th><th>Monthly Income Initially in Rs.</th><th>No. of admissions every year in Gujarat</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>MCH / DM (Super specialist)</td><td>12-13 Year</td><td>2,00,000</td><td>100</td></tr> <tr> <td>MS / MD (Specialist)</td><td>9-10 Year</td><td>70,000 to 1,00,000</td><td>500</td></tr> <tr> <td>MBBS</td><td>5-6 Year</td><td>30,000 to 50,000</td><td>6,000</td></tr> <tr> <td>IIT/DAIICT</td><td>4 Year</td><td>1,50,000 to 3,00,000</td><td>500</td></tr> <tr> <td>NIT/IIIT</td><td>4 Year</td><td>70,000 to 2,00,000</td><td>1,000</td></tr> <tr> <td>Top 5 Colleges of Gujarat</td><td>4 Year</td><td>30,000 to 1,00,000</td><td>4,500</td></tr> </tbody> </table>							Course	Total duration of course	Monthly Income Initially in Rs.	No. of admissions every year in Gujarat	MCH / DM (Super specialist)	12-13 Year	2,00,000	100	MS / MD (Specialist)	9-10 Year	70,000 to 1,00,000	500	MBBS	5-6 Year	30,000 to 50,000	6,000	IIT/DAIICT	4 Year	1,50,000 to 3,00,000	500	NIT/IIIT	4 Year	70,000 to 2,00,000	1,000	Top 5 Colleges of Gujarat	4 Year	30,000 to 1,00,000	4,500
Course	Total duration of course	Monthly Income Initially in Rs.	No. of admissions every year in Gujarat																																
MCH / DM (Super specialist)	12-13 Year	2,00,000	100																																
MS / MD (Specialist)	9-10 Year	70,000 to 1,00,000	500																																
MBBS	5-6 Year	30,000 to 50,000	6,000																																
IIT/DAIICT	4 Year	1,50,000 to 3,00,000	500																																
NIT/IIIT	4 Year	70,000 to 2,00,000	1,000																																
Top 5 Colleges of Gujarat	4 Year	30,000 to 1,00,000	4,500																																

Which is the Best Career Opportunity for Girls? Why?

Computer Engineering, as it's easy to become self-reliant.

- Very much important for being the **Next-Generation Digital Mother** in the future.
- Soft Branch, Office Work only**, no physical hardship and no site visit / travel.
- Gender Neutral Jobs:** The boys-girls gender ratio in any IT company is nearly equal.
- Local to Global Jobs (From Rajkot to overseas):** Rajkot city proudly holds 300+ IT companies, where 5000+ IT professionals are employed. Moreover, there are ample opportunities abroad.
- Easier recruitment with good pay-scale** in the final year and comparatively quick increments.
- The majority of IT companies follow **Flexible Job Timings and Five Days week culture** (Saturday-Sunday Holiday).
- Further Studies/Master's degree is not required**, only 4 year course, affordable fees structure, easy admission, etc.

Which Course is to be Selected for a Successful/Promising Career?

How can I perform differently from others?

Nowadays, majority of parents and students believe that it is essentially required to do something different than others for being successful. In reality, do better than others rather than being offbeat. If you will do better than others, you will automatically outperform others and will undoubtedly reach the top.

It is recommended to parents and students that select a stream and a course which has great demand in your city, state or country like a doctor, engineer, teacher, CA, etc.

Types of Career

Hereditary	Talent	Education
Goldsmith, Tailor, Carpenter, Blacksmith, Weaver, etc. are the hereditary businesses, for that only basic education is needed. With 1-2 years of experience, one can start his/her career.	Cricketer, Actor, Singer, etc. are talent-based careers, one in a million is fortunate to own. These careers can't be acquired by just training or education.	A career like a doctor, engineer, teacher, lawyer, CA, etc. can be earned by education. Any student can effort hard and resultantly reach the leading milestone and make the best career ever.

Dear parents and students, before 15-20 years, the decision-making method was the best. Meritorious students were choosing science stream, then commerce and then arts. Presently the same is true for jobs and pay-scale standards in our society / industry and even will remain the same in future also. **Generally, science graduates earn the highest income followed by professionals in other fields, commerce graduates and then others.**

The following data is provided based on considering 90% of students. 10% of students are exceptional who achieve the best. Exceptional students have the fundamental characteristic of constant hard work. Below data is prepared based on students who are employed and do not own business.

Career		Approximate monthly income initially	Monthly income after 15-20 years	New demand in Gujarat every year	Ease of admission	Job opportunities
Doctor	MCH / DM (Super Specialist)	2,00,000	4,00,000	200	Very Hard	Stable ←
	MS / MD (Specialist)	70,000 to 1,00,000	2,50,000	1,000	Very Hard	Stable ←
	MBBS	30,000 to 50,000	1,00,000	1,000	Hard	Stable ←
Engineer (BE/BTech)	Computer / IT	15,000 to 1,00,000	2,00,000	15,000	Easy	Rapidly Increasing ↑↑
	Civil / Mechanical / Electrical	12,000 to 50,000	1,00,000	15,000	Easy	Increasing ↑
	CA	12,000 to 50,000	1,00,000	300	Very Hard	Increasing ↑
	Lawyer (LLB)	12,000 to 20,000	1,00,000	2,000	Easy	Stable ←
	Diploma Engineer	12,000 to 25,000	75,000	5,000	Easy	Increasing ↑
	ITI Technician	10,000 to 20,000	50,000	5,000	Easy	Stable ←
Office Job	Accountant (B.Com.)	8,000 to 15,000	40,000	10,000	Easy	Decreasing ↓
	Clerk (BBA / BCA)	8,000 to 15,000	30,000	20,000	Easy	Decreasing ↓

Selection of stream based on 10th standard result and family's financial condition

Income Std. 10 th Result	If family's monthly income is greater than Rs. 50,000/-	If family's monthly income is between Rs. 25,000/- to Rs. 50,000/-	If family's monthly income is less than Rs. 25,000/-
PR > 80 (Approx. greater than 70%)	Science	Science	Science
60 < PR < 80 (Approx. 55% to 70%)	Science	Science / Diploma / Commerce	Diploma / Commerce
PR < 60 (Approx. less than 55%)	Commerce / Diploma	Commerce / Diploma	ITI

Two divisions commerce and arts are effective from the college, while in 12th standard there is only a general stream.

Scholarships after 12th Standard

Course	MYSY	CMSS
Engineering, Pharmacy, Architecture, Ayurveda, Homeopathy, Veterinary, Paramedical, Agriculture	Students with 80+ PR and having a total annual family income less than Rs. 6,00,000/- are eligible to receive every year either 50% of fees or Rs. 50,000/-, whichever is less.	Students who have a total annual family income less than Rs. 4,50,000/- are eligible to receive every year either 50% of fees or Rs. 1,00,000/-, whichever is less.
MBBS / BDS	Students with 80+ PR and having a total annual family income less than Rs. 6,00,000/- are eligible to receive every year either 50% of fees or Rs. 2,00,000/-, whichever is less. Moreover, girl students securing MBBS admission under KKNY scheme are eligible to receive up to Rs. 4,00,000/- scholarship annually.	Students who have a total annual family income less than Rs. 4,50,000/- are eligible to receive every year either 50% of fees or Rs. 4,00,000/-, whichever is less. (Only applicable to MBBS)
B.Com / BBA / B.Sc. / BCA / BA	Students with 80+ PR and having a total annual family income less than Rs. 6,00,000/- are eligible to receive every year either 50% of fees or Rs. 10,000/-, whichever is less.	Students who have a total annual family income less than Rs. 4,50,000/- are eligible to receive every year either 50% of fees or Rs. 10,000/-, whichever is less.

MYSY: Mukhyamantri Yuva Swavalamban Yojana (www.mysy.nic.in)

CMSS: Hon. Chief Minister Scholarship Scheme (www.scholarships.gujarat.gov.in)

All the students of the category **SC/ST**, whose total family annual income is less than Rs. 2,50,000/- are eligible to receive 100% scholarship of the tuition fees from the government annually. In addition to that, they are also eligible for sustenance cost.

Admission

Based on admission - 2020

Group - A	Engineering	Method of Admission
	• IIT • NIT, IIIT, GFTI • Engineering Colleges of Gujarat*	JEE (Advanced) All India Rank (AIR) JEE (Main) Paper-1 All India Rank (AIR) 60% of std. 12 th PCM PR + 40% of GUJCET PR
	Architecture (Gujarat Colleges)	50% of std.12 th Board + 50% of NATA
Group-B	Medical (MBBS, Dental, Ayurveda, Homeopathic) Paramedical (Physiotherapy, Nursing, etc.) Veterinary (Doctor of animals)	NEET (UG) All India Rank (AIR) Std.12 th PCB Theory marks GUJCET marks
A or B	Group-A (Agri., Dairy, Food Tech.) Group-B (Horti., Forestry, etc.) Pharmacy B.Sc.	60% of std. 12 th PCM/PCB marks + 40% of GUJCET marks 60% of std. 12 th PCM/PCB PR + 40% of GUJCET PR Std. 12 th board marks
Any	B.Com, BBA, BCA, BA CA, CS, LLB	Std. 12 th board marks Std. 12 th board / graduation marks

*5% of seats in government colleges based on JEE (Main) Paper-1 and seats of management quota in private colleges are based on JEE (Main) Paper-1 or GUJCET.

૬. ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીના અભ્યાસક્રમો

શૈક્ષણિક, સામાજિક, આર્થિક, ભૌગોલિક તેમજ વ્યવસાયિક સંજોગોને લીધે ઉચ્ચ શિક્ષણથી વંચિત રહેલ તમામ લોકોને પોતપોતાની પસંદગીના અભ્યાસક્રમનું શિક્ષણ પોતાના અનુકૂળ સમયે, પોતાની બુદ્ધિ અનુસાર, પોતાની જરૂરે ઘેર બેદાં ગ્રામ કરવાની ઉત્તમ તક આપતી ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી નવા-નવા અભ્યાસક્રમો વિકસાવે છે ને દેશની અન્ય યુનિવર્સિટીઓ સાથે સંકળાયેલી હોઈ, રાષ્ટ્રીય-આંતરરાષ્ટ્રીય જ્ઞાન પૂરું પાડે છે.

૪૦ થી વધુ અભ્યાસક્રમો શીખવતી આ ઓપન યુનિવર્સિટી રાજ્યભરમાં ૭૫ થી વધુ અભ્યાસ કેન્દ્રો દ્વારા વિદ્યાર્થીઓને ઘર આંગણે અભ્યાસ કરવાની સોનેરી તક પૂરી પાડે છે. ધીમે ધીમે આ અભ્યાસક્રમો લોકપ્રિય થઈ રહ્યા છે.

જે તે અભ્યાસક્રમની નિયત ફી લઘુતમ સમયગાળા માટે ભરવાની હોય છે. મહત્તમ સમયગાળો વિદ્યાર્થીને અભ્યાસ પોતાની અનુકૂળતાએ પૂરો કરવાની સગવડ તરીકે રાખવામાં આવે છે. તે માટે કોઈ વધારાની ફી લેવામાં આવતી નથી.

❖ ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી, આર.સી. ટેકનિકલ કોલેજ કેમ્પસ, હાઈકોર્ટ સામે, સરખેજ-ગાંધીનગર હાઈવે, અમદાવાદ-૬૦.
www.baou.org

- એફ.વાય. થી ટી.વાય. : આર્ટ્સ ગ્રેજ્યુએટ થવું હોય તો બીપીપીમાં આર્ટ્સના વિષયો ભાષાવાના આવે. બીપીપી પાસ કરો એટલે તમે એફ.વાય.બી.એ.માં એડ્મિશન મેળવો અને છેલ્લે ટી.વાય.બી.એ.ની એકજામ આપી શકો. આ જ રીતે કોર્સ ગ્રેજ્યુએટ થવું હોય તો (1) એફ.વાય.બી.કો.મ. (2) એસ.વાય.બી.કો.મ. અને (3) ટી.વાય.બી.કો.મ. તમે આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીમાં કરી શકશો.
- ફોર્મ ભરે તેને એડ્મિશન : (1) બીપીપીના કોર્સમાં જે ફોર્મ ભરે તેને એડ્મિશન મળે. (2) જો તમે ધોરણ 12 આર્ટ્સ કરેલ હોય તો તમને એફ.વાય.બી.એ.માં અને (3) ધોરણ 12 કોર્મર્સવાળાને એફ.વાય.બી.કો.મ.માં એડ્મિશન મળે. (4) ઓપન યુનિવર્સિટી હોવાથી જેટલાં ફોર્મ ભરે તેટલાને એડ્મિશન મળે છે. પ્રવેશ સમસ્યા રહેતી નથી.
- ❖ સરકાર દ્વારા માન્ય કોર્સ : આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીની સ્થાપના ગુજરાત સરકારે કરેલી છે. ભારત સરકારે સ્થાપેલી ડિન્ટિરા ગાંધી નેશનલ ઓપન યુનિવર્સિટી જે રીતે અંગ્રેજીમાં અને હિન્દીમાં ભાષાવે છે તે રીતે આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી ગુજરાતીમાં ભાષાવે છે. એમાં બી.એ. કે બી.કો.મ. કરો તો એની ડિમ્પટ બીજા યુનિવર્સિટીના બી.એ. અને બી.કો.મ. જેટલી જ છે.
- વધુ ઉપયોગી કોને ? જો તમે ધોરણ 12 પાસ કરેલ ન હોય અથવા દસમા ધોરણથી ઓછું ભણેલા હો તો ગ્રેજ્યુએટ સુધી ભાષાવા માટે આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી સૌથી સારી છે. ઘેર રહીને, ધંધો કે નોકરી કરતાં કરતાં બી.એ. પાસ કરી શકો અથવા બી.કો.મ. કરી શકો. બીજા સર્ટિફિકેટ કોર્સ પણ આ યુનિવર્સિટીમાં ચલાવવામાં આવે છે.
- ફોર્મ કયાં મળે છે ? બીપીપીના કોર્સમાં અથવા બી.એ. કે બી.કો.મ.માં એડ્મિશન લેવું હોય તો એ માટેના અરજીફોર્મની ડિમ્પટ રૂ. 50 છે. તમારા ગામમાં કે શહેરમાં આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીનાં અભ્યાસ કેન્દ્રો છે. જો ના હોય તો નજીકના ગામમાં હશે. કોઈ પણ અભ્યાસકેન્દ્ર પર ફોર્મ અને માહિતી પૂરી મળે છે.
- ❖ ડૉ. આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી ખાતે ઉપલબ્ધ અભ્યાસક્રમો :

  - ડોક્ટરેટ ઓફ ફિલોસોફી (Ph.D.) ઈન હ્યુમેનિટીઝ • માસ્ટર ઓફ આર્ટ્સ - અંગ્રેજ (MEG) • માસ્ટર ઓફ આર્ટ્સ - હિન્દી (MHD) • માસ્ટર ઓફ આર્ટ્સ - સમાજશાસ્ક (MSO) • સ્નાતક પદવી માટેનો પ્રારંભિક અભ્યાસક્રમ (BPP)
  - બેચલર ઓફ આર્ટ્સ (B.A.) • બેચલર ઓફ કોર્મર્સ (B.Com.) • પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ ડિપ્લોમા ઈન ડિસ્ટન્સ એજ્યુકેશન (PGDDE) • ડિપ્લોમા ઈન કિએટિવ રાઈટિંગ ઈન ડિજિલિશા (DCE) • ડિપ્લોમા ઈન કિએટિવ રાઈટિંગ ઈન હિન્દી (DCH) • ડિપ્લોમા ઈન ફાયનાન્સિયલ મેનેજમેન્ટ (DFM) • ડિપ્લોમા ઈન ટેક્ષ પ્રેક્ટિસ (ડાયરેક્ટર ટેક્ષીસ) (DDT) • ડિપ્લોમા ઈન ઈનડાયરેક્ટર ટેક્ષીસ (DIT) • ડિપ્લોમા ઈન ઈન્સ્યોરન્સ (DIN) • ગ્રામ આરોગ્ય કાર્યકરનો ડિપ્લોમા (DVHW) • સર્ટિફિકેટ ઈન ફૂડ એન્ડ ન્યુટ્રિશન (CFN) • સર્ટિફિકેટ ઈન કમ્પ્યુટિંગ (CIC) • સર્ટિફિકેટ ઈન ટૂરિઝમ માર્કેટિંગ (CTM) • સર્ટિફિકેટ ઈન ટૂરિઝમ મનેજમેન્ટ (CMT) • સર્ટિફિકેટ ઈન પર્સનલ કમ્પ્યુટર સોફ્ટવેર (CPCS)
  - સર્ટિફિકેટ ઈન ટીચિંગ ઓફ ડિજિલિશા (CTE) • સર્ટિફિકેટ ઈન એન્વાયરન્મેન્ટ સ્ટડીઝ (CES) • સર્ટિફિકેટ ઈન કન્જ્યુર પ્રોટેક્શન (CCP) • સર્ટિફિકેટ ઈન પાર્ટિસિપેટરી ફોરેસ્ટ મેનેજમેન્ટ (CPFM) • સર્ટિફિકેટ ઈન નેચરોપથી (CIN) • સર્ટિફિકેટ ઈન હેન્ડલ્યુમ વિવર (CIHV) • સર્ટિફિકેટ ઈન કેન વર્કર (CINC) • સર્ટિફિકેટ ઈન મોટર રિવાઇન્ડર (CIMR) • સર્ટિફિકેટ ઈન કાર્પેન્ટર (CICP) • સર્ટિફિકેટ ઈન મિકેનિક (CIJM) • સર્ટિફિકેટ ઈન લ્યુમન રાઈટ્સ (CHR) ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીમાં ગ્રંથાલય અને માહિતી વિશાનનો અભ્યાસક્રમ ગત વર્ષથી શરૂ કરવામાં આવ્યો છે.

❖ અભ્યાસક્રમ કેન્દ્રો :

અમદાવાદ (૦૧) એલ.ડી.આર્ટ્સ કોલેજ, નવરંગપુરા, (૦૨) અંધશાળા, વખાપુર, (૦૩) મધ્યસ્થ જેલ, સાબરમતી, (૦૪) એસ.વી.પટેલ કોમર્સ કોલેજ, રીલિફ રોડ • **મહેસાણા :** ખુ. આર્ટ્સ એન્ડ સાયન્સ કોલેજ ઊંઝા : શ્રી બી.પી.આર્ટ્સ એન્ડ એમ. એચ. છ. કોમર્સ કોલેજ • **ખેરાલુ :** આર્ટ્સ એન્ડ કોમર્સ કોલેજ • **કરી :** શ્રી એમ.એમ. શાહ મહિલા આર્ટ્સ કોલેજ • **ગાંધીનગર :** ગવર્નર્મેન્ટ આર્ટ્સ કોલેજ • **માણસા :** એસ.ડી. એન્ડ બી.આર. કોમર્સ કાલેજ • **પાલનપુર :** આર. આર. મહેતા કોલેજ ઓફ સાયન્સ એન્ડ સી.એલ.પરીખ કોલેજ ઓફ કોમર્સ • **મદાણા(ગઢ) :** નૂતનભારતી પાટણા : શ્રી સી.કે. જવેરી ડિસ્ટન્સ એન્ડ કોમ્યુનિટી એજ્યુકેશન સેન્ટર, હેમયંડ્રાયાર્ડ ઉત્તર ગુજરાત યુનિ. • **મોડાસા :** શ્રી એસ.કે. શાહ એન્ડ શ્રીકૃષ્ણ ઓ.એમ. આર્ટ્સ કોલેજ • **ઈડર :** ઈડર આંજણા પાટીદાર એ. કે. એમ. આર્ટ્સ અને પી. એન. પટેલ કોમર્સ કોલેજ • **અનેરા આકોદરા :** વિશ્વમંગલમું- અનેરા-આકોદરા • **શામળાજી :** આર્ટ્સ કોલેજ • **તલોદા :** શેઠ એચ. પી. આર્ટ્સ એન્ડ એસ. એમ. કોમર્સ કોલેજ • **રાધનપુર :** શ્રી. ટી.સી. આર્ટ્સ એન્ડ જે.વી. કોમર્સ કોલેજ • **ભાવનગર :** નિરંતર શિક્ષણ ભવન, ભાવનગર યુનિવર્સિટી • **અમરેલી :** કામાણી સાયન્સ કોલેજ એન્ડ પ્રતાપરાય આર્ટ્સ કોલેજ, વિદ્યાવિહાર • **વડિયા :** શ્રી એમ.ડી. કહોર આર્ટ્સ એન્ડ કોમર્સ કોલેજ • **ભૂજ-કચ્છ :** જે.બી.ઠક્કર કોલેજ ઓફ કોમર્સ • **આદિપુર-કચ્છ :** તોલાણી કોમર્સ કોલેજ • **જામનગર :** એમ.પી. શાહ કોમર્સ કોલેજ • **માંગરોળ :** શ્રી શારદાશામ આર્ટ્સ એન્ડ કોમર્સ કોલેજ • **કેશોદ :** શ્રી યુ.કે. વાણીશી મહિલા આર્ટ્સ એન્ડ હોમસાયન્સ કોલેજ • **રાજકોટ :** ડિપાર્ટમેન્ટ ઓફ ઇન્ડિશ, સૌરાષ્ટ્ર યુનિવર્સિટી • **જેતપુર :** જી.કે. એન્ડ સી.કે. બોસ્મીયા આર્ટ્સ એન્ડ કોમર્સ કોલેજ • **સુરેન્દ્રનગર :** એમ. પી. શાહ કોમર્સ કોલેજ • **વલ્લભવિદ્યાનગર :** નિલની અરવિંદ એન્ડ ટી.વી. પટેલ આર્ટ્સ કોલેજ • **નડિયાદ :** ધર્મસિંહ દેસાઈ ઇન્સ્ટિ. ઓફ કોમર્સ કોલેજ • **ઓડ :** શ્રી ડી.એમ. પટેલ આર્ટ્સ એન્ડ શ્રી એસ.એસ. પટેલ કોમર્સ કોલેજ • **આહવા (ડાંગ) :** ગવર્નર્મેન્ટ આર્ટ્સ એન્ડ કોમર્સ કોલેજ • **દાહોદ :** નવજીવન આર્ટ્સ એન્ડ કોમર્સ કોલેજ • **દેવગઢભારિયા :** વાય. એસ. આર્ટ્સ એન્ડ કે.એસ. શાહ કોમર્સ કોલેજ • **ભરૂય :** અંજુમને તાલીમી ઈદારા • **સરભાણ :** શ્રી સરભાણ આર્ટ્સ એન્ડ કોમર્સ કોલેજ • **વાલિયા :** શ્રી રંગનવચેતન મહિલા મહાવિદ્યાલય • **વડોદરા :** (૧) શ્રીમતી એસ.જી.પટેલ આર્ટ્સ એન્ડ કોમર્સ કોલેજ ફોર ગર્લ્સ (૦૨) મધ્યસ્થ જેલ, વડોદરા (ફક્ત કેદીઓ માટે) • **પાવી જેતપુર :** શ્રી એમ.સી. રાઠવા આર્ટ્સ કોલેજ • **ડભોઈ :** શ્રી સી.એન. પટેલ એફ. કે. આર્ટ્સ એન્ડ ડી.એન. સાયન્સ કોલેજ • **નસવાડી :** સરકારી વિનિયન અને વાણિજ્ય કોલેજ • **છોટાઉદેપુર :** શ્રી નટવરસિહજ આર્ટ્સ, સાયન્સ એન્ડ કોમર્સ કોલેજ • **ગોધરા :** શ્રી સાર્વજનિક કોમર્સ કોલેજ • **સુરત :** સર કે.પી.કોલેજ ઓફ કોમર્સ • **વ્યારા :** શ્રીમતી આર. પી. ચૌહાણ આર્ટ્સ એન્ડ શ્રીમતી જે.કે.શાહ એન્ડ શ્રી કે.ડી.શાહ કોમર્સ કોલેજ • **ચીખલી :** શ્રી એમ.આર. દેસાઈ આર્ટ્સ એન્ડ શ્રી ઈ.ઈ. લહેર કોસાડિયા કોમર્સ કોલેજ • **વાંસદા :** સરકારી વિનિયન કોલેજ • **રાજીપીપળા :** એમ.આર. આર્ટ્સ એન્ડ સાયન્સ કોલેજ • **ધરમપુર :** શ્રી વનરાજ આર્ટ્સ એન્ડ કોમર્સ કોલેજ.

CTE તથા CCSE અભ્યાસક્રમ માટેના પ્રોગ્રામ કેન્દ્રો :

અમદાવાદ : એસ.એમ.એન. કે દલાલ કોલેજ ઓફ એજ્યુ. ફોર વિમેન • **ગોધરા :** શ્રી સાર્વજનિક કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન • **સુરેન્દ્રનગર :** શ્રી સી.એચ.શાહ મૈત્રી વિદ્યાપીઠ એજ્યુકેશન કોલેજ ફોર વિમેન • **બીલીભોરા :** શ્રી રંગ શિક્ષણ મહાવિદ્યાલય • **પેટલાદ :** કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન • **પાલનપુર :** ડી.ડી. ચોકસી કોલેજ ઓફ સેકન્ડરી એજ્યુકેશન • **મોડાસા :** શ્રી બી.ડી. શાહ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન • **અલિયાબાડા :** શ્રી ડી.જી.શિક્ષણ મહાવિદ્યાલય

PGDDE અભ્યાસક્રમ :

અમદાવાદ : એસ. એમ. એન. કે. દલાલ કોલેજ ઓફ એજ્યુ. ફોર વિમેન • **વડોદરા :** શ્રીમતી એસ.જી. પટેલ કોમર્સ એન્ડ આર્ટ્સ કોલેજ ફોર ગર્લ્સ • **કેશોદ :** શ્રી યુ. કે. વાણીશી મહિલા આર્ટ્સ એન્ડ હોમસાયન્સ કોલેજ • **રાજકોટ :** ડિપાર્ટમેન્ટ ઓફ ઇન્ડિશ, સૌરાષ્ટ્ર યુનિવર્સિટી • **પાટણા :** શ્રી સી.કે. જવેરી ડિસ્ટન્સ એન્ડ કોમ્યુનિટી એજ્યુકેશન સેન્ટર, હેમયંડ્રાયાર્ડ ઉત્તર ગુજરાત યુનિવર્સિટી, પાટણા

DIP, CIHV, CINC, CIMR, CICP તથા CIJM અભ્યાસક્રમ માટેના પ્રોગ્રામ કેન્દ્રો :

અમદાવાદ : અંધશાળા, વખાપુર • **જામનગર :** શ્રી અંધજન તાલીમ કેન્દ્ર, એરોફ્રામ રોડ • **ભાવનગર :** શ્રી કૃષ્ણકુમારસિહજ અંધ ઉદ્યોગશાળા

૧૦. ઈંડિરા ગાંધી નેશનલ ઓપન યુનિવર્સિટી (IGNOU)

ભારત સરકારના મિનિસ્ટ્રી ઓફ હૃમન રિસોર્સ ટેવલપમેન્ટ નીચે આ યુનિવર્સિટી કાર્યરત છે. ડિસ્ટન્સ એજયુકેશન અને ઓપન સિસ્ટમ ઓફ લર્નિંગ અન્વયે તેમાં શિક્ષણ આપવામાં આવે છે. જેમાં લાંબા અને ટૂંકા ગાળાના સર્ટિફિકેટ, ગ્રેજ્યુઅટ અને પોસ્ટ ગ્રેજ્યુઅટ ડિગ્રીના વિવિધ અભ્યાસક્રમો ચલાવવામાં આવે છે. તેમાં એક વખત પ્રવેશ મળ્યા પછી વિદ્યાર્થીને ઘેરબેઠાં સાધનસામગ્રી અભ્યાસ માટે મોકલવામાં આવે છે. પુસ્તકો સંસ્થા દ્વારા મોકલવામાં આવે છે. ઘેરબેઠાં અભ્યાસ કરી અભ્યાસસામગ્રીમાં પૂછવામાં આવેલ સવાલોના જવાબો અભ્યાસ કેન્દ્ર કે જ્યાં રજિસ્ટ્રેશન કરાવેલ હોય ત્યાં મોકલી આપવાનું હોય છે, જ્યાં તેની ચકાસણી થાય છે, તેના માર્ક્સ વાર્ષિક પરીક્ષામાં ઉમેરવામાં આવે છે. ઈંડિરા ગાંધી ઓપન યુનિવર્સિટીનું મુખ્ય મથક ડિલ્હી છે, પરંતુ પ્રાદેશિક કેન્દ્ર ગુજરાત રાજ્ય, ગાંધીનગર-સરબેજ હાઈવે રોડ, છારોડી, અમદાવાદ છે. આ ઉપરાંત સમગ્ર રાજ્યમાં તેના અભ્યાસ કેન્દ્રો ચાલે છે. કોઈ પણ અભ્યાસ કેન્દ્રોમાંથી ફોર્મ તેમજ જરૂરી માહિતી મેળવી શકાય છે, આ યુનિવર્સિટી વિવિધ મીડિયા અને દૂરદર્શન પરથી પ્રસારણ કરીને પણ અભ્યાસ આપવાનો પ્રયત્ન કરે છે. તદ્વારાંત ઓડિયો વિડ્યુઅલ માધ્યમ વડે પણ અભ્યાસાર્થીઓને જરૂર પડે વિવિધ એકમોની સમજ આપવામાં આવે છે. આ યુનિવર્સિટી હિન્દી અને અંગ્રેજી માધ્યમમાં શિક્ષણ આપે છે. આ યુનિવર્સિટીની ફી પોસાય તેવી હોય છે. સામાન્ય રીતે પરીક્ષા જૂન તથા ડિસેમ્બરમાં લેવામાં આવે છે. કોમનવેલ્થની યુનિવર્સિટીઓ વડે સ્ટડી મટીરિયલ તૈયાર કરી વિદ્યાર્થીઓને આપવામાં આવે છે, ભારતનો રહેવાસી અને અંગ્રેજી ભાષાનું સામાન્યક્ષાન ધરાવનાર (વ્યાવહારિક શાન ધરાવનાર) પ્રવેશ મેળવી શકે છે. ધો. 10 પછી (IGNOU)ના પ્રાચ્ય અભ્યાસક્રમોની વિગત નીચે પ્રમાણે છે.

(1) સર્ટી. ઈન ટ્રેડ એન્ડ ન્યુટ્રીશન (2) સર્ટી. ઈન ગાઈડન્સ (શિક્ષક S.S.C. પાસ) (3) સર્ટી. ઈન ટીચિંગ ઓફ પ્રાયમરી સ્કૂલ મેથેમેટીક્સ (CTPM) (10 પાસ અથવા નર્સરી) અથવા પ્રાયમરી અથવા એલીમેન્ટરી ટીચર્સની કામગીરી (4) સર્ટી. ઈન પાર્ટિસિપેટરી પ્લાનિંગ 6 માસનો અનુભવ (5) બેચલર્સ પ્રેપરેટરી પ્રોગ્રામ અભ્યાસક્રમની મુદ્દત : ૬ માસથી ૨ વર્ષની રહેશે વેબસાઈટ : www.ignou.ac.in

ગુજરાત બહારની યુનિવર્સિટીઓના ગુજરાતમાં ચાલતાં સ્ટડી સેન્ટરો વિશે

માન્ય યુનિવર્સિટીઓના સેન્ટરમાં પ્રવેશ લેતી વખતે નીચેની વસ્તુઓ દ્યાનમાં લેવી :

- યુનિવર્સિટી યુ.જી.સી. માન્ય છે કે નહીં ?
- UGC, AICTE અને D.E.C. ના ચેરમેનોએ યુ.જી.સી. માન્ય ડીપ્લ યુનિવર્સિટીઓને મે' 2003માં જોઈન્ટ સરક્યુલર દ્વારા આ યુનિવર્સિટીઓને પોતાના રાજ્ય બહાર સેન્ટરો ના ખોલવાની સૂચના આપેલ છે. જેથી આ યુનિવર્સિટીઓના સેન્ટરોમાં એડમિશન લેવું ખૂબ જોખમકારક છે, એડમિશન લેતાં પહેલાં ચેતો, UGC માન્ય યુનિવર્સિટી/ડીપ્લ યુનિવર્સિટીનું લિસ્ટ વેબ સાઇટ પર આપેલ છે.
- સંસ્થા પોતાની માલિકીનું કે ભાડાનું યોગ્ય મકાન ધરાવે છે કે સામાન્ય નાની જરૂરામાં સંસ્થા શરૂ કરી છે ?
- નિયમ મુજબ જરૂરી ઈન્ફાસ્ટ્રક્ચર પૂરતા પ્રમાણમાં છે કે કેમ ?
- હેલ્થ સાયન્સના અભ્યાસક્રમો માટે હોસ્પિટલ સુવિધા ઉપલબ્ધ છે કે કેમ ?
- જરૂરી લાયકાત ધરાવતા પ્રોફેસરો - સ્ટાફ પૂરતા પ્રમાણમાં છે કે કેમ ?

લેભાગુ અને બોગસ અમાન્ય સંસ્થાઓ અને કોલેજો-યુનિવર્સિટીઓ-વિદ્યાપીઠો

- સામાન્ય રીતે લેભાગુ સંસ્થાઓ/કોલેજો MCI-DCI-PCI કે AICTE માન્ય હોતી નથી.
- આવી સંસ્થા/સેન્ટર જ્યાં ચાલતાં હોય ત્યાં રાજ્ય સરકારની મંજૂરી હોતી નથી. સરકાર દ્વારા બનાવેલી જોઈન્ટ એડમિશન કમિટી દ્વારા પ્રવેશ અપાતો નથી. જાતે જ પ્રવેશ આપે છે. મનમાની ફી ઉધરાવે છે. સરકારી સ્કોલરશિપ કે બેંકમાંથી લોન મળતી નથી.
- આવી સંસ્થાઓમાં પ્રવેશની કોઈ મર્યાદાઓ હોતી નથી. એની મરજમાં આવે એટલા વિદ્યાર્થીઓ દાખલ કરે છે.
- આવી સંસ્થાઓ પ્રવેશનાં ધોરણો પણ જાળવતી નથી. ધો. 12 સાયન્સ પાસ જરૂરી હોય ત્યાં નાપાસને પણ પ્રવેશ આપે છે.
- હવે વિદેશ યુનિવર્સિટી અથવા કોઈ કોલેજો ટેક્નિકલ અભ્યાસક્રમ ભારતમાં ચલાવવો હશે તો પણ AICTEની ફરજિયાતપણે મંજૂરી લેવી પડશે. પૂરતી માહિતી જાગ્રત્તતાથી નાણાં તથા સમયનો વય અટકશે, કારકિર્દી જોખમાશે નહીં.

૧૧. ધોરણ ૧૦ પછી નોકરીની કેટલીક તકો....

સ્ટાફ સિલેક્શન કમિશનની મેટ્રિક એક્જામ

મિત્રો, સ્ટાફ સિલેક્શન કમિશનને સરકારી નોકરીઓનું પ્રવેશદ્વાર પણ ઘણા મિત્રો કહે છે. આગાઉ આ SSC દ્વારા ધો. ૧૦ પાસે તથા સ્નાતક થયેલા મિત્રો માટે ૮-૮ જેટલી અલગ અલગ સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાઓનું આયોજન થતું હતું. આમ ધોરણ ૧૦ પાસ થયેલા મિત્રો સ્ટાફ સિલેક્શનની બે-જાળ સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાઓ માટે અલગ અલગ ફોર્મ ભરતા હતા, અલગ પરીક્ષા આપતા હતા. સ્નાતક મિત્રોને પણ આ જ વાત લાગુ પડતી હતી. એક જ ઉમેદવાર જાણ-ચાર અલગ અલગ સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાઓનું ફોર્મ ભરે તે સંજોગોમાં SSCનું કામ પણ વધતું હતું. આ બધા સંજોગો ધ્યાનમાં લઈને સ્ટાફ સિલેક્શન કમિશન દ્વારા છેલ્લાં થોડાં વર્ષથી મેટ્રિક લેવલની બધી જ પોસ્ટ માટે એક કમ્બાઈન્ડ પ્રિલિમનરી એક્જામ અને ત્યારબાદ ફાઈનલ એક્જામ લેવામાં આવે છે. યાદ રહે કે SSC દ્વારા કેન્દ્ર સરકાર વર્ગ ૩ કક્ષાના કર્મચારીઓની ભરતી થાય છે જ્યારે UPSC વર્ગ ૧ અને ૨ કક્ષાના અવિકારીઓની ભરતી થાય છે.

સ્ટાફ સિલેક્શન કમિશનની કમ્બાઈન્ડ મેટ્રિક લેવલ એક્જામ :

આ પરીક્ષાની જાહેરાત સામાન્ય રીતે ડિસેમ્બર માસ દરમિયાન આવે છે.

મિત્રો, અહીં આપ કેન્દ્ર સરકારની કચેરીઓમાં / મંત્રાલયોમાં કલાર્ક બનવા ઈચ્છતા હો કે સ્ટેનોગ્રાફર (હિન્દી / અંગ્રેજી) આપને સૌપ્રથમ તો આ પ્રિલિમનરી એક્જામ પાસ કરવાની છે. આ પ્રિલિમનરી પરીક્ષા જેઓ પાસ કરશે તેઓ જ આ માટેની મુખ્ય પરીક્ષા માટે અલગથી અરજી કરવાની રહેશે અને તે માટેની જાહેરાત પ્રિલિમનરી પરીક્ષાના પરિણામ બાદ આવે છે. તથા પ્રિલિમનરી એક્જામમાં પાસ થનાર સફળ ઉમેદવારોને પત્ર-ફોર્મ મોકલીને વ્યક્તિગત જાણ થાય છે.

કોણ પરીક્ષા આપી શકે ?

વય : પરીક્ષાની જાહેરાત સમયે વયમર્યાદા ૧૮ થી ૨૫ પની હોય તેઓ આ પરીક્ષા આપી શકે છે.

મિત્રો, આપના SSC/HSC સર્ટિફિકેટમાં દર્શાવેલ જન્મતારીખ જ માન્ય ગણાશે. અહીં ઉપલી વયમર્યાદામાં SC/ST ઉમેદવારોને પ વર્ષની અને OBC ઉમેદવારોને ત વર્ષની નિયમ મુજબ છૂટધાટ આપવામાં આવે છે.

શક્ષાશી : મેટ્રિક્યુલેશન અથવા તેની સમકક્ષ પરીક્ષા પાસ હોય તેઓ જ આ પરીક્ષા આપી શકે છે.

ફી : રૂ. ૫૦/- (SC/ST તથા શારીરિક રીતે અંપગ ઉમેદવારો તથા ભૂતપૂર્વ ઉમેદવારો તથા ભૂતપૂર્વ સૈનિકોને ફી ભરવાની નથી એટલે કે તેમને ફી મુક્તિ આપવામાં આવેલ છે. ફોર્મ / જાહેરાત વર્તમાનપત્રમાં પ્રસિદ્ધ થાય છે.

પરીક્ષાનું સ્વરૂપ : કમ્બાઈન્ડ પ્રિલિમનરી એક્જામ માટે લેખિત પરીક્ષા લેવામાં આવશે અને તે અંતર્ગત બે વિભાગો ધરાવતું એક પેપર હશે. આ પેપર માટે કુલ સમયગાળો બે કલાકનો હશે. Part I જનરલ ઈન્ટેલિજન્સ ૧૦૦ માર્કર્સ Part II જનરલ અવેરનેસ ૧૦૦ માર્કર્સ એમ કુલ ૨૦૦ માર્કર્સ.

પરીક્ષા કેન્દ્રો : ગુજરાતમાં આ પરીક્ષા અમદાવાદ, વડોદરા, સુરત, રાજકોટ, ભૂજ-કર્ણ અને પાલનપુર કેન્દ્ર પરથી લેવામાં આવે છે (આ કેન્દ્રોમાં ફેરફાર થઈ શકે.)

૧૨. ઇન્ડિયન એરફોર્સ-એરમેન (નોન -ટેકનિકલ ટ્રેડ)

આ જગ્યા પર અપરિણીત પુરુષ ઉમેદવારો જ અરજી કરી શકે છે.

લાયકાત : ઓછામાં ઓછા ૪૫% માર્કર્સ સાથે (અંગ્રેજી વિષય સાથે) ધો. ૧૨ (આર્ટ્ર્સ, સાયન્સ અને કોમર્સ પ્રવાહ) પરીક્ષા ૫૦ ટકા સાથે પાસ જ અરજી કરી શકે છે.

વયમર્યાદા : ૧૬ થી ૧૮ સુધીની. આ ઉપરાંત ઓછામાં ઓછી શારીરિક ઊંચાઈ ૧૫૨.૫ સેન્ટ્િમીટર, છાતીની પહોળાઈ ૭૫ સેન્ટ્િમીટર તથા ઊંચાઈને સમમાણ વજન જરૂરી છે.

The President, Central Airman Selection Board, Post Box No.11807, New Delhi 110010

પસંદગીની પ્રક્રિયા : પ્રામ થયેલી અરજીઓમાંથી પસંદગીના ઉમેદવારોને સેન્ટ્રલ એરમેન સિલેક્શન બોર્ડ દ્વારા લેખિત પરીક્ષા માટેનું એડમિટ કર્ડ મોકલવામાં આવશે. પસંદગીના કેન્દ્રમાં દિલ્હી, જોધપુર, મુંબઈ ઇત્યાદિનો સમાવેશ થાય છે. આ પરીક્ષાની બુક્સ હિન્દી / અંગ્રેજીમાં મળે છે. પરીક્ષાની કક્ષા ધો. ૧૨ લેવલની હોય છે.

આ લેખિત પરીક્ષા અંતર્ગત બે પેપર હોય છે : (૧) અંગ્રેજી (૨) ઈન્ટેલિજન્સ અને જનરલ અવેરનેસ. બીજું પેપર અંગ્રેજી અને હિન્દી એમ બે ભાષામાં હશે. બંને પ્રશ્નપત્રો ઓળજેકટિવ પ્રકારનાં રહેશે. વળી ઉમેદવારોએ બંને પ્રશ્નપત્રોમાં પાસ થવાનું રહેશે. લેખિત પરીક્ષાનું પરિણામ તે જ દિવસે જાહેર કરાશે અને સફળ ઉમેદવારોને ‘‘ટ્રેડ એલોક્શન ટેસ્ટ’’ આપવાની રહેશે. અહીં પણ સફળ જાહેર થયેલા ઉમેદવારોએ બીજા દિવસે તથીબી પરીક્ષાનુંથી પસાર થવાનું રહેશે.

જિલ્લા કક્ષાએ ભરતી મેળો : એરમેન IAFના ભરતીમેળાઓ હવે ગુજરાતમાં જિલ્લાકક્ષાએ થાય છે.

૧૩. અગત્યની વેબસાઇટો

(૧)	મેડિકલ કાઉન્સિલ ઓફ ઇન્ડિયા - ન્યૂ ડિલ્હી	M.C.I.	www.mciindia.org
(૨)	દેન્ટલ કાઉન્સિલ ઓફ ઇન્ડિયા - ન્યૂ ડિલ્હી	D.C.I.	www.dciindia.org
(૩)	ફાર્મસી કાઉન્સિલ ઓફ ઇન્ડિયા - ન્યૂ ડિલ્હી	P.C.I.	www.pci.nic.in
(૪)	ઓલ ઇન્ડિયા કાઉન્સિલ ઓફ ટેકનિ. એજ્યુ. - ન્યૂ ડિલ્હી	AICTE	www.aicte.ernet.in
(૫)	મિનિસ્ટ્રી ઓફ હેલ્થ એન્ડ ફેમિલી વેલ્ફર - ન્યૂ ડિલ્હી	M.H.&W.	www.mhfw.nic.in
(૬)	યુનિવર્સિટી ગ્રાન્ટ્સ કમિશન - ન્યૂ ડિલ્હી	UGC	www.ugc.ac.in
(૭)	નેશનલ કાઉન્સિલ ફોર ટિચર્સ એજ્યુકેશન	NCTE	www.ncte.org
(૮)	ડિસ્ટન્સ એજ્યુકેશન કાઉન્સિલ - ન્યૂ ડિલ્હી	DEC	www.ignou.ac.in/dec
(૯)	સેન્ટ્રલ કાઉન્સિલ ફોર ઇન્ડિયન મેડિસીન - ન્યૂ ડિલ્હી	CCI	www.ccindia.org
(૧૦)	ઇન્ડિયન કાઉન્સિલ ફોર એન્જિનિયરલ રિસર્ચ - ન્યૂ ડિલ્હી	ICAR	www.icar.org.in
(૧૧)	ગુજરાત કેન્દ્રીય પ્રવેશ સમિતિ (ટેકનિકલ) - અમદાવાદ	JACPC	www.jacpcldce.ac.in
(૧૨)	ગુજરાત કેન્દ્રીય પ્રવેશ સમિતિ (મેડિકલ) - અમદાવાદ	BJMC	www.medadmbbjmc.in
(૧૩)	ગુજરાત માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ - ગાંધીનગર	GSEB	www.gseb.org
(૧૪)	ગુજરાત કેન્દ્રીય ડિલોમા પ્રવેશ સમિતિ - અમદાવાદ	CDAC	www.cdacgujarat.org

ગુજરાતમાં ૨૦૦૮-૦૯ થી ગુજરાત ટેકનોલોજી યુનિવર્સિટી અસ્થિત્વમાં આવી છે. રાજ્યમાં અલગ અલગ યુનિવર્સિટી સાથે સંકળાયેલી ઈજનેરી, ફાર્મસી, પોલિટેકનિકની સાથોસાથ એમ.બી.એ. તથા એમ.સી.એ. અભ્યાસક્રમોની કોલેજોનો આ યુનિવર્સિટીમાં સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે. રાજ્યમાં સ્વનિર્ભર સંસ્થાઓમાં ફીનાં ધોરણો નક્કી કરવા માટે સુપ્રિમ કોર્ટના આદેશ બાદ રાજ્ય સરકારે વિધાનસભા દ્વારા પ્રવેશ અને ફી નિયમન માટે કાયદો ઘરીને નિવૃત્ત ન્યાયાધીશ શ્રી અક્ષય એચ. મહેતા સાહેબના વડપણ હેઠળ સમિતિની રચના કરી છે. આ સમિતિ ફીનાં ધોરણો સાથે પ્રવેશના નિયમો નક્કી કરવાનું કાર્યક્ષેત્ર ધરાવે છે. વિધાર્થી તથા વાલીઓ ઊંચી ફી, વધારાની ફી, ડોનેશન, પ્રવેશમાં ગેરરીતિ તથા અપૂરતી સુવિધા માટે પુરાવા સાથે નીચેના સરનામે ફરિયાદ કરી શકે છે. આશા રાખવામાં આવે છે કે નામદારશ્રીના વડપણ હેઠળની સમિતિ ગુજરાતના વિધાર્થીઓની વ્યાજબી ફરિયાદો અંગે પારદર્શક રીતે સમયસર ન્યાય આપશે.

ફી રેઝયુલેટરી કમિટી (ટેકનીકલ)

બીજો માણ, રૂમ નં. ૧૨૬, એસીપીસી બિલ્ડિંગ, એલ.ડી. કોલેજ ઓફ એન્જિનિયરિંગ કેમ્પસ,
ગુજરાત યુનિવર્સિટી સામે, નવરંગપુરા, અમદાવાદ - ૩૮૦૦૧૫.

ફોન : ૦૭૯-૨૬૩૦૨૮૭

Website : www.frctech.ac.in

E-mail : frctech-dte@gujarat.gov.in

સમગ્ર માર્ગદર્શન પુસ્તિકામાં કોઈ પણ ત્રુટિ હોય અથવા પૂરક માહિતી-વિસ્તૃત માહિતી માટે આપ સંપર્ક કરી શકો છો :

www.incgujarat.com

